

Vlaanderen
is open ruimte

LANDINRICHTING

Landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1

Onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid

Rapport

Regio West -2020

LANDINRICHTING Oudlandpolder

COLOFON

Uitvoerder:

Vlaamse Landmaatschappij
Regio West
Vestiging Brugge
Velodroomstraat 28
8200 Brugge
Tel.: 050 45 81 00
www.vlm.be

Opdrachtgever:

Departement Omgeving
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning
en Projecten
Koning Albert II-laan 19 bus 12
1210 Brussel
Tel.: 02 553 91 92
www.omgevingvlaanderen.be

Redactie:

Het rapport "Onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject Oudlandpolder, Fase 1"

is opgemaakt door volgend projectteam:

Edgard Daemen, projectmedewerker ecologie
Jan De Bie, projectmedewerker water
Els Goethals, projectmedewerker landbouw
Elisabeth Van Besien, projectmedewerker erfgoed
Wim Van Isacker, projectleider
Rein Vergauwen, projectmedewerker landschap en recreatie

edgard.daemen@vlm.be
jan.debie@vlm.be
els.goethals@vlm.be
elisabeth.vanbesien@vlm.be
wim.vanisacker@vlm.be
rein.vergauwen@vlm.be

Coverfoto: Blankenbergse Vaart, VLM Fotoarchief, 2011

Datum Rapport: 14 juli 2020

Status/Revisie: Ontwerp, ter beslissing voorgelegd, na advies programmacommissie landinrichting van 3 juli 2020.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding onderzoek m.b.t. Haalbaarheid en opportuniteit van een landinrichtingsproject “Oudlandpolder”	1
1.2	Juridische basis landinrichting	3
1.3	Beleidsmatige context “Oudlandpolder”	5
1.3.1	Ruimtelijke ordening	5
1.3.2	Water	8
1.3.3	Landbouw	9
1.3.4	Natuur	11
1.3.5	Landschap	15
1.3.6	Erfgoed	16
1.3.7	Mobiliteit	19
1.3.8	Toerisme & Recreatie	21
2	Geplande, geprogrammeerde of gewenste initiatieven m.b.t. inrichting en beheer van de open ruimte in het projectgebied “Oudlandpolder”	23
2.1	Raamakkoord Oudlandpolder	23
2.1.1	Partners(s) en status	23
2.1.2	Situering	23
2.1.3	Doelstelling 1 van het raamakkoord: Klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder	24
2.1.4	Doelstelling 2 van het raamakkoord: Afbakening natuurlijke en agrarische structuur deelgebied “Kustpolders”	25
2.1.5	Doelstelling 3 van het raamakkoord: Verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door de noodzakelijke randvoorwaarden voor een duurzame landbouwproductie te vrijwaren.	26
2.1.6	Doelstelling 4 van het raamakkoord: Realiseren instandhoudingsdoelstellingen	27
2.2	Omgevingskwaliteit Polderdorpen	31
2.2.1	Partner(s) en status	31
2.2.2	Doel	31
2.3	Omgevingskwaliteit Polderrand kust	33
2.3.1	Partner(s) en status	33
2.3.2	Doel	33
2.4	Waterbouwkundig erfgoed Oudlandpolder	35
2.4.1	Partner(s) en status	35
2.4.2	Doel	35
2.5	Fiet(snel)wegen	37
2.5.1	Partner(s) en status	37
2.5.2	Doel	37
2.6	Lokale Mobiliteitsschift	41
2.6.1	Partner(s) en status	41
2.6.2	Doel	41
2.7	Energietransitie Vlaanderen: Project VENTILUS	42
2.7.1	Partner(s) en status	42
2.7.2	Doel	42
2.8	Kustverdediging	45
2.8.1	Partner(s) en status	45
2.8.2	Doel	45
2.9	Ontsluiting haven Zeebrugge	47
2.9.1	Partner(s) en status	47
2.9.2	Doel	47
2.10	Uitvoeringsinitiatieven klimaatrobuuste Oudlandpolder	48
2.10.1	Partner(s) en status	48
2.10.2	Doel en timing	48
2.11	Conclusie: potentiële Doelstellingen voor een landinrichtingsproject Oudlandpolder	49

3	Onderzoek naar de opportuniteit en de Haalbaarheid van een landinrichtingsproject “Oudlandpolder”	51
3.1	Kader	51
3.2	Motivatie van de meerwaarde van de instelling van een landinrichtingsproject “Oudlandpolder”	52
3.3	Motivatie waaruit blijkt dat het voorgesteld landinrichtingsproject Oudlandpolder voldoet aan het beleid op vlak van behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte	53
3.4	Voorstel landinrichtingsproject Oudlandpolder	58
3.4.1	Doelstellingen	58
3.4.2	Gebiedsafbakening	60
3.4.3	Niet-limitatief overzicht van de bij de uitvoering betrokken partners	60
3.5	Financiering	61
3.5.1	Raming van de totale kosten van het landinrichtingsproject Oudlandpolder fase 1	63
3.5.2	Indicatie van de wijze van financiering van het landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1	64
3.5.3	Raming van de nodige subsidies landinrichting voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1	68
4	Bijlagen	72
4.1	Raamakkoord OudlandPolder	72
4.2	1 ^{ste} vijfjarenprogramma uitvoering raamakkoord Oudlandpolder	80
4.2.1	Situering	80
4.2.2	Metten en monitoren	80
4.2.3	Zoetwateraanbod verzekeren	82
4.2.4	Waterafvoer verzekeren	85
4.2.5	Compartimentering	87
4.2.6	Deelgebieden met hoofdfunctie Landbouw	90
4.2.7	Deelgebieden met aangepast peilbeheer in functie van realisatie van natuurdoelen.	93
4.2.8	Overzicht alle voorgestelde acties	99
4.3	Voorstel tot samenstelling van de planbegeleidingsgroep voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder	104
5	Kaartenbijlage	107

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING ONDERZOEK M.B.T. HAALBAARHEID EN OPPORTUNITEIT VAN EEN LANDINRICHTINGSPROJECT “OUDLANDPOLDER”

De Oudlandpolder ligt ten noordwesten van Brugge, tussen het Boudewijnkanaal, het kanaal Brugge-Oostende en de Noordzee (zie kaart 1). De Oudlandpolder omvat het volledige grondgebied van de gemeenten De Haan, Blankenberge, Bredene en Zuienkerke en delen van het grondgebied van de gemeenten Brugge, Jabbeke en Oudenburg. Het projectgebied heeft een totale oppervlakte van 17.340 ha.

Een oudlandpolder is een hoog opgeslibt schorregebied dat op natuurlijke wijze is komen droog te liggen. Lage defensieve dijken werden aangelegd om overstromingen vanuit de nog actieve getijdengeulen te voorkomen. In Vlaanderen begon de mens omstreeks de 10de eeuw de kustvlakte te beschermen tegen overstroming door de zee. In die periode zijn de eerste dijken aangelegd in de Oudlandpolder:

- De Zydelingse dijk (tussen Oudenburg en Bredene)
- De Gentele of Blankenbergse dijk (tussen Brugge (Sint-Pieters) en Blankenberge (Uitkerke))

Het kanaal van Brugge naar Oostende loopt voor een deel in de historische bedding van de Ieperlee. In 1166 werd een eerste kanalisatie uitgevoerd. Er zijn in de loop der tijden veel werken aan dit kanaal uitgevoerd, het huidige tracé dateert van 1768. Het kanaal was van groot belang voor de wolhandel met Engeland en was ook de historische binnenvaartverbinding tussen Ieper en Brugge.

Het Boudewijnkanaal is van recentere datum. Het is aangelegd tussen 1896 en 1905, en zorgde voor de verbinding tussen de in het begin van de 20ste eeuw aangelegde haven van Zeebrugge en de stad Brugge. Langs het Boudewijnkanaal heeft zich een sterk industriële ontwikkeling voorgedaan, gekoppeld aan de ontwikkeling van de haven van Zeebrugge.

De Oudlandpolder is een ingepolderd gebied, waar het waterbeheer een sterk sturende rol heeft in de ontwikkeling van het gebied. Het kwantitatief beheer van het oppervlaktewater wordt momenteel georganiseerd door de Nieuwe Polder van Blankenberge. De Nieuwe Polder van Blankenberge ontstond als bestuursorgaan in 1972 door de samenvoeging van de vroegere:

- Watering van Blankenberge;
- Polder de Moere;
- deel van de Watering Eiensluis-Grootreygaarsvliet.

De Oudlandpolder heeft nog een sterk open karakter. De verwevenheid tussen landbouw, natuur en historische dorpskernen in het typisch polderlandschap is groot. Er zijn nog een paar mooie restanten van quasi onaangetaste duin-polder overgangen. Het landschap is het resultaat van eeuwen strijd tegen zeewater, het actief winnen van land op zee en dat in eerste instantie in functie van landbouwproductiemogelijkheden. De woonontwikkelingen blijven grotendeels beperkt tot de historische dorpskernen met uitzondering van de sterk toeristisch georiënteerde bebouwing van de kustzone.

De impact van de klimaatverandering op dit gebied is belangrijk:

- de aan klimaatverandering gerelateerde zeespiegelstijging stelt bijkomende eisen aan de kustverdediging . Daarvoor is het complex project Kustvisie opgestart. Een aanpassing van de kustverdediging heeft ook impact op de achterliggende polder: de uitwateringsconstructies op zee (in de Oudlandpolder zijn dat er drie) dienen aangepast te worden én de momenteel uitsluitend gravitaire lozing van water op zee zal slechts gedurende kortere periodes mogelijk zijn (door de stijging van het zeeniveau).
- door de klimaatverandering is er impact op het wateraanbod in de polder. Er zijn zowel uitdagingen naar hoogwaterbeheer (meer intensieve buien met grotere piekdebieten gekoppeld aan minder mogelijkheden tot gravitair afvoeren van water) als naar droogteperiodes (meer en langere periodes van droogte met risico's op watertekorten en verzilting van grond- en oppervlaktewater). Vooral de effecten van droogte zijn daarbij in polderstreken intenser dan in andere gebieden omdat
  - o polders geen eigen "waterbronnen" hebben
  - o er quasi geen aanbod aan bruikbaar grondwater is (het grondwater in polders is verzilt)
  - o er ontstaat bij onvoldoende waterniveau of waterdebiet in de polderwaterlopen verzilting van zowel het oppervlaktewater als de bodem, waardoor, zeker in kleibodems, sterke daling van de bodemkwaliteit en bodemvruchtbaarheid ontstaat en waarbij verzilt oppervlaktewater ongeschikt is voor beregening van gewassen of als drinkwater voor vee.
- aan de klimaatverandering is ook een temperatuurstijging gekoppeld waardoor er ook meer waterverlies is (door rechtstreekse verdamping of evapotranspiratie van gewassen)
- daarbij komt dan nog de te verwachten stijgende vraag naar water in functie van bewoners en bedrijvigheid en de eveneens te verwachten stijgende vraag naar water voor het kusttoerisme.

De waterbeheerdoelstellingen van de verschillende gebruikers zijn daarenboven verschillend. In de open ruimte, zeker van de Oudlandpolder, zijn de grootste waterbehoevende partners de sectoren landbouw en natuur. Beide sectoren hebben naar waterbeheer niet altijd identieke behoeftes. In tijden van klimaatverandering kunnen deze soms tegenstelde sectorale waterbeheerdoelstellingen meer naar elkaar toegroeien en zijn beide sectoren gebaat bij een aangepast waterbeheer.

Dit leidde tot het onderhandelen, onder voorzitterschap van de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen, van een raamakkoord Oudlandpolder (*Raamakkoord inzake het waterbeheer in een deel van de Nieuwe Polder van Blankenberge in functie van het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder en de realisatie van de lange termijn doelstellingen van het gebied voor zowel landbouw als natuur*) en de opdracht, eind 2018, van de Vlaams minister bevoegd voor de landinrichting, aan de Vlaamse Landmaatschappij tot het uitvoeren van een onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject Oudlandpolder.

In het raamakkoord staan voornamelijk afspraken m.b.t.:

- het verhogen van de waterbuffermogelijkheden (korte termijn opslag van water) in de Oudlandpolder zodat meer water in het gebied kan gehouden worden;
- het versterken van de (nood)afvoercapaciteit op zee, opdat intensieve buien niet zouden leiden tot overstromingsschade;
- het verhogen van de wateropslagmogelijkheden (lange termijn opslag) in het gebied, zodanig dat meer water kan beschikbaar zijn;
- het aanspreken van alternatieve waterbronnen.

Centraal in de visie van het raamakkoord staat het verder onderverdelen van de polder in kleinere compartimenten die elk een op het hoofdgebruik in het compartiment aangepast waterbeheer kunnen krijgen. Hierbij wordt dan ook de keuze ondersteund om de compartimentering te gebruiken om ook de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur in het gebied te kunnen finaliseren, niet alleen bestemmingsmatig maar ook in het reëel gebruik.

In het voorliggend onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject Oudlandpolder wordt niet alleen ingegaan op de maatregelen nodig om het raamakkoord te kunnen uitvoeren, maar wordt ook onderzocht wat mogelijk andere opportuniteiten en uitdagingen van het gebied zijn, waarvoor de inzet van een landinrichtingsproject opportuun en haalbaar geacht wordt.

1.2 JURIDISCHE BASIS LANDINRICHTING

Het doel van landinrichting wordt in art. 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting omschreven als:

“De afstemming en de toepassing op geïntegreerde wijze van instrumenten en de uitvoering van maatregelen die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de ruimte.”

Een landinrichtingsproject kan volgens artikel 3.1.1. van het decreet van 28 maart 2014 door de Vlaamse regering ingesteld worden onder volgende voorwaarden:

“De Vlaamse Regering kan een landinrichtingsproject instellen als het landinrichtingsproject bijdraagt tot de realisatie van het beleid dat:

- 1° ofwel de Vlaamse Regering voert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte;*
- 2° ofwel een provincie of een gemeente voert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte, als dat beleid past binnen de prioriteiten van de Vlaamse Regering;*
- 3° ofwel een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon die in het Vlaamse Gewest is belast met taken van openbaar nut, uitvoert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte, als de uitvoering van dat beleid past binnen de prioriteiten van de Vlaamse Regering.*

Een landinrichtingsproject wordt voorbereid en uitgevoerd met het oog op een participatieve, geïntegreerde en gebiedsgerichte aanpak. Dit houdt in dat de verschillende functies, kenmerken en kwaliteiten die in het gebied voorkomen mee in overweging worden genomen bij het bepalen en het uitwerken van doelstellingen, maatregelen en de daarvoor in te zetten instrumenten, als die functies, kenmerken en kwaliteiten kunnen worden beïnvloed door de gevraagde inrichting of het gevraagde beheer van de open ruimte.

In het eerste en het tweede lid wordt verstaan onder open ruimte: een gebied waarin de onbebouwde ruimte overweegt maar waarin elementen van bebouwing en infrastructuur die samenhangen met de onbebouwde ruimte kunnen voorkomen en plaatselijk kunnen overwegen.”

Het besluit van de Vlaamse regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting legt nadere regels vast m.b.t. landinrichting. Hierin o.a. nadere regels m.b.t. de toepassing van de in deel 2, Titel 1 van het decreet van 28 maart 2014 beschreven instrumenten in te zetten via landinrichtingsprojecten.

“Art. 3.1.1.1. Een landinrichtingsproject kan ingesteld worden om een antwoord te bieden op een vraag naar inrichting of beheer van de open ruimte.

Art. 3.1.1.2. *De minister geeft het agentschap de opdracht om een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject uit te voeren. Een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject omvat ten minste:*

- 1° *een motivatie van de meerwaarde van de instelling van een landinrichtingsproject in een welbepaald gebied;*
- 2° *een motivatie waaruit blijkt dat het landinrichtingsproject voldoet aan het doel van landinrichting, vermeld in artikel 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014, en dat het voldoet aan het beleid, vermeld in artikel 3.1.1, eerste lid, van het voormelde decreet;*
- 3° *een voorstel van landinrichtingsproject waarin het volgende is opgenomen:*
  - a) *de doelstellingen van het landinrichtingsproject;*
  - b) *de gebiedsafbakening van het landinrichtingsproject;*
  - c) *een niet-limitatief overzicht van de partners die betrokken zijn bij de uitvoering van het landinrichtingsproject;*
  - d) *een raming van de kosten van het landinrichtingsproject en een indicatie van de wijze van financiering van het landinrichtingsproject, alsook een raming van de subsidies voor landinrichting die vermoedelijk uitgekeerd zullen worden voor het landinrichtingsproject en voor uitvoeringsinitiatieven als vermeld in artikel 3.4.2 van het voormelde decreet.*

Art. 3.1.1.3. *Het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van het landinrichtingsproject wordt door het agentschap bezorgd aan de programmacommissie.*

De programmacommissie verleent advies aan het agentschap over het voorstel van landinrichtingsproject. Het agentschap kan op basis van dat advies het voorstel van landinrichtingsproject aanpassen.

Art. 3.1.1.4. *De dienst bezorgt de volgende stukken aan de minister, aan het college van burgemeester en schepenen van elke gemeente waarop het voorstel van landinrichtingsproject betrekking heeft, en aan de deputatie van elke provincie waarop het voorstel van landinrichtingsproject betrekking heeft:*

- 1° *het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject, waarbij in voorkomend geval het voorstel van landinrichtingsproject is aangepast aan het advies van de programmacommissie;*
- 2° *het advies van de programmacommissie;*
- 3° *in voorkomend geval, de wijze waarop het agentschap rekening heeft gehouden met het advies van de programmacommissie.*

Art. 3.1.1.5. *De Vlaamse Regering keurt het voorstel van landinrichtingsproject goed en stelt het landinrichtingsproject in.*

Art. 3.1.1.6. *De beslissing van de Vlaamse Regering, vermeld in artikel 3.1.1.5, wordt door het agentschap bezorgd aan de volgende instanties:*

- 1° *het college van burgemeester en schepenen van elke gemeente waarop het ingestelde landinrichtingsproject betrekking heeft;*
- 2° *de deputatie van elke provincie waarop het ingestelde landinrichtingsproject betrekking heeft;*
- 3° *de programmacommissie.*

1.3 BELEIDSMATIGE CONTEXT “OUDLANDPOLDER”

1.3.1 Ruimtelijke ordening

Het projectgebied van het landinrichtingsproject Oudlandpolder is gelegen binnen het gewestplan Oostende-Middenkust (goedgekeurd 26/01/1977) en het gewestplan Brugge-Oostkust (goedgekeurd 04/07/1977)(zie kaart 2).

Grotere structuren in het originele gewestplan zijn:

- het stedelijk netwerk kust, met grotere deelgebieden bestemd als woongebied of recreatiegebied;
- de havengerelateerde industriegebieden van Oostende en Zeebrugge;
- het natuurlijk netwerk van de kustduinen en de poldergraslanden (met grotere deelzones Uitkerkse Polders, Weidegebied Klemserke-Vlissegem, Meetkerkse Moeren en omgeving Pompje);
- de landbouwgebieden van de kustpolders;
- de polderdorpen.

De Vlaamse Regering keurde op 30 november 2016 het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goed. Dit is een belangrijke nieuwe formele stap op weg naar het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zal vervangen. De Vlaamse Regering formuleert in het Witboek doelstellingen, ruimtelijke ontwikkelingsprincipes en werven die de basis zullen vormen om samen aan de slag te gaan en de ruimte van Vlaanderen te transformeren.

De Vlaamse Regering keurde daarna op 20 juli 2018 de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) goed. De strategische visie omvat een toekomstbeeld en een overzicht van beleidsopties op lange termijn, met name de strategische doelstellingen. De Vlaamse Regering heeft hiermee een beleidslijn uitgezet die een vernieuwde filosofie en aanpak in het ruimtelijke beleid wil inzetten.

De strategische visie van het BRV heeft niet het statuut van een ontwerp van ruimtelijk beleidsplan, omdat er nog geen ontwerp-beleidskaders zijn goedgekeurd. Het biedt een basis voor regeringsbeslissingen ter realisatie van de visie.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (1997) vormt daardoor momenteel dus nog steeds het fundament van het lange termijn ruimtelijk beleid in Vlaanderen. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen bevat een algemene beleidsvisie over de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen. Het bevat daarnaast ook opdrachten om de visie concreet te maken voor specifieke gebieden. De planningsprocessen volgen uit één van de vier invalshoeken in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen:

- Stedelijke gebieden: het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen selecteert 57 stedelijke gebieden waar een stedelijk beleid gevoerd moet worden. Voor 13 van deze stedelijke gebieden (de zgn. centrumsteden) is dit de bevoegdheid van het Gewest. Voor de overige (de zgn. kleinstedelijke gebieden) zijn de provincies bevoegd. Voor het projectgebied betekent dit:
  - o Selectie regionaal stedelijk gebied Brugge
  - o Selectie regionaal stedelijk gebied Oostende
  - o Selectie kleinstedelijk gebied Blankenberge
- Het buitengebied: het beleid voor het buitengebied is gericht op het vrijwaren van de open ruimte voor landbouw, natuur en bos. Wonen en werken wordt geconcentreerd in de kernen
- Economie
- Lijninfrastructuur

Voor wat de open-ruimte betreft is een belangrijk, nog steeds lopend, proces de afbakening van de gebieden van de agrarische en natuurlijke structuur. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wil de open ruimte in het buitengebied maximaal vrijwaren voor landbouw, natuur en bos. Samen met de natuur- en landbouworganisaties maakte de Vlaamse regering in 1997 de afspraak om te evolueren naar 750.000 ha agrarisch gebied, 150.000 ha natuurgebied en 53.000 ha bosgebied. Dat is een toename met 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied en een afname van 56.000 ha landbouwgebied.

In 2001 besliste de Vlaamse regering de afbakening van deze landbouw-, natuur- en bosgebieden aan te pakken in twee fasen. In een eerste fase werd in 2003 ca. 86.500 ha bestaand natuurgebied aangeduid als onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). In de tweede fase worden sinds 2004 de landbouwgebieden en de resterende natuur- en bosgebieden afgebakend.

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en middenveldorganisaties een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos in dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelniveau vastleggen. Het projectgebied van de Oudlandpolder ligt in de buitengebiedregio Kust-Polders-Westhoek.

Voor elke regio heeft de Vlaamse Regering dat visievormingsproces afgerond met een beslissing over een actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 in Vlaanderen ca. 538.000 ha agrarisch gebied opnieuw vastgelegd.

In het projectgebied zijn reeds volgende gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt in functie van de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur:

- GRUP "Kustpolders tussen Jabbeke, Oudenburg en Stalhille" (principeel beslist tot definitieve vaststelling op 29 mei 2020);
- GRUP "Natuur- en Landbouwgebieden Strand Middenkust-Oost" (definitief vastgesteld 13 maart 2009)

Naast de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur zijn nog volgende gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (GRUP) en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen (PRUP) opgemaakt:

a) In het kader van de stedelijk gebieden:

- GRUP Afbakening regionaalstedelijk gebied Oostende (definitief vastgesteld 15/05/2009)
- GRUP Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge (definitief vastgesteld 27/10/2017, beroep lopende bij Raad van State)
- PRUP Afbakening kleinstedelijk gebied Blankenberge (gedeeltelijk goedgekeurd 11/07/2008).

b) In het kader van de economische ontwikkeling

- GRUP Afbakening zeehavengebied Zeebrugge (definitief vastgesteld 16/06/2009)
- GRUP Afbakening zeehavengebied Oostende (definitief vastgesteld 22/03/2013)

c) In het kader van de strategische lijninfrastructuur

- GRUP Optimalisatie van het hoogspanningsnetwerk in Vlaanderen (definitief vastgesteld op 13/07/2012)

d) in het kader van de toeristische infrastructuur:

- PRUP Strand en dijk Brugge (definitief vastgesteld op 29/08/2013)
- PRUP Strand en dijk Blankenberge (definitief vastgesteld op 29/08/2013)
- PRUP Strand en dijk De Haan (definitief vastgesteld op 29/08/2013)
- PRUP Strand en dijk Bredene (definitief vastgesteld op 29/08/2013)

De situering van deze verschillende reeds goedgekeurde RUP's wordt weergegeven in kaart 3. Hierbij zijn de eveneens goedgekeurde gemeentelijke RUP's niet opgenomen.

Er is momenteel een procedure lopende voor de opmaak van een gewestelijk RUP voor een nieuwe hoogspanningslijn (GRUP Ventilus). De doelstelling van dit GRUP is om de vereiste planologische basis te creëren voor de realisatie van een aantal noodzakelijke aanpassingen en ontwikkelingen van het hoogspanningsnet in West-Vlaanderen in functie van de energietransitie. Voor dit gewestelijk RUP wordt momenteel de scopingnota opgemaakt. In de voorgaande fase werd over de startnota van het GRUP een publieke raadpleging en consultatie georganiseerd. Deze informatie wordt eveneens verwerkt in de scopingnota. In een volgende fase kan het voorontwerp van GRUP opgemaakt worden. Hierbij worden ook de resultaten van de effectbeoordelingen (planMER, RVR, MKBA, ...) geïntegreerd.

1.3.2 Water

1.3.2.1 Oppervlaktewater

Het projectgebied voor het onderzoek naar opportuniteit een haalbaarheid van een landinrichtingsproject Oudlandpolder is gelegen binnen het bekken van de Brugse Polders en valt integraal onder de beheerbevoegdheid van de Nieuwe Polder van Blankenberge.

Het projectgebied Oudlandpolder bestaat uit volgende deelstroomgebieden (zie ook kaart 4: deelstroomgebieden en huidige compartimentering polder):

- het deelstroomgebied van het Lisseweegse Vaartje, dat gravitair uitwatert t.h.v. de haven van Zeebrugge;
- het deelstroomgebied van de Blankenbergse Vaart-Noordede, dat gravitair uitwatert in Blankenberge (Blankenbergse Vaart) en Bredene (Noordede);
- het bemalingsgebied "De Katte", dat uitwatert op het kanaal Brugge-Oostende;
- het bemalingsgebied "De Steegere", dat uitwatert op het kanaal Brugge-Oostende.

Daarnaast zijn er twee bevaarbare waterlopen, die beiden gevoed worden via het kanaal Gent-Brugge en de Ringvaart rond Brugge, met water afkomstig van de Leie:

- het kanaal Brugge-Oostende
- het Boudewijnkanaal

De waterbeheerafspraken worden opgenomen in het bekkenspecifiek deel van het bekken van de Brugse Polders van de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 (SGBP-1) en 2022-2027 (SGBP-2, in opmaak) voor de Schelde. Krachtlijnen voor het waterbeheer in het projectgebied zijn daarbij:

- Prioritair inzetten op de problematiek van de overstorten van de toeristische badsteden Wenduine, Bredene, De Haan, Blankenberge
- Afkoppelen hemelwater campings en andere grootschalige toeristische infrastructuur
- Aanpak uitwateringsconstructies Noordede, Blankenbergse Vaart en Lisseweegse Vaart (vismigratie, eventueel ondersteuning uitwatering met noodgemalen, kustveiligheid)
- Restauratie sas Speyen
- Waterbodemsanering van het Lisseweegse Vaartje
- Aanpassing vijzelconstructies van de bemaalde poldergebieden in functie van vismigratie

De beoordeling van de ecologische toestand van de waterlichamen van de eerste orde in het projectgebied Oudlandpolder, zoals opgenomen in het bekkenspecifiek deel van het SGBP 2016-2021 is voor alle waterlichamen ontoereikend of slecht.

Ook de beoordeling van de fysisch-chemische toestand van de waterlopen varieert van ontoereikend (het kanaal Brugge-Oostende en het Boudewijnkanaal) tot slecht (de polderwaterlopen). Belangrijkste oorzaak van deze negatieve score is de meting van "totaal fosfor", voor de andere parameters wordt goed tot zeer goed gescoord.

In het SGBP-2(in opmaak) is volgende gebiedsgerichte prioritering vooropgesteld:

- Deelstroomgebied van Blankenbergse Vaart en Noordede: behalen van een goede ecologische toestand in 2033 of erna van zodra natuurlijk herstel, mits uitvoering van acties opgenomen in SGBP3 en SGBP 4
- Bemalingsgebieden 'De Katte' en 'De Stegere': goede ecologische toestand niet in 2033, maar met potentieel voor sterke vooruitgang, mits uitvoeren van acties opgenomen in SGBP3 en SGBP4
- Deelstroomgebied van Lisseweegse Vaart: goede ecologische toestand niet in 2033

1.3.2.2 Grondwater

In het kader van het TOPSOIL-project werd de saliniteitsverdeling van de ondergrond van het projectgebied in kaart gebracht. Kaart 5 geeft hierbij een inschatting van de diepte van het scheidingsvlak tussen zoet en zout grondwater in meter onder maaiveld weer (kaartversie: optimistische inschatting).

De twee grotere kreekruigen in het projectgebied komen uit deze kaart naar voren als de zones waar tot op grotere diepte zoet water aanwezig is:

- de kreekrug gaande van Zeebrugge, over Lissewege, tot aan Meetkerke/Brugge
- de kreekrug gaande van De Haan, over Stalhille, tot aan Oudenburg

Volgende deelgebieden komen uit deze kaart naar voren als gebieden met grootste kans op het optreden van verzilting:

- de Uitkerkse Polder
- de volledige zone ten westen van de kreekrug De Haan-Stalhille-Oudenburg

Er is in het projectgebied een beschermingszone voor grondwaterwinning gelegen (de grondwaterwinning van D'Heye, grondgebied Bredene-De Haan. Deze grondwaterwinning is niet actief, en wordt beheerd door De Watergroep. Er zijn geen plannen om deze waterwinning opnieuw actief te maken.

1.3.3 Landbouw

Het projectgebied beslaat een totale oppervlakte van ongeveer 17.340 ha. Binnen deze perimeter is naast de landbouwinfrastructuur ook de duinengordel gelegen, verschillende woonkernen, haveninfrastructuur, toeristische infrastructuur, ...

Binnen het projectgebied is momenteel 11.533 ha in landbouwgebruik, dit is ongeveer 67% van de totale oppervlakte. Deze oppervlakte is verdeeld over ongeveer 5.450 percelen met een gemiddelde oppervlakte van 2,4 ha, 39% van de percelen is kleiner van 1 ha en 9 % van de percelen heeft een oppervlakte groter dan 5 ha.

Van de oppervlakte uitgebaat als landbouwgrond wordt ruim 4.900 ha uitgebaat als grasland, waarvan 3.650 ha het statuut als blijvend grasland heeft. De rest van de oppervlakte wordt als akkerbouwpercelen uitgebaat met als meest aanwezige teelten: graangewassen, vlas, aardappelen, graszaadteelt en als voedergewas mais. Het bodemgebruik wordt weergegeven in kaart 7.

Ongeveer 650 landbouwers gebruiken 1 of meerdere percelen in het projectgebied.

Er zijn 369 bedrijfszetels gelegen in het projectgebied die uitgebaat worden door 318 verschillende landbouwers. Ongeveer een derde van deze landbouwbedrijven wordt uitgebaat door een vennootschap of als samenuitbating. Van de landbouwers die hun bedrijf uitbaten als natuurlijke persoon is de gemiddelde leeftijd 60 jaar, de jongste is 29 jaar en de oudste 90 jaar.

De helft van de gekende landbouwers die percelen registreren in de perimeter baten een niet-beroepsmatig bedrijf uit, het zijn kleine of hobbylandbouwers. De ander helft kunnen ingedeeld worden in middelgrote (16%), grote (17%) en heel grote (13%) bedrijven basis van hun economische omvang, berekend aan de hand van bruto standaard saldi. Dat is een maat voor economische omvang en omzet van een landbouwbedrijf. De bruto standaard saldi worden berekend per dier en per ha van een bepaalde teelt. Een verder opdeling naar bedrijfstype kan ook nog gebeuren op basis van de aanwezige dieren en teelten op het bedrijf. Een bedrijf kan meerdere productierichtingen combineren of kan zich in één bepaalde tak specialiseren. De voorkomende productierichting met de grootste economische omvang bepaalt het bedrijfstype. Van de beroepsmatige bedrijven zijn ongeveer 60% gespecialiseerde rundveebedrijven, 16% gespecialiseerde akkerbouwbedrijven, 15% gespecialiseerde varkensbedrijven en de rest zijn gemengde bedrijven. Op kaart 6 worden de bedrijfszetels gesitueerd, ingekleurd volgens hun bedrijfstype en -grootte.

De gemiddelde bedrijfsoppervlakte van de landbouwers met bedrijfszetel in het gebied bedraagt ongeveer 33 ha, de totale oppervlakte per bedrijf varieert van 0,5 ha tot 230 ha. De grootste helft van de oppervlakte wordt gebruikt door de gespecialiseerde rundveebedrijven.

De laatste jaren kiezen meer landbouwers ervoor om hun producten af te zetten rechtstreeks op hun bedrijf. Het korte keten verhaal heeft ook in deze regio zijn intrede gedaan de laatste jaren. Gekoppeld aan de toeristische activiteiten in de omgeving schept dit zeker kansen. Verschillende landbouwbedrijven hebben ondertussen de stap gezet naar hoevertoerisme, hoewwinkel, vakantieboerderij, picknicken, ... Landbouwverbreding is een manier om een bijkomend inkomen te genereren. Het draagt ook bij aan de verbinding tussen boer en burger en zorgt voor meer sociaal contact.

Binnen het projectgebied is 6.337 ha herbevestigd agrarisch gebied, dit zijn grote aaneengesloten landbouwgebieden gelegen in de polders. Ze bestaan vooral uit grotere akkerlandpercelen en behoren tot goed gestructureerde bedrijven.

Op basis van de situatie 2019 (dus zonder GRUP Kustpolders) ligt een oppervlakte is 2.045 ha binnen het projectgebied bestemd als natuurgebied, waarvan 1.218 ha is geregistreerd in landbouwgebruik (ongeveer 60%). Dit zijn vooral grote graslandcomplexen. Delen hiervan zijn reeds in eigendom van de overheid of Natuurpunt en worden door landbouwers beheerd als natuurlijke graslanden. In het totale projectgebied is de totale oppervlakte in eigendom van overheid of Natuurpunt 1.675 ha. Voor de gronden gelegen in natuurgebieden geldt een algemeen bemestingsverbod conform het Mestdecreet. Voor bepaalde percelen kunnen landbouwers een ontheffing krijgen van dit bemestingsverbod (situatie 2019: 358 ha ontheffing). Verder zijn 4 bedrijfszetels gelegen in natuurgebied.

Opvallend in het projectgebied is de sterke aanwezigheid van beheerovereenkomsten: 680 ha worden uitgebaat onder de vorm van beheerovereenkomsten faunabeheer en grasstroken en 15 ha beheerovereenkomst ontwikkeling soortenrijk grasland. Een bijzonder aandachtspunt voor de landbouw is de aanwezigheid van Speciale Beschermingszones (SBZ) in kader van de Habitatrichtlijn. In het

projectgebied ligt 1.500 ha in SBZ waarvan 1.360 ha in landbouwgebruik. De aanwezigheid van SBZ heeft impact op de rechtszekerheid van de uitbating van landbouwbedrijven. Bedrijven die een bijdrage leveren van minstens 50% aan de kritische depositiewaarde van een habitat (de zogenaamde 'rode' bedrijven) kunnen geen hernieuwing van hun vergunning meer krijgen (en zeker niet uitbreiden). Bedrijven die een bijdrage leveren aan de kritische depositiewaarde van een habitat van minstens 5% en minder dan 50%, kunnen wel nog hervergund worden maar er kunnen geen uitbreidingen van emissies meer. Voor al deze bedrijven is er een flankerend beleid uitgewerkt door de Vlaamse Overheid. Concreet is er in het projectgebied één bedrijfszetel die binnen een SBZ gelegen is en zijn er zes landbouwbedrijven die op de rand van een SBZ gelegen zijn. Deze kunnen mogelijks moeilijkheden ondervinden bij de verdere uitbating van hun bedrijf maar ook bedrijven iets verder gelegen van SBZ kunnen problemen ondervinden bij het verkrijgen van vergunningen.

1.3.4 Natuur

1.3.4.1 Natura 2000

In het projectgebied zijn een aantal gebieden gelegen van het Natura-2000 netwerk. In totaal heeft binnen de perimeter een oppervlakte van 5.636 ha het juridisch statuut van speciale beschermingszone.

- Vogelrichtlijngebied 'BE2500932 Poldercomplex' (SBZ-V Poldercomplex)
- Habitatrichtlijngebied 'BE2500002 Polders' (SBZ-H Polders)
- Habitatrichtlijngebied 'BE2500001 Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin' (SBZ-H Duinen)

De definitieve vaststelling van deze speciale beschermingszones en de bijhorende instandhoudingsdoelstellingen door de Vlaamse Regering dateert van 23 april 2014. Op deze manier zijn de kwalitatieve en kwantitatieve natuurdoelen voor deze Natura-2000 gebieden vastgelegd (S-IHD). Het behalen van deze natuurdoelen is noodzakelijk om deze speciale beschermingszones, als onderdeel van het Europees Natura 2000 netwerk, in een gunstige staat van instandhouding te brengen en te houden. De concrete realisatie in ruimte en tijd van de doelstellingen zijn opgenomen in het managementplan voor elk gebied. Deze managementplannen geven indicatief de opgave van de taakstelling. Op kaart 8 zijn deze verschillende gebieden weergegeven.

SBZ-H 'Polders' en SBZ-V 'Poldercomplex'

Het gedeelte van de SBZ-V Poldercomplex dat binnen de projectperimeter ligt heeft een oppervlakte van 4135 ha. Dit is 42 % van de totale oppervlakte van het SBZ-V (9766 ha). Het grootste aaneengesloten deel reikt van de Uitkerkse Polder en Oudemaarspolder in het noorden tot het kanaal Gent – Oostende met de Meetkerkse Moeren in het zuiden. De overige, kleinere gebieden zijn in 2000, samen met twee andere gebieden die buiten de perimeter zijn gelegen, aangeduid door de Vlaamse Regering als toe te voegen aan de SBZ-V 'Poldercomplex' voor de realisatie van de natuurcompensaties voor de verdere ontwikkeling van de Achterhaven van Zeebrugge.

Het gedeelte van de SBZ-H 'Polders' binnen het projectgebied beslaat 965 ha, verdeeld over verschillende deelgebieden. Dit is meer dan de helft (52%) van de totale oppervlakte van 1866 ha van de SBZ-H 'Polders'.

In tabel 1 worden de deelgebieden weergegeven van de SBZ-H 'Polders' die gelegen zijn binnen de projectperimeter met hun respectievelijke oppervlakten.

Tabel 1: Deelgebieden van de SBZ-H 'Polders' gelegen binnen de projectperimeter

Deelgebied	Naam / gemeente	Oppervlakte (ha)
BE2500002-1	Duivekete (Bredene)	14,5
BE2500002-4	Pompje (Oudenburg)	76
BE2500002-5	Grote Palingpot (De Haan)	17
BE2500002-6	Polders Vlissegem Kromzwin (De Haan)	20
BE2500002-7	Polders Klemskerke - Vlissegem (De Haan)	137,3
BE2500002-8	Vijfwege (De Haan - Jabbeke)	24,5
BE2500002-10	Schobbejak (Jabbeke)	39,8
BE2500002-13	Uitkerkse Polder (Blankenberge - De Haan)	547,3
BE2500002-14	Tiende Brug Lissewege (Brugge)	19
BE2500002-15	Monnikenwerve (Brugge)	8,2
BE2500002-16	Ter Doest Roskambeek (Brugge)	36,2
BE2500002-24	Oudemaarspolder oost (Brugge)	8
BE2500002-26	Oudemaarspolder west (Brugge - Blankenberge)	11,6
BE2500002-31	Blauwe Toren (Brugge)	5

Er is een overlap tussen beide speciale beschermingszones waarbij 619 ha SBZ-H, tevens behoort tot de SBZ-V. Dit betekent dat 4.481 ha gelegen is binnen de perimeter van beide of één van beide speciale beschermingszones.

SBZ-H 'Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin'

Van de SBZ-H 'Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin' ligt 554 ha (15%) van 3.782 ha binnen de projectperimeter.

Het gaat om volgende deelgebieden:

- Deelgebied 2500001-19: Duinreep Bredene, Paelsteenpanne, Spanjaardduinen, Golf Oostende, Duinreep Klemskerke, Duinbos Klemskerke, Duinbos Jan De Schuyter (west), Driftweg (De Haan)
- Deelgebied 2500001-20: D'Heye (Bredene)
- Deelgebied 2500001-21: Duinbos (Wenduine, Vlissegem, Jan De Schuyter (oost)), Zandpanne, Duinreep Vlissegem
- Deelgebied 2500001-22: Fonteintjes
- Deelgebied 2500001-32: duinreep Wenduine

De instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld voor de volledige SBZ-H (volledige kuststrook).

In het Managementplan 1.0 zijn indicatief volgende doelstellingen, zoals weergegeven in tabel 2, vooropgesteld voor de specifieke habitats in de verschillende deelgebieden van de SBZ-H. Deze instandhoudingsdoelen kunnen bereikt worden door habitatuuitbreiding of door habitatomvorming.

Tabel 2 S-IHD doelstellingen voor de deelgebieden van de SBZ-H 'Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin gelegen binnen de projectperimeter

Habitat	Deelgebied 19	Deelgebied 20	Deelgebied 21	Deelgebied 22	Deelgebied 32
1140 Slik en zandplaten	3 ha				
2110 Embryonale wandelende duinen			2 ha		
2120 Wandelende duinen op strandwal	61 ha		15 ha	12 ha	10 ha
2130 Vastgelegde duinen met kruidenvegetatie	67 ha	24 ha	22 ha	1 ha	1 ha
2150 Ontkalkte duinen		2 ha			
2160 Duinen met duindoorn	18 ha		11 ha		
2180 Bebost duin	32 ha		113 ha		
2190 Vochtige duinvallei	3 ha	1 ha		9 ha	

1.3.4.2 VEN

Binnen de projectperimeter is 1.468 ha opgenomen binnen het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN): 1.311 ha als grote eenheden natuur en 157 ha als natuurverwevingsgebied, 600 ha is gelegen in de duinen en 868 ha binnen de polders. Volgende deelgebieden worden onderscheiden:

Polders

- De Uitkerkse polder
- De gebieden van de overgang van de zandstreek naar de polders langs het kanaal Brugge – Oostende (Meetkerkse Moeren)
- De poldergebieden tussen Jabbeke, Oostende en De Haan (Pompje)
- De polders Boudewijnkanaal (Ter Doest)

Duinen

- De Middenkust
- De Fonteintjes en Oudemaarspolder

1.3.4.3 Poldergraslanden en Historisch Permanent Grasland (HPG)

De poldergraslanden zijn het typische en meest voorkomende vegetatietype binnen de projectperimeter. Een deel van de graslanden in de polders is beschermd als historisch permanent grasland door de bepalingen in het Natuurdecreet en het Vegetatiebesluit. Voor de polders is het historisch permanent grasland en hun beschermingsstatus op een kaart vastgesteld door de Vlaamse Regering op 27 november 2015. De kaart is raadpleegbaar op de site [geopunt.be](http://www.geopunt.be) via volgende link:

<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7054268c-edd9-4951-861d-b213c5a25980>.

De juridische bescherming van de vastgestelde historisch permanente graslanden is verdeeld over bescherming onder de natuurwetgeving en bescherming onder de landbouwwetgeving.

Volgende categorieën worden onderscheiden met hun beschermingsvoorschriften:

- EKBG (ecologisch kwetsbaar blijvend grasland)
  - o Verbod op mechanische wijziging
  - o Verbod op wijziging reliëf
- Verbod + EKBG
  - o Verbod op mechanische wijziging
  - o Verbod op chemische wijziging
  - o Verbod op afbranden
  - o Verbod op wijziging reliëf
  - o Verbod op doorzaaien
- Vergunning + EKBG
  - o Vergunning voor mechanische wijziging
  - o Vergunning voor chemische wijziging
  - o Vergunning voor afbranden
  - o Vergunning voor wijziging reliëf
  - o Vergunning voor doorzaaien

De totale oppervlakte van historisch permanent grasland binnen de projectperimeter is ha:

EKBG	820 ha
EKBG + verbod	1.930 ha
EKBG + vergunning	8 ha

Naast de bescherming van poldergrasland als vastgesteld historisch permanent grasland is ongeveer 117 ha beschermd als permanent grasland in VEN. Het beschermingsstatuut van deze graslanden is identiek aan EKBG.

1.3.5 Landschap

Het landschap dat we waarnemen in het studiegebied bevat nog heel wat sporen van de ontstaansgeschiedenis. Het is het resultaat van het bodemgebruik, de waterhuishouding, beiden grotendeels bepaald door menselijke ingrepen. De structuur van de komgronden en kreekruggen in het poldergebied is doorheen heel de geschiedenis bepalend geweest voor de culturele ontwikkeling en de natuur. De reliëfrijke weilanden, de vele waterlopen en grachten, de dijken en enkele kreekrusten, zijn vandaag de sporen die ons hieraan doen herinneren.

Het uitgestrekte open productieve platteland, afgewisseld met talloze natuurrijke weilanden, doorkruist door een netwerk van grachten met rietkragen, met daarop her en der kleine aantrekkelijke dorpen ontsloten door tal van recreatiemogelijkheden, zijn elementen die mee de identiteit van het landschap bepalen. Ook het netwerk van kanalen bedoeld voor zowel scheepvaart als waterhuishouding (kanaal Brugge-Oostende, kanaal Plassendale-Nieuwpoort en Boudewijnkanaal) met bijhorende bomenrijen zijn ruimtelijk structurerend en vormen hier de grens van het projectgebied Oudlandpolder.

Structurele elementen die de identiteit van dit landschap mee bepalen zijn, vooral op microreliëf, het netwerk aan rietkragen en een afwisseling van laantjes, poelen en plassen die dit gebied doorkruisen. Dit zorgt voor een bijzondere beleving die zeer verschillend is, afhankelijk van de hoogtepositie waar de kijker staat. Akkerland dat zich overwegend op hoge kreekruggen bevindt, wisselt op korte afstand af met weiland dat op de lager gelegen poel- of komgronden ligt. Minder soortenrijke graslanden krijgen dikwijls tal van kleine landschapselementen zoals knotbomen (rijen), hagen, houtkanten en poelen.

Landschappelijk kenmerkend zijn ook de kustlijnstructuren en dat voornamelijk door de dense bebouwing die in sterk contrast staat met de openheid van de achterliggende polders. Op veel plaatsen is bovendien die grenslijn tussen dense bebouwing en open polder heel abrupt. De typische "sprawl" van bebouwing die grote delen van Vlaanderen kenmerkt is veel minder aanwezig. Ook de historische kernen van de polderdorpen kennen een dense bebouwing met relatief scherpe grenzen tussen dorp en omgeving.

Er is echter bij zowel dorpen als de kustland zeker bij de bijkomende bebouwingen en verkavelingen van de laatste 50 jaar een neiging tot meer verneveling waardoor er ook nood is tot het verduidelijken en herbevestigen van de relatie tussen dorp en landschap.

Inherent aan de ontwikkeling van een polder is het waterbeheer. De landschappelijke structuur van een polder is dan ook grotendeels het resultaat van menselijke ingrepen in functie van waterbeheer. In eerste instantie de aanleg van dijken tegen overstroming van de zee. Deze dijken beletten dat de zee het land zou overspoelen, maar bemoeilijken ook de natuurlijke afvloeit van het hemelwater naar de zee. De bouw van dijken ging dan ook gepaard met het graven van verschillende waterlopen, grachten en sloten. Ook de bouw van sluizen en stuwen maakte hier deel van uit. Door het bouwen van de dijken en het winnen van land ten aanzien van de zee, werden deze gebieden bewoon- en bewerkbaar voor de mens. Waterlopen en dijken zijn dan ook landschappelijk structurerend en een belangrijk deel van het bouwkundig erfgoed is ook gerelateerd aan waterbeheer.

1.3.6 Erfgoed

1.3.6.1 Historiek

De huidige kustduinen en het achterliggende polderlandschap zijn in geologische termen een jong landschap, dat grotendeels is gevormd na de laatste ijstijd (circa 12.500 jaar geleden). Tijdens de koudste periode ligt de zeespiegel zo'n 110-130 m lager dan nu en situeert de Noordzee zich veel verder noordwaarts. In de daaropvolgende periode, het Holoceen, verbetert het klimaat en smelt de ijskap waardoor het zeeniveau stijgt. Ongeveer 10.000 jaar geleden bereikt de Noordzee onze streken die vanaf dan onder invloed van de getijden komen te staan. Verschillende erosie- en sedimentatieprocessen volgen elkaar op. De kustvlakte en polders worden opgebouwd uit slik-, schorre- en geulafzettingen met een afwisseling van zandige, kleiige en venige lagen. Typisch voor deze afzettingen is de opeenvolging van parallelle ruggen (noord-west) gescheiden door depressies. De Meetkerkse Moeren gaan terug op zo'n depressie. In de lage delen gaat de vernatting ook gepaard met veenvorming. Uiteindelijk bestaat de gehele kustvlakte uit een veenmoeras beschermd tegen de zee door een duinengordel. In het laatste millennium voor Chr. ontstaan er bressen in de duinengordel. De zee dringt via de bressen het veenmoeras binnen en bedekt grote delen van de kustvlakte met een metersdik kleipakket. Er ontstaat een schorrenvlakte met een typische zilte vegetatie.

Vanaf de late IJzertijd begint de mens zich permanent in het kustgebied te vestigen en mee invloed uit te oefenen op de landschapsvorming. Uit de Romeinse periode zijn aanwijzingen van lokale infrastructuurwerken, zoals het graven van draineringsgrachten, die het gebied toegankelijker maken en toelaten om het te gebruiken voor veen- en zoutwinning. Uiteindelijk slagen de Romeinen erin om een verdedigingslinie langs de kust uit te bouwen met een wegennet en een reeks forten o.a. in Oudenburg. Onder invloed van de zeespiegelstijging, het dieper uitschuren van geulen door verhoogde regenval, het inklinken van veen en de verwaarlozing van de lokale infrastructuurwerken op het einde van de Romeinse periode, dringt de getijdenwerking van de zee terug de kustvlakte binnen. Het slikken- en schorrengebied wordt opnieuw een getijdenlandschap en quasi onbewoonbaar.

In de vroege middeleeuwen stabiliseert het landschap, het actieve geulengebied slijbt terug op. Er ontstaat een landschap van slikken en schorren. Sommige schorrengebieden zijn meer opgeslibd, komen hoger te liggen en staan nog slechts sporadisch onder water. Hier ontstaat een zoute vegetatie waar schapen kunnen grazen. Dit gebied, het Oudland, wordt geleidelijk ontgonnen vanuit de aanpalende zandstreek. Aanvankelijk voornamelijk in gebruik als schapenweiden, later ook voor landbouw. De nieuwe gebieden zijn eigendom van het centrale koninklijke gezag, delen ervan worden geschonken aan o.a. de Gentse Sint-Pietersabdij. Tegen het einde van de 9de eeuw is het centrale gezag verzwakt, en zien de graven van Vlaanderen hun kans om machtsbastions te vestigen. De Oudlandpolder wordt onderdeel van het Graafschap Vlaanderen. Met de toestemming van het graafschap richten abdijen en godshuizen grote hoevecomplexen in om zo in hun eigen onderhoud te voorzien. Er worden ook nieuwe parochies opgericht waaruit de eerste polderdorpen ontstaan.

Vanaf de 10de - 11de eeuw worden lage defensieve dijken aangelegd om overstromingen vanuit de nog actieve getijdengeulen te voorkomen. De oudste dijken of waterkeringen in het gebied zijn de Gentele of Blankenbergse dijk tussen Sint-Pieters en Uitkerke en de Zydellingse dijk tussen Bredene en Oudenburg. Ter hoogte van de huidige Zeebruggelaan, wordt de Evendijk aangelegd. Een verhoogde zandweg die beide waterkeringen met elkaar verbindt en eerder als een zeewerende dijk mag worden gezien. Daarnaast is er een netwerk van grote en kleine waterlopen en sloten met de nodige sluizen, om de interne

waterbeheersing te organiseren. De meeste hiervan gaan terug op natuurlijk aanwezige grillige waterlopen. De ontwatering van de poldergronden leidt tot de inklinking van de klei- en veengronden waardoor die lager komen te liggen dan de zandgronden in de oude kreek. Dit verklaart de reliëfinversie die zo typerend is voor de Oudlandpolder. Wegen, bewoning en akkerlandgebruik komen op de hoger gelegen en drogere kreekkruggen. De lager gelegen vochtigere komgronden, worden als graslanden gebruikt voor het vee. Het microreliëf wordt nog versterkt door het plaatselijk uitbrikken van klei voor de productie van bakstenen en het uitvenen voor turfwinning. Plaatselijk ontstaan zo waterzieke laagtes o.a. ter hoogte van de Meetkerkse Moeren.

In een eerste fase gebeurt de afvoer van het polderwater via de Leet, een natuurlijke kreek, die vanaf 1166 wordt uitgebouwd om uiteindelijk het kanaal Brugge – Oostende te worden. Het kanaal speelt ook een belangrijke rol in de binnenvaart tussen Brugge en Ieper, voornamelijk in functie van de (wol)handel. Vanaf de 14de eeuw wordt het kanaal daarom de Ieperleet genoemd. Een kreekafkapping van de Leet, gekend als de Vertinge of de Grote Ee, Ede of Groot Zwin, vormt een andere belangrijke waterloop en wordt op haar beurt vanaf de 12de eeuw uitgebouwd tot de Blankenbergse Vaart. Dwars op de oude geulen wordt in 1306 de oost-west lopende Noordede uitgegraven. Vermoedelijk een van de alleroudste graafwerken van de Watering van Blankenberge en een aanpassing van een bestaande waterloop. Aanvankelijk watert de Noordede af op de Blankenbergse Vaart, later wordt een stuk bijgegraven naar de Blauwe Sluis op het kanaal Brugge-Oostende in Bredene.

In de 15de en 16de eeuw heeft het ommeland van Brugge zwaar te lijden onder de elkaar opvolgende burger- en godsdienstoorlogen. Deze gaan gepaard met zware vernielingen en een crisis in de landbouw waardoor verschillende hoevees overkop gaan. De onrust duurt verder in de 17de eeuw. Belangrijke verbindingswegen moeten worden beschermd en de belangrijkste waterwegen worden omgebouwd tot verdedigingslinies. Het is in deze periode dat de Meetkerkse Moeren door de verruimde technische kennis voor het eerst succesvol worden droog getrokken. Pas onder het Oostenrijks Bewind (1715-1794) komt er terug rust en stabiliteit. Veel oude zandwegen worden vervangen door stenen wegen wat de toegankelijkheid van het gebied sterk verbeterd.

Na de Franse Revolutie worden de gebieden ingelijfd bij Frankrijk, waardoor alle feodale systemen worden afgeschaft en de oude bestuurlijke instelling van het Brugse Vrije verdwijnt. Vanaf het midden van de 19de eeuw komen een aantal nieuwe, vooral lineaire, elementen het polderlandschap invullen: de spoorlijn Brugge-Blankenberge (1863), het Boudewijnkanaal (1896-1907), de binnenhaven van Brugge en de rijksweg Brugge-Zeebrugge. WO I en WO II vormen een cesuur in de ontwikkeling van het gebied, op verschillende plaatsen zijn nog de restanten van zwaar uitgebouwde Duitse batterijen en bunkers bewaard gebleven. Na WO II komt het massatoerisme volledig tot ontwikkeling wat voor extra druk op de open ruimte zorgt en al heel wat sporen uit het verleden heeft uitgewist.

1.3.6.2 Geïnteriseerd en beschermd erfgoed

De Oudlandpolder bezit veel erfgoed dat we terugvinden in de verschillende inventarissen opgemaakt door het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het belangrijkste erfgoed wordt beschermd door een ministerieel besluit. In de Oudlandpolder zijn 2 cultuurhistorische landschappen beschermd namelijk de site Abdij Ter Doest en de Hubertmolen met omgeving in Wenduine, en 18 stads- en dorpsgezichten waaronder de dorpskern van Meetkerke, Nieuwmunster, Houthave en het sluizencomplex Plassendale.

De Oudlandpolder telt ook 172 beschermde monumenten. De monumenten vinden we hoofdzakelijk in de stadskernen en bebouwing langs de kustlijn. Een deel ervan gaat terug op de eerste ontginning/inpoldering van de streek. Het meest typerend zijn de oude bewoningssites met een verheven wooneiland en omgegeven door een gracht. Bijvoorbeeld het Hof Cleyhem met bewaard opper- en neerhof in Zuienkerke. De verspreide sites worden met elkaar verbonden door een vaak historisch wegenpatroon met verschillende beschermde kapelletjes zoals op het kruispunt van de Mareweg en de Molenweg in Meetkerke. Ook het waterbouwkundig erfgoed is niet vergeten bij de beschermingen. Onder andere het pompemaal aan de Biezenstraat in Meetkerke is samen met de nabijgelegen windmolen beschermd. Beiden vormen een stille getuige van de vele pogingen om de Meetkerkse Moeren droog te trekken. Ook de bakstenen brug over de Noordede die de verbinding vormt tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de Westernieuwweg, één van de eerste polderwegen in het gebied, is beschermd evenals de eendenkooi van Meetkerke. Andere beschermde monumenten getuigen van de Duitse aanwezigheid tijdens WO I en WO II.

Naast het beschermd erfgoed is er ook een deel van het erfgoed opgenomen in een vastgestelde inventaris. Erfgoedobjecten die waardevol zijn, maar niet beschermd, krijgen hierdoor toch een aantal - minder ingrijpende - algemene en specifieke rechtsgevolgen.

De Uitkerkse polder en de polders nabij Klemskerke en Vlissegem, zijn vastgesteld en opgenomen in de landschapsatlas. De vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed telt 1595 objecten, de meeste zijn opnieuw langs de kustlijn te vinden.

Het archeologisch erfgoed is niet zichtbaar maar wel aanwezig doorheen de Oudlandpolder. De Centraal Archeologische Inventaris vermeldt 321 gekende archeologische sites, meldingen en waarnemingen in het gebied. Er zijn vondsten uit de steentijd, late ijzertijd en Romeinse tijd gekend. De meeste archeologische sporen kunnen in de vroege en vooral late middeleeuwen worden geplaatst en hangen samen met de ontstaansgeschiedenis van de polder.

Dit juridisch kader erfgoed wordt weergegeven in kaart 9.

Tenslotte zijn er ook nog wetenschappelijke inventarissen, zonder rechtsgevolgen maar wel interessant voor het beter begrijpen van de ontstaans- en occupatiegeschiedenis van de polder.

In het kader van het landinrichtingsproject Oudlandpolder is er speciale aandacht voor:

Polderlandschappen met historische dorpen en verspreide bebouwing

Het studiegebied kent nog een aantal gave en historisch waardevolle poldergebieden met onaangetaste duin-polder overgangen zoals de Uitkerkse Polders, de Oudemaarspolder en de Polders nabij Klemskerke en Vlissegem. Het is een open landschap met enerzijds een bebouwing geconcentreerd in historische dorpskernen (Nieuwmunster, Zuienkerke, Meetkerke, Houthave en Vlissegem) en anderzijds losse bebouwing verspreid over het hele gebied. De dorpskernen bevinden zich op de hoger gelegen kreekruggronden. Plaatselijk is de grond ook kunstmatig opgehoogd en ingericht voor bewoning. De verspreide bebouwing ligt langs de wegen en is vaak enkel te bereiken via een (private) toegangsweg. Sommige oude wegen, hoofdzakelijk met een noord-zuid tracé, zouden teruggaan op oude driftwegen om de kudden vanuit het zandgebied naar de schorren te leiden. De oudere wegen hebben een kronkelend, bochtig verloop dat verklaard wordt door de relatie tot de bodemgesteldheid en hoogteligging. Vaak ligt er aan één zijde ook een waterloop, de weg dient als dijk en de waterloop wordt gebruikt als de weg onbruikbaar is.

Waterbouwkundig erfgoed

De polders kennen vanaf hun ontstaan een kunstmatig waterbeheer gekenmerkt door een tweestrijd tussen enerzijds voldoende afwatering en anderzijds het behoud van de bevaarbare waterwegen. Dit vertaalt zich in een historisch netwerk van kanalen, grachten, sloten, laantjes en (restanten van) dijken. Meestal in combinatie met wegen en bijhorende infrastructuur zoals bruggen. Andere waterbouwkundige ingrepen zijn veel minder duidelijk en nog nauwelijks herkenbaar in het landschap bv. het dambordvormig ontginningspatroon en bijbehorende bemalingsinfrastructuur in de Meetkerkse Moeren.

1.3.7 Mobiliteit

1.3.7.1 Wegeninfrastructuur

In de structuurplannen van Vlaanderen, de provincie en de gemeenten is de categorisering van de wegen opgenomen. Voor het projectgebied betekent dit volgende selecties van hoofdcategorieën:

- Hoofdweg:
  - De A18 (Brugge-Duinkerke)
  - De A11 (Blauwe Toren – Knokke-Heist)
- Primaire weg 1:
  - De A10 (Jabbeke-Oostende)
  - De N31 (Brugge-Zeebrugge)
- Primaire weg 2:
  - De N377 (Jabbeke-Vijfwege)
  - De N9 (Brugge-Oostende)
  - De N371 (Brugge-Blankenberge)
- Secundaire weg 1:
  - De N34 (Blankenberge – Bredene)
- Secundaire weg 2:
  - De N34 (Zeebrugge – Blankenberge)
  - De N307 (Strooien Haan – Wenduine)

1.3.7.2 Fietsen

Het functioneel fietsverkeer wordt georganiseerd via twee netwerken (zie figuur 1):

- het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk (paarse tracés);
- de fietssnelwegen (blauwe tracés).

Figuur 1: Fietssnelwegen en Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk

1.3.7.3 Openbaar vervoer

Doorheen het projectgebied lopen verschillen spoorverbindingen:

- Brugge – Oostende
- Brugge – Blankenberge
- Brugge – Zeebrugge
- Brugge – Knokke-Heist

Deze spoorverbindingen zijn in eerste instantie gericht op personenvervoer, voor een belangrijk deel gericht op het kusttoerisme. De spoorlijn Brugge – Zeebrugge is ook belangrijk voor vrachtverkeer. In dat verband zijn de investeringen in functie van het verdubbelen van het aantal sporen tussen Brugge en Zeebrugge lopende. Dit is een infrastructuurproject dat ook impact op de open ruimte heeft. Ook het vormingsstation Zwankendamme is gericht op het verhogen van de capaciteit van het spoorwegnet voor vrachtverkeer van- en naar Zeebrugge.

Daarnaast exploiteert De Lijn ook de kusttram die een belangrijk structurerend element is van het netwerk van openbaar vervoer.

1.3.7.4 Waterwegen

Twee kanalen zijn belangrijke structurerende elementen in het gebied Oudlandpolder:

- het kanaal Brugge-Oostende en de aftakking Plassendale-Nieuwpoort;
- het Boudewijnkanaal.

Het Boudewijnkanaal is geschikt voor schepen klasse VI (3.200 – 18.000 ton).

Het kanaal Brugge-Oostende is geschikt voor schepen klasse V (1.500 tot 6.000 ton)

Het kanaal Plassendale-Nieuwpoort is geschikt voor schepen klasse I (250 tot 400 ton)

Het kanaal Brugge-Oostende wordt via de ringvaart van Brugge gevoed door het kanaal Gent-Brugge en dus op zich door Leiewater. Het kanaal Brugge-Oostende is ook ingeschakeld in het waterbeheer van de Oudlandpolder, doordat het kanaal :

- twee waterinlaten heeft naar de polder:
  - o Speyen (Meetkerkse Moeren-Blankenbergse vaart)
  - o Brugge Sint-Pieters (Lisseweegs Vaartje)
- Twee uitwateringsconstructies voor bemaalde poldergebieden heeft:
  - o Bemalingsgebied “De Katte”
  - o Bemalingsgebied “De Stegere”

1.3.8 Toerisme & Recreatie

Het projectgebied omvat het noordelijke deel van de toeristische-recreatieve regio van het Brugs Ommeland en de Kust. Het omvat het toeristisch-recreatief aanbod geënt op het aanwezige landschap: de zee, het strand, de duinen, de overgang naar de polders en het polderlandschap. Dit alles is gelegen tussen (Zee) Brugge en Oostende. Het kanaal Brugge-Oostende en het Boudewijnkanaal sluiten de open ruimte af door een lineaire baken met kenmerkende bomenrij die tevens ook een aantrekkingskracht heeft door zijn landschappelijk karakter en zo heel wat toeristisch-recreatief medegebruik kent.

De kustlijn zelf heeft een hoog uitrustingsniveau dat in grote mate te danken is aan het kusttoerisme. De kustgemeenten hebben elk hun eigen toeristische dienst. Daarnaast liggen verspreid over het gebied nog enkele interessante punten om te bezoeken zoals het Sea Life in Blankenberge, een tropisch zwembad (Center Parc), golfterrein De Haan. De meeste recreatieve en toeristische elementen bevinden zich vooral langs het strand, aan de duinen en in het stedelijk gebied dat hieraan grenst.

In het poldergebied zijn veel minder aantrekkingspunten te vinden. Het achterliggende, open poldergebied wordt meer gebruikt voor vormen van zachte recreatie, voornamelijk fietsen en in mindere mate wandelen en ruiteren. Het typische polderlandschap met zijn weidse gezichten, dijken en kleine polderdopjes heeft een grote belevingswaarde en nog vele belangrijke potenties voor de recreanten. Want naast de vele fietsroutes die mogelijk zijn dankzij de aanwezige landbouwwegen, kerkwegels, dijken,.. is het eveneens van belang dat er een netwerk voor wandelwegen wordt uitgebouwd. Zeker bekeken vanuit de dorpen zijn kleine wandellussen rond en in de woonkernen voor de bewoners erg belangrijk.

Ook de agrarische structuur kan drager zijn van andere functies die met gepaste ruimtelijke maatregelen ondersteund kunnen worden. In functie van de toenemende leegstaande bebouwing moet er naar alternatieven gezocht worden zonder de bestaande structuur te ondermijnen. Zoals verblijfsaccommodatie op de boerderij, hoevertoerisme, zorg- kinder- en CSA boerderijen,...

De druk op de natuurgebieden kan evenwichtiger gespreid worden door bepaalde vormen van natuurrecreatie af te leiden naar de rand van de stedelijke gebieden. Dit kan een kwalitatieve publieke

ruimte worden die visueel en functioneel de link legt tussen de stad en de polder, waar de focus ligt op het recreatieve aspect van natuurbeleving.

Dit zou ook het aanbod aan de recreatieve wandelaar verhogen. Nu zijn er nog maar een handvol faciliteiten voorzien in het gebied zoals bezoekerscentrum Uitkerkse Polder en Polderwind recreatiepark. Hier zijn telkenmale nog werkpunten aan verbonden i.v.m wering gemotoriseerd verkeer en bereikbaarheid. Door het aanbod in het buitengebied te verbinden met het aanbod in de stedelijke gebieden kan de bestaande toeristisch-recreatieve infrastructuur optimaal benut worden.

Omdat de kust veel toeristen lokt wordt ook veel ruimte in beslag genomen door verblijfsrecreatie. Van ver zichtbaar zijn de vele hoogbouwappartementen langs de dijk, als je dichterbij komt zijn ook een groot aantal logiesaccommodatie (vakantiewoningen, campings, weekendverblijfparken, tweede verblijven) prominent aanwezig. Deze bevinden zich meestal aan de rand van het stedelijk gebied en de polders en hebben een grote rol gespeeld in de versnippering en/of aantasting van de kwaliteit van de waardevolle open ruimte. Toerisme heeft ook zijn impact op de mobiliteit en daaraan gekoppeld de ruimtelijke en visuele impact van het parkeren.

Het samenweven van het strand, de duinen en de polders waar mogelijk tot één toeristisch-recreatief geheel door middel van een uitgekiend systeem van randparkings, inrichtingsmaatregelen en bewegwijzering zou de visuele en recreatieve beleving enorm verhogen. De verbindingen optimaliseren, zowel van de kust waar veiligheid ook centraal moet staan, alsook de interactie tussen stad en polder.

2 GEPLANDE, GEPROGRAMMEERDE OF GEWENSTE INITIATIEVEN M.B.T. INRICHTING EN BEHEER VAN DE OPEN RUIMTE IN HET PROJECTGEBIED “OUDLANDPOLDER”

In dit hoofdstuk wordt weergegeven:

- welke initiatieven zijn momenteel gepland: dit zijn initiatieven waarbij één of meerder partners de intentie hebben om die in uitvoering te brengen
- welke initiatieven momenteel geprogrammeerd zijn: dit zijn initiatieven waarvoor reeds principiële beslissingen genomen zijn om en waarbij de uitvoering in voorbereiding of lopende is.
- welke initiatieven momenteel gewenst zijn; dit zijn initiatieven waar vanuit een analyse van de potenties of knelpunten in het gebied of de beleidsintenties voor het gebied kan afgeleid worden dat best een initiatief genomen wordt.

Voor elk van deze initiatieven wordt weergegeven wie de betrokken partners zijn (of zouden moeten zijn), wat de status is en wat het vooropgesteld doel is. Op het einde van het hoofdstuk worden deze initiatieven geclusterd tot meerdere potentiële projectdoelen voor een landinrichtingsproject.

2.1 RAAMAKKOORD OUDLANDPOLDER

2.1.1 Partners(s) en status

Gemeenten, Provincie West-Vlaanderen, Departement Omgeving, Departement Landbouw en Visserij, Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, Agentschap Onroerend Erfgoed, Vlaamse Milieumaatschappij, Vlaamse Landmaatschappij, Nieuwe Polder van Blankenberge, Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat, Natuurpunt.

Het raamakkoord Oudlandpolder is ondertekend op 4 april 2019.

Dit is een geprogrammeerd initiatief.

2.1.2 Situering

Het raamakkoord Oudlandpolder (voluit: “Raamakkoord inzake het waterbeheer in een deel van de Nieuwe Polder van Blankenberge in functie van het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder en de realisatie van de lange termijn doelstellingen van het gebied voor zowel landbouw als natuur”) legt een aantal lange-termijn afspraken vast inzake het waterbeheer in de Oudlandpolder:

- een meer gebiedsgericht waterbeheer realiseren door het poldergebied onder te verdelen in compartimenten die hydrologisch onafhankelijk van elkaar kunnen functioneren;
- elk compartiment krijgt een hoofdfunctie, waarop het waterbeheer afgestemd wordt
- deze hoofdfuncties worden verankerd in een ruimtelijk afbakeningsproces;
- nieuwe peilbeheerafspraken moeten gemaakt worden per compartiment;
- gefaseerd in de tijd uitvoeren;
- verhogen van de totale buffercapaciteit van het watersysteem;
- verhogen van de totale opslagcapaciteit van water;
- coördinatie uitvoering via landinrichtingsproject.

De volledige tekst van het raamakkoord is terug te vinden in bijlage 1 van voorliggend rapport. Het voorliggend onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid moet dus o.a. uitvoering geven aan dit raamakkoord.

In essentie wil het raamakkoord daarbij aan vier doelstellingen werken:

- het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer binnen Oudlandpolder;
- het realiseren van de beleidsintenties m.b.t. het afbakenen van de natuurlijke en agrarische structuur binnen Oudlandpolder;
- het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door de noodzakelijke randvoorwaarden voor een duurzame landbouwproductie te vrijwaren;
- het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen m.b.t. poldergerelateerde natuurdoelen binnen Oudlandpolder

In het raamakkoord is afgesproken om met vijfjarenprogramma's te werken voor de uitvoering. Met partners van het raamakkoord is een eerste vijfjarenprogramma afgesproken. De volledige tekst hiervan is terug te vinden in bijlage 2 van dit rapport.

2.1.3 Doelstelling 1 van het raamakkoord: Klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder

Het raamakkoord Oudlandpolder vertrekt vanuit volgende basisvaststellingen:

- de vaststellingen dat de klimaatverandering tot gevolg heeft dat de aanvoer van zoet water zal wijzigen zowel in termen van totaal aanbod, als in termen van piekaanbod;
- de vaststelling dat de klimaatverandering tot gevolg heeft dat langere periodes van droogte zullen voorkomen;
- de vaststelling dat klimaatverandering tot gevolg heeft dat periodes van intensere regenbuien kunnen optreden;
- de vaststelling dat de klimaatverandering ook een zeespiegelstijging tot gevolg heeft waardoor de mogelijkheden om water gravitair richting zee te lozen beperkter zullen worden;
- de vaststelling dat de sectoren landbouw en natuur zowel periodiek als absoluut andere waterpeilen en waterbehoeftes hebben;

In het raamakkoord wordt daarom afgesproken om:

- In functie van de sectorale behoeftes een meer gedifferentieerd waterpeilbeheer mogelijk te maken waardoor in essentie meer water zal kunnen opgehouden worden in de polder en waardoor:
  - o beter kan ingespeeld worden op sectorale waternoden;
  - o meer water kan opgeslagen worden, waardoor langere droogteperiodes overbrugt kunnen worden.

Dergelijk gedifferentieerd peilbeheer leidt tot het indelen van de polder een meer compartimenten die elk een "eigen" peilbeheer kunnen hebben.

- Water zal hierbij in eerste instantie in het bestaand watersysteem zelf opgeslagen worden, door de aanleg van stuwen. Deze opslagcapaciteit van het watersysteem kan ook vergroot worden door bv. waterlopen een breder profiel te geven of bufferbekkens te voorzien. De

opslagcapaciteit kan eveneens verhoogd worden door actief in te zetten op meer aanvullen van de grondwatervoorraad.

- In functie van het zorgvuldig omgaan met de waterbronnen :
  - o een betere sturing en monitoring van de bestaande waterinlaten van de polder mogelijk te maken;
  - o meer gebruik te maken van alternatieve waterbronnen zoals de effluënten van waterzuiveringsinstallaties (in de Oudlandpoldercontext quasi uitsluitende rioolwaterzuiveringsinstallaties)
- In functie van het kunnen opvangen van grotere neerslagdebiëten:
  - o Het inrichten en beheren van de hoofdassen voor de ontwatering (Blankenbergse Vaart-Noordeede en Lisseweegse Vaart) in functie van het mogelijk houden van tijdelijke berging van water en lozen op zee via ondersteuning door pompen (die enkel nodig zijn bij grote tijdelijke piekafvoeren omwille van intensere neerslag gecombineerd met een te verwachten zeespiegelstijging).

2.1.4 Doelstelling 2 van het raamakkoord: Afbakening natuurlijke en agrarische structuur deelgebied “Kustpolders”

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wil de open ruimte in het buitengebied maximaal vrijwaren voor landbouw, natuur en bos. Samen met de natuur- en landbouworganisaties maakte de Vlaamse regering in 1997 de afspraak om te evolueren naar 750.000 ha agrarisch gebied, 150.000 ha natuurgebied en 53.000 ha bosgebied. Dat is een toename met 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied en een afname van 56.000 ha landbouwgebied.

In 2001 besliste de regering de afbakening van deze landbouw-, natuur- en bosgebieden aan te pakken in twee fasen. In een eerste fase werd in 2003 ca. 86.500 ha bestaand natuurgebied aangeduid als onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). In de tweede fase worden sinds 2004 de landbouwgebieden en de resterende natuur- en bosgebieden afgebakend. Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en middenveldorganisaties een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos in dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelniveau vastleggen. De Oudlandpolder is onderdeel van de deelzone “Kust-Polders-Westhoek”.

Voor elke regio heeft de Vlaamse Regering dat visievormingsproces afgerond met een beslissing over een actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 ca. 538.000 ha agrarisch gebied vastgelegd. Er is ook een operationeel uitvoeringsprogramma goedgekeurd m.b.t. tot op te maken Ruimtelijke uitvoeringsplannen in het kader van de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur.

In het raamakkoord Oudlandpolder is uitdrukkelijk afgesproken om discussies m.b.t. inrichting en bestemming van natuur en landbouwgebieden tegelijkertijd te voeren en om hierbij maximaal in te zetten op compartimentering van de polder in hydraulisch gescheiden gebieden waar waterbeheer zich richt op de waterbeheerbehoefte van het hoofdgebruik van het gebied. Ook in het eerste vijfjarenprogramma

voor de uitvoering van het raamakkoord wordt dit bevestigd. Inrichtingsdiscussies moeten gevoerd worden in het kader van de opmaak van landinrichtingsplannen die parallel opgemaakt worden met ruimtelijk uitvoeringsplannen.

De intentie is om de voor de volledige afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur in Oudlandpolder te werken met meerdere periodes waarin één of meerdere RUP's gemaakt worden (zie kaart 9):

- Een fase 1, 2020-2025, omvattende minstens:
  - o Uitkerkse polder, fase 1
  - o Oudemaarspolder
- Volgende fase(s), qua timing verder af te spreken in het volgende 5-jarenprogramma voor de Oudlandpolder, omvattende:
  - o Uitkerkse polder, fase 2
  - o Meetkerkse Moeren
  - o Klemkerke-Vlissegem
  - o Zwankendamme- Lissewege-Ter Doest
  - o alle andere resterende (kleinere) gebieden opgenomen worden

Bij deze te voeren AGNAS-processen zullen natuurlijk ook andere doelstellingen en argumenten moeten meespelen dan diegene die gerelateerd zijn aan het raamakkoord Oudlandpolder: zo zullen hierbij ook , indien nodig, erfgoedlandschappen en gebieden met cultuurhistorische waarde afgebakend worden.

2.1.5 Doelstelling 3 van het raamakkoord: Verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door de noodzakelijke randvoorwaarden voor een duurzame landbouwproductie te vrijwaren.

Voor landbouwers is het belangrijk dat er een stuk rechtszekerheid geboden wordt over het toekomstig landbouwgebruik van gronden en de randvoorwaarden die daarbij gesteld worden. Het herbevestigen van bestaande landbouwbestemmingen en het uitklaren van de wensen m.b.t. bijkomende natuurbestemmingen via het voltooiën van de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur is daarbij een belangrijk instrument om deze rechtszekerheid te bieden.

Daarnaast is het belangrijk dat de noodzakelijke randvoorwaarden voor een duurzame landbouwproductie verzekerd worden. Het blijvend verzekeren van voldoende water om aan de waterbehoeften van teelten te kunnen voorzien is daarbij cruciaal. Het verzekeren van een klimaatrobuust waterbeheer is dan ook tegelijkertijd ondersteunend aan het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw.

Of er daarnaast ook de structuur van de landbouwgebieden kan verbeterd worden is in het kader van dit onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject niet onderzocht, het gebied is daarvoor té groot. Bij de uitvoering van gebiedsgerichte landinrichtingsplannen kan dit specifiek onderzocht worden en als daartoe voldoende draagvlak en landbouweconomische argumenten kunnen onderbouwd worden, dan kan in een instrumentenafweging de inzet van instrumenten ter verbetering van de landbouwstructuur onderbouwd worden. Inzet van het instrument ruilverkaveling kan daarbij mogelijk gemaakt worden.

2.1.6 Doelstelling 4 van het raamakkoord: Realiseren instandhoudingsdoelstellingen

Voor alle habitatrichtlijnen en de vogelrichtlijngebieden die overlappen met habitatrichtlijnen zijn S-IHD besluiten genomen door de Vlaamse Regering, waarin de instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen. De managementplannen 1.0 die daarop volgend zijn opgemaakt gelden als informatief document waarin per speciale beschermingszone indicatief de taakstelling van het S-IHD-besluit wordt verdeeld over verschillende gebieden. Binnen de projectperimeter geldt dit voor de SBZ-H 'Polders', de SBZ-H 'Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin' en de SBZ-V 'Poldercomplex'. De doelstellingen voor de SBZ-V 'Polders', SBZ-V 'Poldercomplex', SBZ-V 'Zwin' en SBZ-V 'Krekengebied' werden in één S-IHD-besluit vastgelegd en in een gezamenlijk managementplan verder uitgewerkt. In voorliggende context zijn enkel de doelstellingen voor de SBZ-H 'Polders' en de SBZ-V 'Poldercomplex' van toepassing.

Aangezien er op dit moment er geen concrete vraag is naar realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor de SBZ-H 'Duinen inclusief IJzermonding en Zwin' voor de deelgebieden gelegen binnen de projectperimeter, wordt hier verder op deze S-IHD niet ingegaan. Een overzicht van de taakstelling is te vinden in tabel 2 van hoofdstuk 1.3.4.

In wat volgt worden dus enkel de S-IHD doelen van de SBZ-H 'Polders' en SBZ-V 'Poldercomplex' besproken, waarbij het potentieel belang van voorliggend project voor de realisatie van de S-IHD voor de polders wordt nagegaan.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2014 zijn volgende prioriteiten vastgelegd met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen:

1. Realisatie kerngebieden zilte graslanden: de Uitkerkse Polder, Klemskerke – Vlissegem en Ter Doest zijn belangrijke kerngebieden die gelegen zijn binnen de perimeter van het projectgebied
2. Behoud poldergraslanden: de Uitkerkse Polder, Klemskerke – Vlissegem en Meetkerkse Moeren zijn belangrijke kerngebieden
3. Kreken en begeleidende vegetaties met o.a. robuuste kernen voor moerasvogels. Uitkerkse polder en Pompje zijn gebieden van groot belang voor bruine kiekendief.
4. Overwinterende vogels met Uitkerkse Polder, Klemskerke – Vlissegem en Meetkerkse Moeren als belangrijke kerngebieden.
5. Implementatieplan haven Zeebrugge

2.1.6.1 Habitats

De doelstellingen van het S-IHD besluit van 23 april 2014 zijn weergegeven in tabel 3.

De instandhoudingsdoelstellingen voorzien in de uitbreiding van habitat 1330 (Atlantische schorren – zilt grasland) met 20 ha en voorzien in maatregelen voor kwaliteitsverbetering voor de bestaande oppervlakte aan habitats 1310 (éénjarige vegetaties van slikken), 6430 (voedselrijke ruigten inclusief subtype van rietland met heemst), 6510 (schraal hooiland), 7140 (overgangs- en trilveen) en 91 E0*(Alluviaal bos).

Tabel 3 S-IHD doelen voor de SBZ-H 'Polders' en SBZ-V 'Poldercomplex'

Habitat		S-IHD besluit 23 april 2014		
code	Naam	Actueel (ha)	Uitbreiding en omvorming (ha)	Totaal doel (ha)
1310	Eenjarige pioniersvegetatie slikken (zeekraal)	21	0	21
1330	Atlantische schorren (zilt grasland)	119	20	139
6430	Voedselrijke ruigten	28	0	28
6510	Laaggelegen schraal hooiland	35	0	35
7140	Overgangs- en trilveen	1,5	0	1,5
	Alluviale bossen	25	0	25

In tabel 4 wordt indicatief per deelgebied dat gelegen is binnen de projectperimeter de doelstelling gegeven volgens het Managementplan 1.0.

De oppervlakten in tabel 4 geven enkel de uiteindelijke doelstelling weer. In deze doelstelling is de oppervlakte habitat die nu al aanwezig is (actueel habitat) mee opgenomen. De oppervlakte habitat die moet worden gerealiseerd door uitbreiding en omvorming om de doelstelling te realiseren wordt berekend door het verschil te nemen tussen de totale oppervlakte doelstelling en oppervlakte actueel habitat.

Tabel 4 Indicatieve verdeling van de S-IHD doelen over de deelgebieden van de SBZ-H 'Polders' gelegen binnen de projectperimeter

Deelgebied	Naam deelgebied	Totale doelstelling (actueel + omvorming & uitbreiding) habitat (ha)							Prioritaire inspanningen
		1310	1330	6430	6510	7140	91 E0	Totaal	
BE2500002-1	Duivekete	0	0	0	0	0	0	0	
BE2500002-4	Pompje	3	5	0	0	0	0	8	PI 5
BE2500002-5	Grote Palingpot	0	0	0	0	0	0	0	PI 5
BE2500002-6	Polders Vlissegem Kromzwin	0	0	0	0	0	0	0	
BE2500002-7	Polders Klemskerke - Vlissegem	0	5	0	0	0	0	5	PI 1 -2 -4 - 5
BE2500002-8	Vijfwege	0	0	0	0	0	0	0	PI 5
BE2500002-10	Schobbejak	0	0	0	0	0	0	0	
BE2500002-13	Uitkerkse Polder	0	70	0	0	0	0	70	PI 1 -2 -4 - 5
BE2500002-14	Tiende Brug Lissewege	0	0	0	0	0	0	0	
BE2500002-15	Monnikenwerve	3	1	0	0	0	0	4	PI 5
BE2500002-16	Ter Doest Roskambeek	2	0	0	0	0		2	PI 1 - 5
BE2500002-24	Oudemaarspolder oost	0	0	0	0	0	0	0	PI 5
BE2500002-26	Oudemaarspolder west	0	0	0	0	0		0	
BE2500002-31	Blauwe Toren	0	0	0	0	0	5	5	
Totaal		8	81	0	0	0	5	94	

In het S-IHD-besluit van de polders is bepaald dat er enkel voor habitat 1330 een toename door uitbreiding of omvorming met 20 ha noodzakelijk is (tabel 3).

Rekening houdend met het feit dat habitat 1330 in de polders meestal niet vlakdekkend op perceelniveau voorkomt, maar in ruimtelijke combinatie met poldergrasland als percelen zilt grasland, en rekening houdend dat de bedekkingsgraad van habitat 1330 gemiddeld ongeveer 7% is, komt deze doelstelling van bijkomend 20 ha 1330 neer op de bijkomende inrichting van 285 ha zilt grasland.

Soorten

Volgende taakstelling is voorzien in het Managementplan 1.0.

Tabel 5 Taakstelling soorten voor de S-IHD SBZ-V 'Poldercomplex' en SBZ-H 'Polders'. Enkel soorten van belang voor Oudlandpolder zijn opgenomen.

Soort	Doel
Blauwborst	Behoud
Bruine Kiekendief	Behoud
Blauwe Kiekendief	Behoud
Goudplevier	Uitbreiding
Grote zilverreiger	Behoud
Ijsvogel	Behoud
Kemphaan	Behoud
Kleine rietgans	Behoud
Kluut	Behoud
Kolgans	Behoud
Meervleermuis	Behoud
Pijlstaart	Behoud
Porseleinhoen	Uitbreiding
Slobeend	Behoud
Smient	Behoud
Steltkluut	Behoud
Wulp	Behoud

Voor porseleinhoen (bijlage IV) is behoud van de soort als broedvogel voorzien, met noodzakelijkerwijze de bijkomende creatie van 5 tot 10 ha geschikt habitat (rietmoeras en grote zeggenvegetaties).

Voor de andere soorten die in het S-IHD-besluit zijn opgenomen is geen uitbreiding voorzien. Verbetering of behoud van de kwaliteit van bestaand habitat is voor deze soorten wel van groot belang. In dit verband zijn de deelgebieden Pompje en Uitkerkse Polder van groot belang voor de instandhouding van bruine kiekendief. In het Soortenbeschermingsprogramma Bruine Kiekendief (3/12/2018) is naast een goed beheer voor kwaliteitsvolle broedgebieden, voor de foerageergebieden het afsluiten van beheerovereenkomsten opgenomen.

Voor de andere bijlage IV-soorten als broedvogel geldt:

- Bruine kiekendief: behoud van de actuele populatie van 7 tot 10 broedparen; met kwaliteitsverbetering van broedgebieden (uitgestrekte rietvelden) en foerageergebieden (combinatie rietvelden, ruigten, vochtige graslanden en cultuurland). De Uitkerkse Polder en het Pompje worden expliciet als kerngebied voor deze soort vermeld.
- Kluut en steltkluut liften mee op de doelstellingen van habitat 1330. Voor deze soorten is behoud van de actuele populaties (resp. 150 – 170 en 0-9 broedparen) op deze manier te realiseren.
- Blauwborst: behoud van actuele populatie van gemiddeld 200 broedparen
- IJsvogel: behoud van de actuele populatie waarvoor verbetering van waterkwaliteit nodig en hierdoor meeliftend op de kwaliteitsdoelstellingen voor habitats 6430 en 91E0*

Het projectgebied is van internationaal belang voor de overwintering van kleine rietgans. Het behoud van een seizoensgemiddelde van 12.000 exemplaren is voorzien, waarvoor minimaal een oppervlakte van 11.600 ha graslandareaal moet behouden blijven in de volledige Oostkustpolders (Polders tussen Oostende en Knokke), waarvan 8.000 – 10.000 ha permanent grasland of weilandcomplex met sloten en microreliëf. Kolgans en smient liften mee met deze doelstellingen voor het behoud van minimale seizoensgemiddelden van respectievelijk 8.000 -9.000 en 9.000 – 10.000 exemplaren.

De winterpopulatie van goudplevier dient te stijgen (tot 1500 – 2000 exemplaren) door een verbetering van de kwaliteit van het leefgebied. Dit geldt tevens voor volgende soorten, waarvoor de actuele seizoensgemiddelden moeten behouden blijven: blauwe kiekendief, grote zilverreiger, kemphaan, slobbeend, pijlstaart en wulp.

De bijlage II-soort meervleermuis heeft geen voortplantende populatie binnen de SBZ-V of SBZ-H, maar wel grote aantallen foeragerende dieren. Behoud van de actuele aantallen door de kwaliteitsverbetering van bestaand habitat is hiervoor noodzakelijk: open water van goede kwaliteit met natuurlijke begroeiende oevers en behoud van lijnvormige landschapselementen als verbinding tussen broedplaatsen en foerageergebieden.

Prioritaire inspanningen

In het Managementplan 1.0 is geen actielijst voor alle doelstellingen gegeven. In het S-IHD besluit zijn wel de noodzakelijke prioritaire inspanningen met timing vastgelegd:

Tabel 6 Prioritaire inspanningen voor de realisatie van de S-IHD van de SBZ-H 'Polders' en de SBZ-V 'Poldercomplex'

Prioritaire inspanning		Prioriteit
PI1	Realisatie kerngebieden zilt grasland	2020
PI2	Behoud poldergraslanden	2050
PI3	Kreken en begeleidende vegetatie	Standstill
PI4	Overwinterende vogels	2050
PI5	Implementatieplan haven Zeebrugge	2050

De prioritaire inspanningen per deelgebied zijn opgenomen in tabel 6.

Voor de prioritaire inspanning (PI2) van het behoud van de poldergraslanden zijn de deelgebieden Klemskerke – Vlissegem en Uitkerkse Polder van groot belang. Er is voorzien in het behoud van een minimaal graslandareaal van 11.600 ha in de volledige Oostkustpolders, waarvan 8.000 tot 10.000 ha permanent grasland of weilandcomplex met veel sloten (aanwezigheid van veel water) en/of microreliëf. Dit is van belang voor de overwinterende soorten, en in het bijzonder voor kleine rietgans.

De prioritaire inspanning voor overwinterende vogels (PI4) voorziet in de afbakening van kerngebieden voor overwinterende soorten die voldoende robuust zijn met minimale verstoring. De Uitkerkse Polders, Klemskerke – Vlissegem en Meetkerkse Moeren zijn de voornaamste kerngebieden.

Uiteraard sporen het behoud van poldergraslanden en de creatie van robuuste kerngebieden voor overwinterende soorten samen. Ook de realisatie van kerngebieden voor zilte graslanden is volledig compatibel en zelfs versterkend.

De gebieden waar ingezet wordt op de prioritaire inspanning PI5 zijn de zoekzones waar de natuurcompensaties voor de achterhaven van Zeebrugge momenteel worden gerealiseerd.

In het kader van dit onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject is niet de afweging gemaakt of deze gewenste inrichting best via het instrument natuurinrichting of via het instrument landinrichting dient uitgevoerd te worden. De beschikbare instrumenten zijn quasi gelijklopend in beide opties, dit kan verder onderzocht worden als dit operationeel wordt.

2.2 OMGEVINGSKWALITEIT POLDERDORPEN

2.2.1 Partner(s) en status

Gemeenten
Agentschap Onroerend Erfgoed
Provincie West-Vlaanderen

Dit is geprogrammeerd beleid van zowel de provincie West-Vlaanderen als de betrokken lokale besturen.

2.2.2 Doel

In het beschrijvend deel is reeds omschreven wat de specifieke eigenheid van de Oudlandpolder is:

- De gave open polderlandschappen met duidelijke aanwezige referenties naar de waterbouwkundige historiek van het gebied;
- De sterk met deze open ruimte contrasterende identiteit van het verstedelijkte kustlandschap;
- De landschappelijke kamergrenzen van grotere kanalen met beeldbepalende bomenrijen;
- De gave historische polderdorpen

Deze identiteit wordt bedreigd door de verder verneveling van bebouwing vanuit in eerste instantie het stedelijk netwerk kust en in tweede instantie de verkavelingen bij de polderdorpen.

De aanwezigheid van dit gave open en rustige landschap contrasteert ook sterk met de drukke belevingswaarde van de kust en vormt een noodzakelijke aanvulling erop. De waarde van het toeristisch recreatief product van de Belgische kust wordt sterk vergroot door de waarde van het achterliggende open polderlandschap.

Het zou dan ook wenselijk zijn om uitgaande van deze sterktes, bedreigingen en potenties in te zetten op de belevingswaarde van het landschap: het behoud en de versterking van de identiteit van het historisch polderlandschap, een door de mens gemaakt landschap waar landbouw en natuur samen de identiteit bepalen en waar waterbeheer het historisch sturend element is.

Bij landbouwbedrijven blijft de beeldkwaliteit van de bedrijfsgebouwen een aandachtspunt. De typische identiteit van polderboerderijen gaat meer en meer verloren met de huidige bedrijfsgebouwen die industriële typologieën hebben. Materiaalkeuze, inplanting, bouwvolumes, kleine landschapselementen, perceelbeplanting dragen bij tot het versterken van de beeldkwaliteit en de belevingswaarde.

Ook cultuurhistorische elementen kunnen hier een bijdrage leveren, herwaardering of in de verf zetten om het recreatief gebruik van het landschap te stimuleren. Daaraan kunnen we de landelijke wegen koppelen. Inzetten op trage wegen is belangrijk zodat er recreatief gebruik kan gemaakt worden van het landschap. Dit kan gaan van het voorzien van nieuwe infrastructuur tot het herwaarderen van voormalige veldwegen.

Tenslotte moet er ingezet worden op de belevingsrelatie met het landschap. Samen met voorafgaande elementen en door het landschap strategisch open te houden, weloverwogen verhardingskeuzes, compacte inpassingen van bebouwing, meer groen in de dorpskernen, afwerken van de rand gericht naar het landschap met een betere toegankelijkheid, ... streven we naar het ontstaan van een visuele link met het landschap

Binnen het landinrichtingsproject Oudlandpolder willen we daarom specifiek inzetten op de omgevingskwaliteit van de polderdorpen.

De historische polderdorpen zijn elk voor zich getuigen van de ontstaansgeschiedenis van de Oudlandpolder. De meeste kernen hebben hun kleinschalig karakter behouden en hebben belangrijke erfgoedwaarden, die o.a. beschermingen van delen van het dorp als dorpszicht of als monument tot gevolg hebben.

De omgevingskwaliteit van deze dorpen behouden en versterken, het historisch karakter beschermen en als een troef inzetten voor de leef- en omgevingskwaliteit van deze dorpen is een uitdaging. Deze kwaliteiten staan evenwel onder druk omwille van potentiële vastgoedontwikkeling, ontbreken van publiek groen en de mobiliteitsdruk, gerelateerd aan kusttoerisme.

In de beleidsplannen van de betrokken gemeenten is dan ook de leefkwaliteit van “hun” polderdorpen steeds prominent aanwezig. Dit wordt ook uitdrukkelijk opgenomen in het beleidsprogramma van de provincie West-Vlaanderen.

Bij het inzetten op polderdorpen moeten duidelijke keuzes gemaakt worden zodat dit niet leidt tot verdere verneveling van het landschap, maar tot versterking van de relatie dorp en landschap. Opnieuw groen in de kern voorzien samenhangend met historie om de landschapselementen te herwaarderen.

Het doel van deze dorpenstrategie is het verbeteren van de omgevingskwaliteit in de polderdorpen: publiek toegankelijk groen, verkeersleefbaarheid, inschakeling in recreatieve netwerken, ... Een uitdaging vormt daarbij het behoud van de polderdorpstructuur binnen de huidige vastgoedlogica die inzet op verdichting en ook een ontwikkelingsdruk zet op nog niet aangesneden juridisch aanbod in de dorpskernen.

2.3 OMGEVINGSKWALITEIT POLDERRAND KUST

2.3.1 Partner(s) en status

Gemeenten
Provincie
Waterbeheerders

Dit project is een gewenst project, dat volgt uit geprogrammeerd beleid van zowel het Vlaamse niveau, de provincie West-Vlaanderen als de betrokken kustgemeenten.

2.3.2 Doel

Het project heeft als doel de relatie tussen het stedelijk netwerk van de kust en het achterliggende open poldergebied te versterken. Dit kan door deze “polderrand” duidelijk scherp te stellen en ook een functie te geven als zowel groeninfrastructuur als ondersteunende recreatieve netwerkinfrastructuur.

Daarnaast is voor deze polderrand ook naar waterbeheer een belangrijke prioriteit in het bekkenspecifiek deel van het stroomgebiedsbeheerplan opgenomen. Enerzijds moet er ter hoogte van de uitwateringsconstructies op zee (Blankenberge en Bredene) zeker nog geïnvesteerd worden in preventieve bedijkende maatregelen om overstromingen binnen woongebieden te kunnen voorkomen. Anderzijds is er ook de problematiek van de overstorten van de toeristische badsteden Wenduine, Bredene, De Haan en Blankenberge. Een belangrijk deel van de overstortwerking van riolering aan de kust is gelegen in de “polderrand” van de kustgemeenten. Deze overstorten zorgen voor een extra hydraulische overbelasting van het polderwaterlopendsysteem en zijn ook een bron van verontreiniging van het polderwaterlopendsysteem. De polderrand is de plaats waar plaatselijk buffermogelijkheden kunnen voorzien worden om overstortwerking te minimaliseren.

Een eveneens in dezelfde polderrand aanwezige problematiek is deze van de kampeerterreinen langs de kust. Deze kampeerterreinen evolueren meer en meer naar meer harde vormen van bebouwing (weekendhuisjes). De terreinen vormen veelal een barrière voor de doorgangen tussen kust en polder, en zijn met hun grote verharde oppervlakte een bron van hydraulische overbelasting van het rioleringsstelsel. Ze isoleren zich veelal uitdrukkelijk van de omgeving en ontbreken veelal een kwalitatieve randafwerking.

Hierna worden een aantal mogelijke voorbeeldprojecten aangehaald, die zeker niet limitatief zijn, maar wel aangeven wat mogelijke multi-functionele projecten gerelateerd aan de polderrand van de kust zouden kunnen zijn.

2.3.2.1 Polderrand Blankenberge – Uitkerkse Polder

In het structuurplan van de stad Blankenberge wordt o.a. beslist om het concept van een “groene gordel” uit te werken als een kwalitatieve publiek ruimte die een visuele en functionele link maakt tussen stad en polder. Ook wordt ernaar gestreefd om het bezoekerscentrum voor de Uitkerkse Polder eventueel meer aansluiting te laten zoeken met het stedelijk weefsel en uit te werken tot een natuur- en landbouweducatief bezoekerscentrum. In dat kader past ook het idee om aan dat bezoekerscentrum ook een bezoekersparking te koppelen. Bedoeling is dus om enerzijds de rand van het stedelijk weefsel Blankenberge functioneel en kwalitatief in te richten en anderzijds voor het bezoekersonthaal van Uitkerkse Polder aansluiting te zoeken op de rand van het stedelijk weefsel en zo het bezoekersonthaal uit het natuurgebied te halen. Deze groene gordel zal t.h.v. de uitmonding van de Blankenbergse Vaart (Harendijke) ook een waterkerende functie moeten hebben. In het structuurplan is ook vermeld dat in deze groene best ook ingezet wordt op waterbufferingsmogelijkheden, specifiek om negatieve effecten van versneld afvoeren van hemelwater vanuit de verharde oppervlakte van het stedelijk gebied te kunnen bufferen.

2.3.2.2 Oudemaarspolder

De Oudemaarspolder ligt tussen Blankenberge en Zeebrugge. In het gebied is een TRP-zone gelegen (Hoeve De Sol) en is ook het Zeebos gelegen. Het Zeebos is ontwikkeld door de provincie West-Vlaanderen, o.a. ook als visuele buffer tussen de haven van Zeebrugge en Blankenberge. Aan de rand ligt dan weer de transportzone van de haven van Zeebrugge en het natuurgebied De Fonteintjes.

Op het grondgebied van de gemeente Blankenberge wordt een integrale benadering van het gebied naar voor geschoven met als belangrijke doelstellingen landschapsontwikkeling en recreatie. Daarin past ook de ontwikkeling van de TRP zone naar laagdynamische recreatie en de eventuele realisatie van een natuur- en landbouweducatief centrum. Eventuele ontwikkeling van delen van de TRP zone tot CSA-boerderij is daarbij zeker mogelijk.

Op het grondgebied van Brugge is er dan weer de visie om in de Oudemaarspolder een waterbuffering te voorzien, de aanleg van de westelijke tangent van de fietssnelweg F31 te voorzien en een randparking te voorzien in functie van het project m.b.t. de verzanding van de Koninklijke baan en de aanleg van de fietssnelweg F34.

De Evendijk is momenteel een overgedimensioneerde weg die parallel met de N34 loopt tussen Blankenberge en Zeebrugge. Deze weg biedt potenties tot ontharding en versterking als fietsverbinding.

2.3.2.3 Kustcampings

Zowel in Bredene, De Haan als Blankenberge liggen aaneensluitende complexen van meestal private campings die meestal gelegen zijn aan de “polderzijde” van de kust. In veel gevallen zijn dit grote gebieden met een groot aandeel verharde oppervlakte, zonder adequate waterzuiveringsinfrastructuur en zij vormen, zeker waar een sterk geprivatiseerde eigendomsstructuur is, een ondoorkoombare barrière tussen kust en polder.

Deze campings zijn in de loop der tijden meer en meer geëvolueerd naar gebieden met vaste stacaravans die quasi geen aanbod meer hebben voor doortrekcampeerders met caravans of tenten. Dit leidt in essentie tot het evolueren van campings naar parken van tweede verblijven waarbij een evolutie naar het vervangen van stacaravans naar vakantiehuizen eveneens lopende is.

2.4 WATERBOUWKUNDIG ERFGOED OUDLANDPOLDER

2.4.1 Partner(s) en status

Agentschap Onroerend Erfgoed
Gemeenten
Provincie
Waterbeheerders

Dit is geprogrammeerd beleid.

2.4.2 Doel

Naast de polderdorpen, zijn quasi alle ruimtelijk structurerende elementen in de open ruimte van de Oudlandpolder, ook erfgoedelementen die gerelateerd zijn aan de ontstaansgeschiedenis van de Oudlandpolder. Dit is waterbouwkundig erfgoed onder de vorm van dijken, sluizen, pompgemalen, wegen, ...

Ingrepen in de open ruimte in de Oudlandpolder zullen daarom steeds rekening moeten houden met deze ontstaansgeschiedenis maar bieden ook ruimte tot valoriseren, herstellen, communiceren van deze erfgoedwaarden. In dat opzicht is dit een gewenst project dat verder bouwt op de ontstaansgeschiedenis van de polder en dat, wanneer geïnvesteerd wordt in het bijsturen van het waterbeheer in de polder, steeds rekening moet houden met deze historisch context, die echter evengoed een onderbouwing kan zijn voor toekomstgerichte inrichtingskeuzes.

Dit gewenst project heeft als doel de ruimtelijk structurerende kracht van het aanwezige erfgoed te versterken en waar mogelijk te valoriseren. Hierbij worden een aantal mogelijke voorbeeldprojecten aangehaald, die zeker niet limitatief zijn, maar wel aangeven wat mogelijke multi-functionele projecten gerelateerd aan waterbouwkundig erfgoed zouden kunnen zijn.

2.4.2.1 Blankenbergse Dijk

De Blankenbergse dijk is waarschijnlijk de eerste inpolderingdijk van Vlaanderen een loopt van Brugge tot aan Uitkerke (Blankenberge). Ze ligt grotendeels op het grondgebied van de gemeente Zuienkerke en werd omstreeks 1000 aangelegd. De dijk had als doel om inundaties vanuit de Gentelekreek tegen te gaan. Langsheen de Blankenbergse dijk ligt het vroegere dorp Sint-Jan-op-den-Dijk. De daar aanwezige kerk werd tijdens de Tachtigjarige Oorlog, in 1575, vernietigd door de Geuzen en met de kerk verdween ook geleidelijk het dorp.

2.4.2.2 De Zidelingse

De Zidelingse, die aangelegd werd na de Blankenbergse Dijk, is een met de Blankenbergse Dijk vergelijkbare structuur tussen Oudenburg en Bredene die eveneens inundaties vanuit de Oostendse Kreek diende tegen te gaan.

2.4.2.3 Pompinfrastructuur Meetkerkse Moeren

De Meetkerkse Moeren is het laagstgelegen gedeelte van de Oudlandpolder. In de Middeleeuwen was het gebied een veenontginning waardoor het pleistoceen zand dicht aan de oppervlakte ligt. De sporen van veenontginning zijn duidelijk nog zichtbaar in het terrein. Het water binnen de Meetkerkse Moeren wordt via een bemaling op de Blankenbergse vaart afgevoerd. Deze bemaling werd oorspronkelijk met een aantal houten molens georganiseerd en werd later, in 1868, vervangen door een stenen molen met scheprad, daarna ook nog versterkt met pompen, eerst op stoom daarna op diesel. Zowel windmolen als pompegebouw zijn nog aanwezig.

2.4.2.4 Waterinlaat Speyen

De Blankenbergse Vaart is een door de mens gegraven waterloop, die voor zijn tracé waarschijnlijk gebruik maakt van een daar aanwezige kreek. De Blankenbergse Vaart is cruciaal voor het waterbeheer in de Oudlandpolder. De Blankenbergse Vaart loopt van het kanaal Brugge-Oostende (de vroegere Ieperleet) naar Blankenberge. Er werd een sas gebouwd tussen de Ieperleet en Blankenbergse Vaart (sas Twee Speyen). Via dit sas konden kleine schepen versassen tussen de Ieperleet en de Blankenbergse Vaart.

Door de aanleg van het kanaal Brugge-Oostende was deze sasfunctie niet meer mogelijk of nodig. Het historisch sas vormt wel nog steeds een verbinding met het kanaal Brugge-Oostende en fungeert momenteel als een belangrijke waterinlaat voor de Oudlandpolder.

2.5 FIET(SNEL)WEGEN

2.5.1 Partner(s) en status

Gemeenten

Provincie West-Vlaanderen

Agentschap Wegen en Verkeer en Departement Mobiliteit en Openbare Werken

Dit is geprogrammeerd beleid.

2.5.2 Doel

2.5.2.1 Fietssnelwegen

De fietssnelwegen zijn een initiatief van de provincies, in samenwerking met de gemeenten en de Vlaamse overheid. Op termijn zullen de fietssnelwegen alle Vlaamse steden vlot met elkaar verbinden, goed voor een netwerk van 2700 kilometer.

Een fietssnelweg is een fietsroute die bij voorkeur bestaat uit wegen die voorbehouden zijn voor fietsverkeer. Op fietssnelwegen wordt een gewenste ontwerpsnelheid van 25km/u gehanteerd. Hierbij is het de bedoeling dat een fietser op de fietssnelweg deze gemiddelde snelheid kan behalen, verplichte stops (bv. verkeerslichten, verlenen van voorrang, ...) inbegrepen.

In de praktijk zijn fietssnelwegen een aaneensluiting van verschillende types infrastructuur waarvan zowel het juridisch statuut als de verkeerstechnische vormgeving kunnen verschillen. jaagpaden, wegen voorbehouden voor landbouwvoertuigen, voetgangers, fietsers en ruiters, fietsstraten en (tweerichtings)fietspaden, woonstraten (gemengd verkeer), ... kunnen onderdeel uitmaken van een fietssnelweg.

Binnen het projectgebied van de Oudlandpolder liggen 3 tracés die geselecteerd zijn om uitgewerkt te worden tot fietssnelweg:

- de F34: Knokke-Heist – Nieuwpoort (fietssnelweg kust, parallel met de N34, Koninklijke Baan);
- de F31: Brugge – Zeebrugge (parallel met N31);
- de F30: Brugge – Oostende (langsheen het kanaal Brugge-Oostende)

F30 (Brugge-Oostende)

De fietssnelweg Brugge-Oostende maakt gebruik van de jaagpaden langsheen het kanaal Brugge-Oostende. Hier zijn in de toekomst vooral investeringen nodig in functie van het fietsveiliger maken van:

- het knooppunt t.h.v. de aansluiting van het kanaal Plassendale-Nieuwpoort met het kanaal Brugge-Oostende,
- het fietsveiliger maken van de fietsverbinding langsheen de N358, in het havengebied van Oostende

F31 (Brugge-Zeebrugge)

Voor de F31 worden twee aansluitingsmogelijkheden tussen de F31 en de F34 voorzien. T.h.v. Zwankendamme is voorzien om zowel ten westen als ten oosten van de N31 een tak van de F31 te hebben.

De oostelijke tangente (doorheen havengebied) dient mee geïntegreerd te worden in de inrichtingskeuzes m.b.t. het complex project voor de nieuwe zeesluis Zeebrugge.

De westelijke tangente (langsheen het industriegebied van de transportzone Zeebrugge) interageert dan weer met het natuurgebied Oudemaarspolder.

F34 (Knokke-Heist - Nieuwpoort)

De N34 ("Koninklijke Baan") is aan het begin van de 20e eeuw aangelegd op initiatief van Koning Leopold II. Er werd ook ruimte gecreëerd voor een trambedding. In de jaren 1950 en 1960 werd de weg uitgebouwd tot een expresweg met 2 x 2 rijstroken, dit gaf echter aanleiding tot meer verkeer met files, ongevallen en milieuhinder als gevolg.

In het kader van eerdere structuurplannen (o.m. Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan) werd dan ook een duurzaam concept uitgewerkt dat voorzorg in een zogenaamde kamstructuur voor het gemotoriseerd verkeer (waarbij de Koninklijke Baan geen verbindende functie langsheen de kust meer heeft maar een ontsluitende functie).

De provincie West-Vlaanderen en MOW stelden in 2019 het bureau Arcadis aan om een studie uit te voeren over de toekomstige fietssnelweg F34, doch deze is beperkt tot de Koninklijke Baan tussen Zeebrugge en Oostende. Basisprincipe wordt het bundelen van verkeersinfrastructuur (ook de fietsinfrastructuur) op het noordelijk deel van de Koninklijke Baan, die dan zou omgevormd worden van een weg met 2X2 rijstroken in beide richtingen naar een weg met 1X1 rijstrook in beide richtingen. Deze keuze houdt in dat het zuidelijk deel van de Koninklijke Baan niet meer nodig is als verkeersinfrastructuur en kan onthard worden om op die manier ruimte voor natuurontwikkeling te bieden. Binnen het projectgebied van Oudlandpolder biedt dit in het stuk Wenduine-De Haan en het stuk De Haan-Bredene, waar noordelijke en zuidelijke tangente van de N34 ver van elkaar liggen, de mogelijkheid tot realisatie van een belangrijke ontsnippering in de natuurlijke duinengordel.

2.5.2.2 Bovenlokaal functioneel fietsnetwerk

Het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk (BFF) is een samenwerkingsprogramma tussen de Vlaamse provincies en het Vlaams gewest, waarbij een gebiedsdekkend netwerk van fietsverbindingen uitgewerkt is gericht op functionele verplaatsingen van meer dan 5 km. Het focust zich op fietsverkeer naar woonkernen, scholen, stations, winkelcentra en bedrijventerreinen, dus woon-werk verkeer, schoolverkeer, ...

Fietspaden, opgenomen in het BFF, kunnen zowel langs wegen behorende tot de beheerbevoegdheid van het Vlaams gewest als van de gemeenten gelegen zijn. Via het fietsfonds, dat middelen van het Vlaams gewest en de provincies bundelt, worden de gemeenten ondersteunt voor investeringen in verbetering van fietspaden behorende tot het BFF.

Het BFF is een “work in progress”: niet alle fietsverbindingen opgenomen in het BFF voldoen aan de inrichtingsvereisten voor kwalitatieve fietspaden.

In figuur 2 wordt voor het projectgebied weergegeven welke delen van het BFF voldoen aan de inrichtingscriteria en welke niet: De rode stukken in de kaart voldoen niet aan veiligheidscriteria en investeringen zijn nodig, de oranje stukken zijn voor verbetering vatbaar. Zowel de verbinding Bredene – De Haan als de verbinding Jabbeke-De Haan dient nog voor een belangrijk deel verbeterd te worden.

Figuur 2: Screening kwaliteit BBF (bron: provincie West-Vlaanderen)

2.6 LOKALE MOBILITEITSSCHIFT

2.6.1 Partner(s) en status

Gemeentebesturen, provincie West-Vlaanderen

Er is in 2011 een functietoekenningsplan voor de lokale wegen in de Oudlandpolder opgemaakt. Een beperkt aantal delen van dit plan is uitgevoerd.

Dit is een gewenst project dat ook uitvoering kan geven aan de Vlaamse beleidsdoelstelling om de verharde oppervlakte binnen de open ruimte met 20 % te verminderen.

2.6.2 Doel

De lokale wegen type III zijn binnen de huidige wegategorisering de laagste qua verkeersfunctionaliteit. In principe hebben die wegen enkel een lokale ontsluitende functie. Het grootste deel van het wegennet is gecategoriseerd als lokale weg type III en dat zeker in het buitengebied.

Daartegenover staat een heel divers beeld van deze lokale wegen type III, een heel divers gebruik en in veel gevallen een oneigenlijk gebruik van deze lokale wegen (sluipverkeer). De Vlaamse Landmaatschappij heeft reeds in 2002 een methodiek en verdere subcategorisering van de lokale wegen type III, specifiek voor het buitengebied, opgemaakt met als doel een meer aangepaste inrichting van de lokale wegen in het landelijk gebied te onderbouwen en op die manier oneigenlijk gebruik te ontmoedigen tot onmogelijk te maken.

Het uitvoeren van het functietoekenningsplan, opgemaakt voor de Oudlandpolder, kan na actualisatie in functie van huidige inzichten en uitbreiding tot alle gemeenten van Oudlandpolder, zeker bijdragen tot realisatie van een betere omgevingskwaliteit van de open ruimte in de Oudlandpolder en is, gezien de zeer specifieke verkeers- en recreatiedruk gekoppeld aan het kusttoerisme, ook urgenter dan in andere open ruimte gebieden.

Hiermee samenhangend is de, via het gemeentewegendecreet, naar de gemeenten overgedragen beleidsbevoegdheid m.b.t. lokale onverharde wegen zoals bv. kerkwegels. In poldercontext zijn traditioneel relatief grote netwerken van historische onverharde (kerk)wegen aanwezig die voor een belangrijk deel ook nog effectief aanwezig zijn op het terrein. Via de functietoekenningsplannen kan ook het gemeentelijk beleid m.b.t. deze zogenaamde 'trage wegen' ondersteund worden.

Functietoekenningsplannen zullen ook noodzakelijk zijn om de beleidsintentie m.b.t. het reduceren van de verharde oppervlakte binnen de open ruimte (met 20 %) mogelijk te maken. Lokale wegen hebben immers een belangrijk aandeel in de verharde oppervlakte binnen de open ruimte. Dit is duidelijk zichtbaar in kaart 11. Kaart 11 geeft de "onbebouwde ruimte" in Oudlandpolder weer. Het negatief beeld van deze kaart is het ruimtebeslag. Als de verstedelijkte kust niet meegerekend wordt dan is het ruimtebeslag in de open ruimte grotendeels terug te voeren tot de dorpskernen, de landbouwbedrijfsgebouwen en de wegen. Ontharding van wegen zal maatschappelijk enkel gedragen worden als er een grondige analyse en visie m.b.t. de functioneren van deze wegen gemaakt is.

In de toekomst zal het overlegmodel van een vervoersregio moeten ingeschakeld worden om een regionaal mobiliteitsplan op strategisch niveau uit te werken. Een functietoekeningsplan voor lokale wegen in het buitengebied is zeker een item dat binnen dit overlegmodel kan besproken worden.

2.7 ENERGIETRANSITIE VLAANDEREN: PROJECT VENTILUS

2.7.1 Partner(s) en status

Initiatiefnemer van het project is Elia.

Dit is een gepland project.

2.7.2 Doel

Het project Ventilus heeft als doel het hoogspanningsnetwerk in West-Vlaanderen te optimaliseren en uit te breiden zodanig dat nodige toekomstige veranderingen in het energielandschap kunnen ondersteund worden, zoals:

- bijkomende productie van windenergie op de Noordzee;
- bijkomend elektriciteitsproductie in West-Vlaanderen;
- vervangen van oudere hoogspanningsinfrastructuur;
- verhogen bevoorradingszekerheid;
- verdere vermazing van het hoogspanningsnet.

Momenteel is de procedure lopende in functie van de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat de vereiste planologische basis moet creëren voor de realisatie van deze aangepaste en bijkomende hoogspanningsinfrastructuur. In een eerste fase is een openbaar onderzoek gevoerd m.b.t. de startnota van het GRUP Ventilus. In die startnota wordt inhoudelijke informatie gegeven over de mogelijke alternatieven. De publieke raadpleging voor de startnota is afgelopen op 27 juni 2019. Op basis van de resultaten van deze publiek raadpleging is een scopingnota opgemaakt waarbij de bijkomende alternatieven gedefinieerd kunnen worden en ook aandachtspunten voor de effectenbeoordeling gedefinieerd worden. Na de scopingnota wordt dan het voorontwerp van GRUP en het ontwerp van MER opgemaakt. Daarna wordt dan uiteindelijk een voorontwerp RUP opgemaakt dat een fase openbaar onderzoek doorloopt en zo moeten resulteren in een definitieve vaststelling van het GRUP Ventilus.

De geplande timing waarbinnen een definitieve vaststelling van het GRUP zou kunnen gebeuren, is voorjaar 2021, maar aangezien nog verschillende beleidsbeslissingen en onderzoeken dienen te gebeuren, kan deze geplande timing nog wijzigen.

Voor wat Oudlandpolder betreft wordt in het basisalternatief, zoals opgenomen in de startnota, uitgegaan van:

Er wordt een kabeltracé voorzien van Oostende tot het nieuwe station TBD in Gezelle. De eerste meters vanaf de aanlandingslocatie worden hierbij aangelegd via een gestuurde boring. Daarna wordt de verbinding naar het tussenstation en de stations in Noord-Brugge ondergronds gerealiseerd via een combinatie van "aanleg in open sleuf" en "aanleg via een gestuurde boring".

In de zone tussen de aanlandingslocatie en het tussenstation dienen (vermoedelijk) 6 220 kV-kabelcircuits aangelegd te worden. Hierbij is het mogelijk dat er in het centrum van Oostende een opsplitsing gebeurt in de aanleg van 2 x 3 kabelcircuits om de sleuf- en werkstrookbreedte te beperken en de aanleg zo veel mogelijk in openbaar domein te kunnen realiseren.

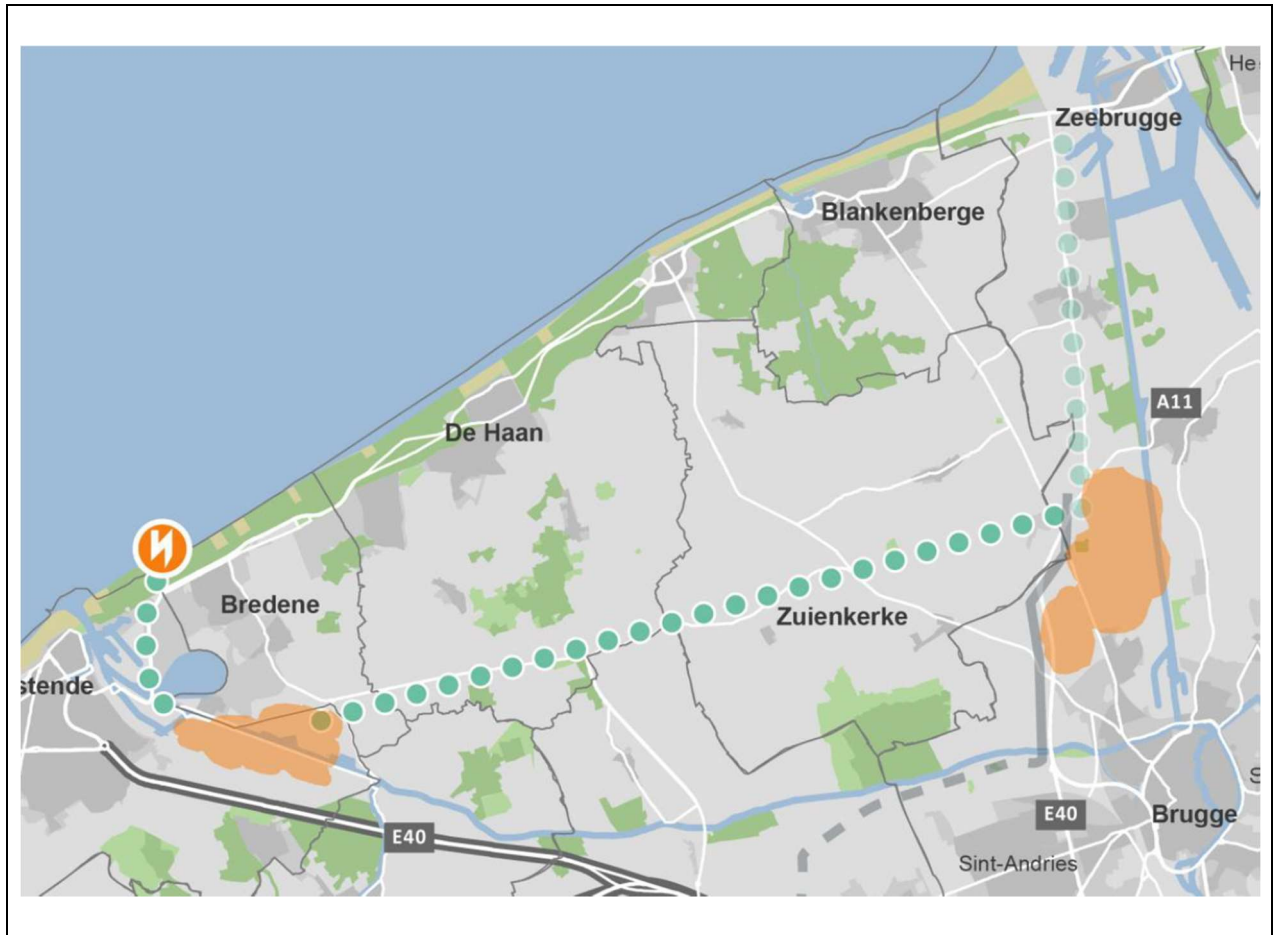
Vanaf het tussenstation te Oostende tot het nieuw station TBD Gezelle in De Spie kan het aantal kabels herleid worden tot 4 220 kV kabelcircuits met een hogere capaciteit. Tijdens de verdere uitwerking van het planvoornemen zal het mogelijke tracé voor deze ondergrondse verbinding verder in detail uitgewerkt worden, waarbij er in de eerste plaats zal onderzocht worden naar mogelijkheden die bundelen met bestaande lijnelementen. Hierbij worden er twee mogelijkheden onderzocht om een ondergronds tracé aan te leggen:

- *in een eerste variant worden de kabels nagenoeg over het hele tracé aangelegd in aansluiting (net ten noorden of net ten zuiden) met de N9. In het oosten wordt hierbij een Vogelrichtlijngebied gekruist. Beperkte delen kunnen ook hier aangelegd worden via een gestuurde boring.*
- *in een tweede variant wordt het Kanaal van Gent naar Oostende gevolgd tot aan de N31, en loopt het tracé verder via de N31 tot in Gezelle. Dit tracé loopt op de grens van twee deelgebieden van het VEN-gebied en "De gebieden van de overgang van de polders naar de zandstreek langs het kanaal Brugge-Oostende" en kruist in het westen het gebied "Moeren" volgens de bodemkaart.*

In het basialternatief bestaat de mogelijkheid om de bestaande luchtlijn 150 kV met twee draadstellen (tussen Oostende en Brugge) uit dienst te nemen en te vervangen door één enkele (in plaats van twee) ondergrondse 150 kV-verbinding, aangezien de nieuwe verbinding Oostende-Brugge de bestaande lijn deels kan vervangen. Omdat ook de energie van het windmolenpark dat op de post te Slijkens is aangesloten hierlangs kan geëvacueerd worden, wordt de verbinding Koksijde-Oostende ontlast zodat die verbinding niet versterkt moet worden in de toekomst.

De inzet van instrumenten van het decreet Landinrichting kan flankerend en/of remediërend beleid voor de realisatie van dit deel van Ventilus mogelijk maken.

Figuur 3: Basisalternatief Ventilus voor verbinding Oostende-Brugge

2.8 KUSTVERDEDIGING

2.8.1 Partner(s) en status

Er zijn momenteel twee projecten m.b.t. de kustveiligheid lopende:

- het "Masterplan Kustveiligheid", initiatiefnemer Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust. Dit is een geprogrammeerd project dat in uitvoering is;
- het complex project "Kustvisie", initiatiefnemer departement Mobiliteit en Openbare Werken. Dit is een geprogrammeerd project dat in de planvormingsfase zit.

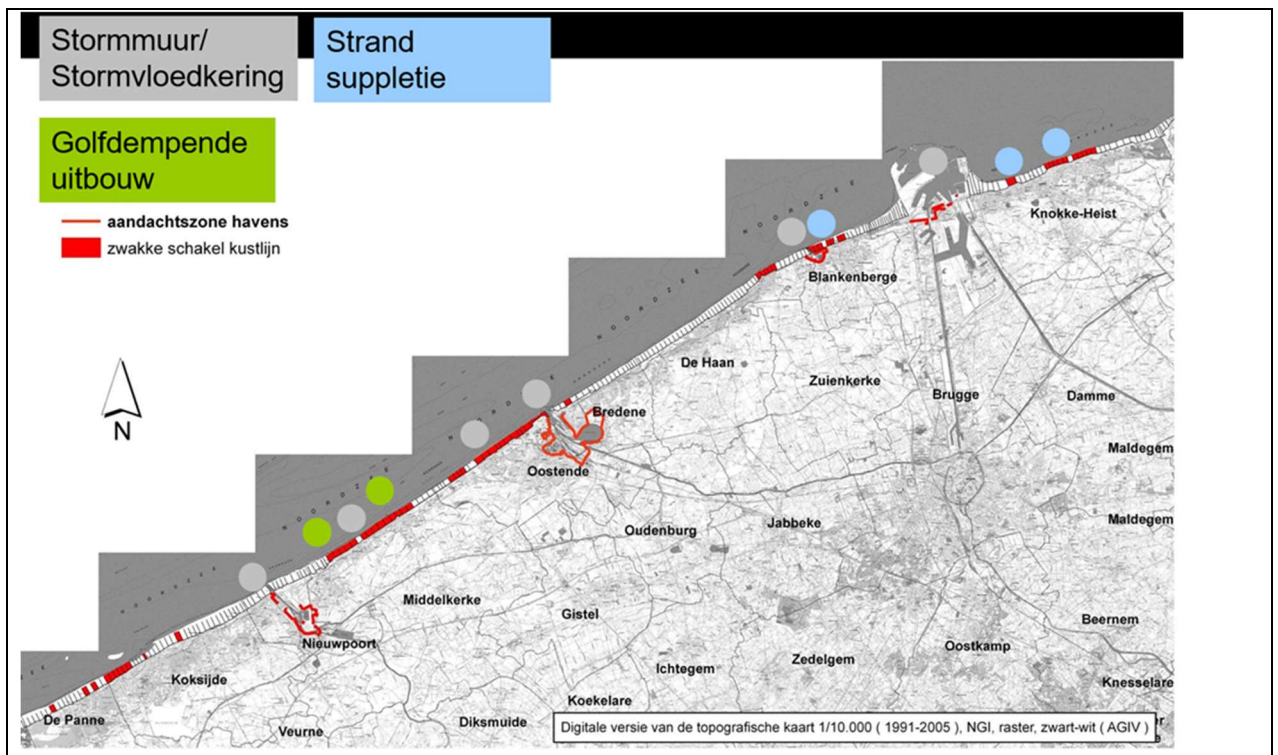
2.8.2 Doel

2.8.2.1 Masterplan Kustveiligheid

De Vlaamse regering keurde in juni 2011 het Masterplan Kustveiligheid goed. Dat stelt een reeks maatregelen voorop om onze 67 kilometer lange kust te beschermen tegen een 1000-jarige stormvloed. De gekozen maatregelen uit het Masterplan garanderen de veiligheid tegen overstromingen vanuit zee tot 2050 en houden daarbij rekening met een zeespiegelstijging van 30cm.

In figuur 4 wordt weergegeven aan welke knelpunten in de kustverdediging zal gewerkt worden:

Figuur 4: Masterplan kustveiligheid

2.8.2.2 Complex project Kustvisie

Met het complex project Kustvisie wil de Vlaamse overheid een lange-termijnaanpak ontwikkelen voor de bescherming van de Vlaamse kust tot 2100.

Het Masterplan Kustveiligheid uit 2011, dat volop in uitvoering is, verzekert onze veiligheid tegen overstromingen in de kustregio tot 2050.

Het complex project Kustvisie kijkt verder. De centrale doelstelling is de kustbescherming tegen overstromingen na 2050 verder opdrijven. De Vlaamse overheid zal onderzoeken welke bijkomende maatregelen daarvoor genomen moeten worden, boven op de maatregelen die al van kracht zijn en uitgevoerd worden in het kader van het Masterplan Kustveiligheid. Het complex project Kustvisie gaat uit van een extreem scenario met een zeespiegelstijging met 300 cm tot 2100.

De centrale doelstelling van het complex project Kustvisie is de kust beter beveiligen. Dat zal gebeuren met aandacht voor de bestaande activiteiten en functies, zowel aan landzijde als op zee. Oplossingen om de kustbescherming te verhogen, zullen het ruimtegebruik beïnvloeden maar ze bieden ook kansen voor win-winsituaties voor zowel economische functies (recreatie, toerisme, blauwe economie, landbouw, visserij ...) als natuur en milieu.

In de toekomst zullen er nieuwe inzichten ontstaan over de klimaatverandering en het effect ervan op onze kust. Aangezien het tempo van de zeespiegelstijging onduidelijk is, moeten oplossingen kunnen evolueren met de zeespiegelstijging, of gaandeweg uitgevoerd kunnen worden. De maatregelen van het complex project Kustvisie moeten dus flexibel zijn zodat ze niet continu aangepast hoeven te worden aan die ontwikkelingen. Elke maatregel moet ook robuust genoeg zijn om bestand te zijn tegen extreme klimaatveranderingen.

Het complex project Kustvisie zit momenteel in de onderzoeksfase.

Het complex project Kustvisie heeft impact op de Oudlandpolder omwille van:

- de verschillende alternatieven voor de kustverdediging hebben hun impact op de ontwikkelingsmogelijkheden van de bestaande duin- en strand gerelateerd natuur
- de verschillende alternatieven voor de kustverdediging hebben hun impact op de kustgerelateerde recreatie;
- de verschillende alternatieven voor de kustverdediging hebben hun impact op de uitwateringsconstructies op zee.

2.9 ONTSLUITING HAVEN ZEEBRUGGE

2.9.1 Partner(s) en status

Het complex project “Nautische toegang haven Zeebrugge” met als initiatiefnemer van het project het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Dit is een geprogrammeerd project dat in de planvormingsfase zit.

2.9.2 Doel

De achterhaven van Zeebrugge is een zone die volop groeit. Om de verdere groei van de haven en de werkgelegenheid in de regio veilig te stellen, is er nood aan een tweede toegang tot de achterhaven.

Momenteel verloopt het scheepvaartverkeer naar die achterhaven louter via de Pierre Vandammesluis. De tweede zeesluis die toegang biedt tot de achterhaven, de Visartsluis, dateert immers al van 1907, is sterk verouderd en beantwoordt niet meer aan de noden van de huidige scheepvaart.

De Pierre Vandammesluis draait vandaag op volle toeren. Deze sluis is sinds 1984 in gebruik en ondergaat momenteel grote onderhoudswerkzaamheden. Daarbij is vastgesteld dat ingrijpende werkzaamheden op middellange termijn noodzakelijk zijn om de sluis op lange termijn in bedrijf te houden. Voor deze werkzaamheden moet de Pierre Vandammesluis gedurende een langere tijd buiten gebruik gesteld worden.

De realisatie van een tweede volwaardige toegang tot de achterhaven is, rekening houdend met de verdere ontwikkeling van de achterhaven en de bijhorende capaciteitsnoden enerzijds en de huidige staat van de Pierre Vandammesluis anderzijds, een noodzaak.

Zes alternatieven, met in totaal tien varianten voor de inplanting van deze nieuwe sluis werden onderzocht en afgewogen: Carcoke, Visart, Visart oost, Vandamme oost, Vandamme west en Verbindingsdok.

Bij de zoektocht naar een nieuwe sluis komt ook de nog aan te leggen ‘NX’ in beeld. Die doorkruist immers het projectgebied. De NX moet een nieuwe verbinding vormen tussen de N31 (Expresweg) en de N350 (Alfred Ronsestraat) voor het doorgaand verkeer en het havenverkeer. De aanleg van de NX zal de lokale wegen zoals de N34 (Kustlaan) en de woonkernen veiliger en leefbaarder maken. In alle onderzochte alternatieven voor de nieuwe zeesluis wordt telkens ook aangegeven hoe de NX kan aangelegd worden.

Er wordt m.a.w. niet alleen onderzocht hoe een nieuwe zeesluis voor de haven van Zeebrugge kan gebouwd worden maar er wordt ook onderzocht welke impact deze keuze heeft op een andere belangrijke infrastructuur voor de ontsluiting van de haven van Zeebrugge, de NX.

De Vlaamse regering heeft m.b.t. dit project voor een nieuwe zeesluis voor Zeebrugge op 28 juni 2019 een voorkeursbesluit genomen, waarbij het alternatief “Visart” de voorkeur geniet. Er wordt nu gewerkt aan de voorbereiding van het projectbesluit.

Dit project heeft potentieel impact op de Oudlandpolder omwille van:

- de uitwatering van het Lisseweegs Vaartje (één van de drie uitwateringspunten van de Oudlandpolder) ligt momenteel in de Visartsluis en moet dus geïntegreerd worden in de nieuwe sluis. Dit biedt de opportuniteit om deze uitwatering dermate te concipiëren dat toekomstgericht en klimaatrobuust waterbeheer op het stelsel van het Lisseweegs vaartje kan verzekerd worden;
- de fietsnelweg F31 interageert met elk alternatief voor de NX;
- een aantal alternatieven voor de NX hebben ook impact op de Oudemaarspolder.

2.10 UITVOERINGSINITIATIEVEN KLIMAATROBUUSTE OUDLANDPOLDER

2.10.1 Partner(s) en status

Lokale besturen, Provincie West-Vlaanderen, Vlaamse Milieumaatschappij, Departement Landbouw en Visserij.

Dit betreft een gewenst project.

2.10.2 Doel en timing

De maatregelen die uitgewerkt zijn op het niveau van het raamakkoord Oudlandpolder hebben betrekking op de maatregelen die op het niveau van het functioneren van het globale waterhuishoudingssysteem van de Oudlandpolder kunnen genomen worden: grotere compartimenten krijgen een mogelijkheid tot een aangepast waterbeheer.

Er blijven echter ook nog veel mogelijkheden aanwezig om op perceelsniveau op individuele basis maatregelen te nemen die een meer klimaatrobuust waterbeheer mogelijk maken en die kunnen inspelen op de specifieke perceelsgerichte waterbeheernoden. Dergelijke maatregelen moeten op individuele basis door eigenaars en beheerders kunnen genomen worden omdat dergelijke maatregelen niet door waterbeheerders kunnen genomen worden. De individuele maatregelen mogen daarbij natuurlijk niet het algemeen belang tegenwerken of extra lasten voor burens veroorzaken.

Via oproepen uitvoeringsinitiatieven gericht op specifieke doelgroepen (landbouwers, natuurverenigingen, particulieren, polderbestuur,...) kan op een laagdrempelige manier iedereen betrokken worden bij een meer klimaatrobuust waterbeheer en kunnen individuen ook systeemdiensten leveren. Daarbij kan gedacht worden aan volgende maatregeltypes:

- Het plaatsen van stuwen op private afwateringsloten in functie van het vertragen van de waterafvoer of het vergroten van de infiltratiemogelijkheden
- Het plaatsen van individuele weidepompen die vernatting van weilandpercelen mogelijk maken zodanig dat minder water afgevoerd moet worden, plaatselijke infiltratie vergroot wordt en de vegetatie meer ontwikkelingskansen krijgt.

- Het plaatsen van peilgestuurde drainage, zodanig dat drainages ook kunnen ingezet worden om water aan te voeren, vast te houden en te infiltreren (de toepasbaarheid van deze techniek in poldercontext dient verder onderzocht en onderbouwd te worden)
- Het plaatsen van kleinschalige, door zonnepanelen ondersteunde, ontziltingsinstallaties in functie van drinkwater voor vee.

Dergelijke projecten kunnen voor wat betreft stuwen en weidepompen onmiddellijk opgestart worden. Dit is gekende technologie. Een oproep m.b.t. ontziltingstechnieken en peilgestuurde drainage dient verder onderzocht te worden op wenselijkheid en technisch/financiële haalbaarheid. Ook voortschrijdend inzicht en of bijkomende kennisverwerking kan resulteren in nieuwe oproepen voor uitvoeringsinitiatieven.

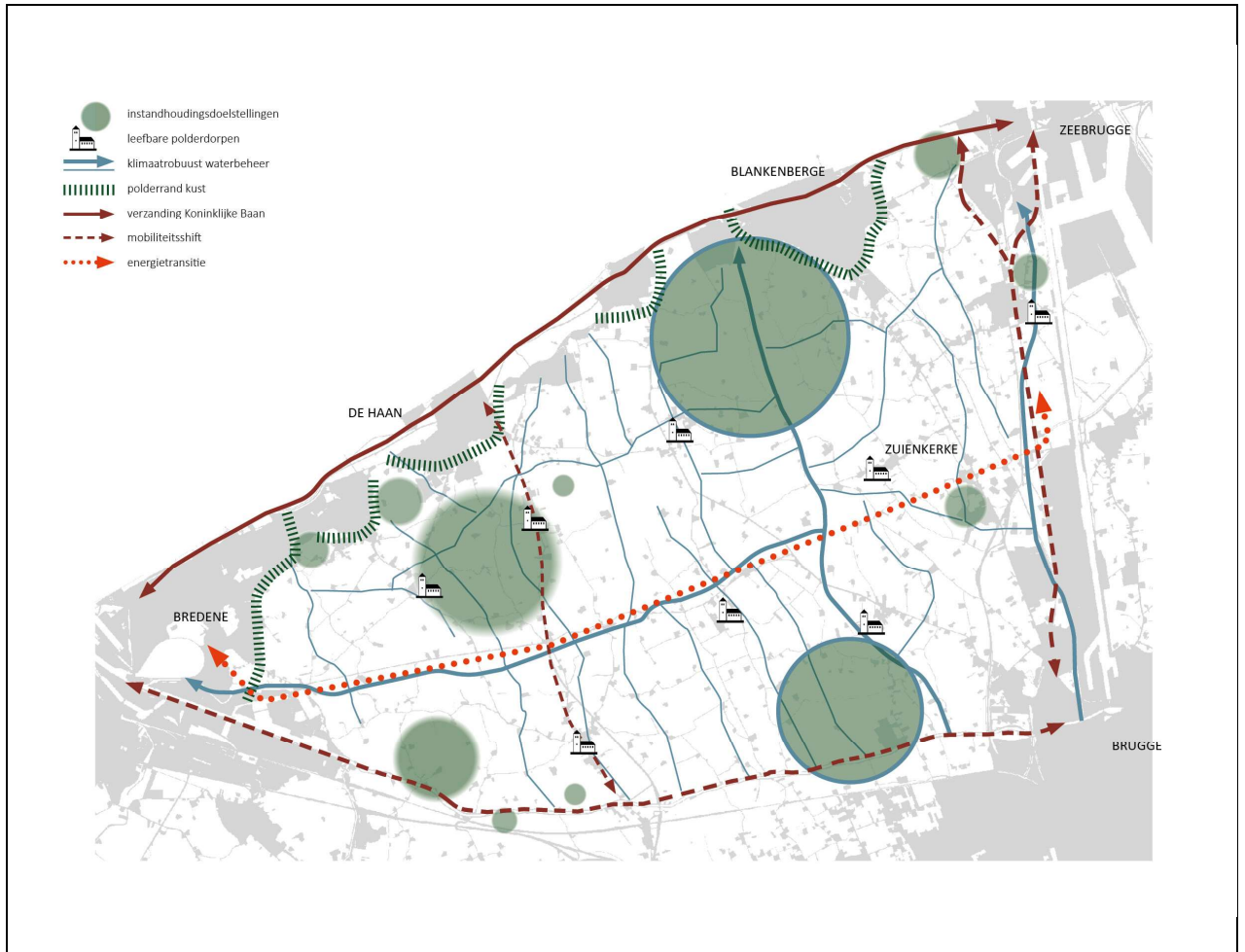
Dergelijke uitvoeringsinitiatieven zullen natuurlijk enkel maar opgestart worden indien de subsidiëring van dergelijke initiatieven niet op een andere manier van het Vlaams gewest gesubsidieerd wordt. Met name het VLIF (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) zou eventueel in de toekomst een financieringsinstrument voor deze maatregelen kunnen zijn (voor zoverre de maatregelen natuurlijk door landbouwers uitgevoerd worden).

2.11 CONCLUSIE: POTENTIËLE DOELSTELLINGEN VOOR EEN LANDINRICHTINGSPROJECT OUDLANDPOLDER

Op basis van voorgaande analyse van gewenste, geplande of geprogrammeerde projecten kunnen volgende potentiële doelstellingen voor een landinrichtingsproject Oudlandpolder benoemd worden:

- Het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder gericht op:
  - o het maximaal opslaan en bufferen van water in het watersysteem en de bodem;
  - o het garanderen van (nood)afvoermogelijkheden van oppervlaktewater richting zee;
  - o het efficiënt inzetten van het beschikbaar wateraanbod voor de polder.
- Het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door het faciliteren van de transitie naar een duurzame en klimaatrobuuste landbouw.
- Het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen voor de kustpolders
- Het realiseren van een mobiliteitsshift door in te zetten op faciliteren van fietsmobiliteit en het verminderen het gebruik van lokale wegen door niet gebiedseigen gemotoriseerd verkeer
- Het realiseren van de fietssnelwegen en het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk
- Het realiseren van een energietransitie door flankerend te werken aan infrastructuurwerken nodig voor de energietransitie.
- Het valoriseren en beschermen van het erfgoed.
- Het verbeteren van de leefkwaliteit van de polderdorpen. *(Is in feite de doorvertaling van bovenstaande doelstellingen naar de specifieke context van de polderdorpen)*
- Het verbeteren van de omgevingskwaliteit van de Polderrand Kust. *(Is in feite een doorvertaling van de voorgaande doelstellingen naar de specifieke context van de overgangszone tussen het stedelijk weefsel kust en de polder)*

Figuur 5: Schematische weergave potentiële doelstellingen landinrichtingsproject Oudlandpolder

3 ONDERZOEK NAAR DE OPPORTUNITEIT EN DE HAALBAARHEID VAN EEN LANDINRICHTINGSPROJECT “OUDLANDPOLDER”

3.1 KADER

Volgens artikel 3.1.1.2. van het besluit:

Art. 3.1.1.2. *De minister geeft het agentschap de opdracht om een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject uit te voeren.*

Een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject omvat ten minste:

1° een motivatie van de meerwaarde van de instelling van een landinrichtingsproject in een welbepaald gebied;

2° een motivatie waaruit blijkt dat het landinrichtingsproject voldoet aan het doel van landinrichting, vermeld in artikel 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014, en dat het voldoet aan het beleid, vermeld in artikel 3.1.1, eerste lid, van het voormelde decreet;

3° een voorstel van landinrichtingsproject waarin het volgende is opgenomen:

a) de doelstellingen van het landinrichtingsproject;

b) de gebiedsafbakening van het landinrichtingsproject;

c) een niet-limitatief overzicht van de partners die betrokken zijn bij de uitvoering van het landinrichtingsproject;

d) een raming van de kosten van het landinrichtingsproject en een indicatie van de wijze van financiering van het landinrichtingsproject, alsook een raming van de subsidies voor landinrichting vermoedelijk uitgekeerd zullen worden voor het landinrichtingsproject en voor uitvoeringsinitiatieven als vermeld in artikel 3.4.2 van het voormelde decreet.

3.2 MOTIVATIE VAN DE MEERWAARDE VAN DE INSTELLING VAN EEN LANDINRICHTINGSPROJECT “OUDLANDPOLDER”

In hoofdstuk 2.9 wordt voorgesteld om in het landinrichtingsproject Oudlandpolder te werken aan volgende thematische doelstellingen:

- Het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder gericht op:
  - o het maximaal opslaan en bufferen van water in het watersysteem en de bodem;
  - o het garanderen van (nood)afvoermogelijkheden van oppervlaktewater richting zee;
  - o het efficiënt inzetten van het beschikbaar wateraanbod voor de polder.
- Het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door het faciliteren van de transitie naar een duurzame en klimaatrobuste landbouw.
- Het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen voor de kustpolders
- Het realiseren van een mobiliteitsshift door in te zetten op faciliteren van fietsmobiliteit en het verminderen het gebruik van lokale wegen door niet gebiedseigen gemotoriseerd verkeer
- Het realiseren van de fietssnelwegen en het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk in het gebied.
- Het realiseren van een energietransitie door flankerend te werken aan infrastructuurwerken nodig voor de energietransitie.
- Het valoriseren en beschermen van het erfgoed.
- Het verbeteren van de leefkwaliteit van de polderdorpen.
- Het verbeteren van de omgevingskwaliteit van de Polderrand Kust.

De Oudlandpolder zelf is dan een gebied met een zeer duidelijk aanwezige open ruimtekwaliteit die sterk historisch ingebed is en die hoge sectorale (erfgoed, natuur, landschap, landbouw) ambities heeft

De meerwaarde van landinrichting situeert zich in dit projectgebied in:

- De inzet van de volledige instrumentenkoffer van het landinrichtingsdecreet en meer specifiek de verschillende instrumenten voor grondmobiliteit en de instrumenten van flankerende vergoedingen en bedrijfsmobiliteit.
- Het flankerend ondersteunen van sectorale doelstellingen (instandhoudingsdoelstellingen, mobiliteitsdoelstellingen, energiedoelstellingen).
- Het hebben van een gestructureerd overleg- en uitvoeringsmodel dat noodzakelijke inrichtingsmaatregelen kan integreren en beleidsdomein- en beleidsniveau-overschrijdend kan werken.
- Het gelijktijdig werken aan ruimtelijke ordening/afbakening en effectieve uitvoering

3.3 MOTIVATIE WAARUIT BLIJKT DAT HET VOORGESTELD LANDINRICHTINGSPROJECT OUDLANDPOLDER VOLDOET AAN HET BELEID OP VLAK VAN BEHOUD, DE BESCHERMING EN DE ONTWIKKELING VAN FUNCTIES EN KWALITEITEN VAN DE OPEN RUIMTE

In artikel 3.1.1. van het decreet van 28 maart 2014 wordt bepaald dat landinrichting onder volgende voorwaarden kan ingezet worden:

“De Vlaamse Regering kan een landinrichtingsproject instellen als het landinrichtingsproject bijdraagt tot de realisatie van het beleid dat:

- 1° ofwel de Vlaamse Regering voert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte;*
- 2° ofwel een provincie of een gemeente voert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte, als dat beleid past binnen de prioriteiten van de Vlaamse Regering;*
- 3° ofwel een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon die in het Vlaamse Gewest is belast met taken van openbaar nut uitvoert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte, als de uitvoering van dat beleid past binnen de prioriteiten van de Vlaamse Regering.*

Een landinrichtingsproject wordt voorbereid en uitgevoerd met het oog op een participatieve, geïntegreerde en gebiedsgerichte aanpak. Dit houdt in dat de verschillende functies, kenmerken en kwaliteiten die in het gebied voorkomen mee in overweging worden genomen bij het bepalen en het uitwerken van doelstellingen, maatregelen en de daarvoor in te zetten instrumenten, als die functies, kenmerken en kwaliteiten kunnen worden beïnvloed door de gevraagde inrichting of het gevraagde beheer van de open ruimte.

In het eerste en het tweede lid wordt verstaan onder open ruimte: een gebied waarin de onbebouwde ruimte overweegt maar waarin elementen van bebouwing en infrastructuur die samenhangen met de onbebouwde ruimte kunnen voorkomen en plaatselijk kunnen overwegen.”

Het voorgesteld projectgebied is gelegen in een gebied dat volgens de gehanteerde definitie, als open ruimte kan beschouwd worden, aangezien:

- in het projectgebied overweegt de onbebouwde ruimte. De ruimtelijke bestemmingen in het projectgebied zijn als volgt verdeeld:

Bestemmingscategorie	Opp. (ha)
Bedrijvigheid	664,73
Gemeenschapsvoorzieningen	248,01
Landbouw	11.794,33
Natuurgebied	2.042,87
Waterlopen	161,23
Overig Groen	176,88
Recreatiegebied	513,63
Woongebied	1.736,57
TOTAAL	17.338,26

- De in het gebied aanwezige “harde” bestemmingen zijn quasi volledig gelegen binnen ofwel het stedelijk netwerk van de kust, het stedelijk gebied Brugge of het Zeehavengebied Zeebrugge. Buiten deze drie gebieden zijn enkel volgende “harde” bestemmingen aanwezig:
  - o Woongebied: 193,50 ha (de polderdorpen)
  - o Industriegebied: 21,20 ha (één geïsoleerd industriegebied).
- Ook de analyse m.b.t. open ruimte/bebouwde ruimte, zoals weergegeven in kaart 10, geeft duidelijk weer dat het projectgebied als open ruimte kan beschouwd worden.

Het landinrichtingsproject “Oudlandpolder” heeft als doel de uitvoering van maatregelen die gericht zijn:

- Op het behoud van de functies van en kwaliteiten van de ruimte, door:
  - o Het behouden van de ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw in het gebied door het nemen van maatregelen om ook toekomstgericht een op landbouw gericht waterbeheer mogelijk te houden;
  - o Het behouden en versterken van de natuurwaarden in het gebied door het nemen van maatregelen om ook toekomstgericht een op natuur gericht waterbeheer mogelijk te houden;
  - o Het behouden van de erfgoedwaarden in het gebied
- Op het herstel van de functies en kwaliteiten van de ruimte, door:
  - o Het herstellen van de natuurwaarden in delen van het projectgebied;
  - o Het herstellen van de erfgoedwaarden in delen van het projectgebied;
  - o Het verbeteren van de wateropslag- en waterbuffermogelijkheden in het projectgebied;
  - o Het verbeteren van de waterkwaliteit in het projectgebied.
  - o Het waar mogelijk ontharden van de wegeninfrastructuur in het buitengebied.
  - o Het ondersteunen van de energietransitie door flankerend aan infrastructuurwerken in functie van de energietransitie te werken.
- Op het ontwikkelen van de functies en de kwaliteiten van de ruimte, door:
  - o Het verbeteren van de mogelijkheden van efficiënt waterbeheer in het projectgebied;
  - o Het vrijwaren van de toekomstmogelijkheden van een duurzame landbouwproductie;
  - o Het ontwikkelen van nieuwe natuur;

- Het versterken van de toeristisch-recreatieve potenties van het gebied;
- Het zichtbaar maken en communiceren van de erfgoedwaarden in het gebied gekoppeld aan een communicatie m.b.t. het belang van erfgoed in het gebied.
- Het verbeteren van de recreatieve medegebruiksmogelijkheden van de open ruimte
- Het realiseren van een mobiliteitsshift door het optimaliseren van de fiets- en wandelinfrastructuur en het vermijden van oneigenlijk gebruik van lokale wegen

Het voorgesteld landinrichtingsproject geeft uitvoering aan de beleidsintenties van de Vlaamse regering, zoals verwoord in de beleidsnota's:

- De beleidsnota omgeving:
  - De gewestelijke ruimtelijk uitvoeringsplannen voor landbouw, natuur en bos (AGNAS) zijn een belangrijk instrument voor geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor strategische openruimtegebieden. Ik zet verder in op het uitvoeren van het gebiedsgericht programma voor de opmaak van deze plannen en leg een pakket bijkomende natuur- en bosgebieden vast in de bestemmingsplannen. De programmering van deze ruimtelijke uitvoeringsplannen wordt afgestemd op de realisatiegerichte doelstellingen van het regeerakkoord. Deze omvatten o.a.:
    - 20.000 ha bijkomende natuur onder natuurbeheer brengen
    - het gebiedsgericht programma voor het herstel en de inrichting van (gedegradeerde) wetlands
    - het realiseren van een functioneel en samenhangend netwerk van groenblauwe infrastructuur
    - het realiseren van meer stedelijk en randstedelijk groen
    - het verzekeren van voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor landbouw en voedselproductie
  - Bij grote investeringsprojecten is het nodig een bredere, integrale benadering te hanteren zodanig dat tezamen met de geplande investering ook de omgevingskwaliteit verbetert. Er worden gezamenlijke gebiedsprogramma's opgemaakt, hand in hand met grootschalige infrastructuur- of landschappelijke projecten. Ik zet in op begeleidende omgevingsprogramma's bij grote infrastructuurwerken (VENTILUS, Complex project Kustverdediging & complex project Zeesluis Zeebrugge)
  - We realiseren groenblauwe netwerken, toegankelijke natuur en streven naar een klimaatadaptieve inrichting en een klimaatrobuust landgebruik
  - Ik investeer verder in de integrale aanpak via een "Territoriaal ontwikkelingsprogramma" (T.OP) van gebieden waar de uitdagingen groot en complex zijn, en waar vaak tal van projecten, visies en ideeën elkaar overlappen, en verschillende overheden en actoren actief zijn. De reeds opgestarte T.OP "Kust" en "Noordrand" worden verder uitgevoerd.
  - De komende tien jaar mogen onze Vlaamse bodems netto geen koolstof verliezen. Om dit te realiseren dringen we het koolstofverlies uit landbouwbodems sterk terug. Daarnaast moeten we meer koolstof opslaan in bossen, waterrijke gebieden en (half)natuurlijke graslanden. We investeren daartoe in bijkomende bossen en extra natuur, en beheren (half)natuurlijke graslanden, bossen en waterrijke gebieden gericht
  - Ik creëer zowel onder- als bovengronds meer ruimte voor water, door o.a. de natuurlijke dynamiek in vallei- en waterrijke gebieden te herstellen en de bergingscapaciteit van landschappen maximaal te benutten. Ik maak een gebiedsgericht programma op voor herstel en inrichting van (gedegradeerde) wetlands

- We zorgen voor maximale infiltratie, berging en vertraagde afvoer of gebruik van hemelwater, geïntegreerd in een multifunctioneel ruimtegebruik waarbij natuuroplossingen actief worden ingezet. We werken een strategisch plan waterbevoorrading uit. Voor tijden van waterschaarste werken we een evenwichtig en objectief afwegingskader uit, in overleg met de relevante actoren
  - We beogen win-wins tussen water, bodem, natuur, mobiliteit, ruimtelijke ordening en landbouw, waarbij naast het verbeteren van de waterkwaliteit ook de effecten van droogte en overstromingen worden afgezwakt en waarbij een bijdrage geleverd worden aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen, en sluiten maximaal aan op bredere gebiedsprocessen.
  - Daarnaast maak ik werk van de oprichting van landschapsparken: gebieden met een uitgesproken landschapskwaliteit, waarbij ik vanuit eenzelfde integrale visie meewerk aan het harmonieus samengaan van landschapsontwikkeling, recreatie, natuur, landbouw, wonen, bedrijvigheid en toerisme. Ik zet hierbij sterk in op de oprichting van gebiedscoalities, waarbij de krachten tussen lokale partners gebundeld worden en maximaal wordt ingezet op integratie en samenwerking.
  - In het kader van de klimaatadaptatie en de kustverdediging maken we maximaal ruimte voor natuurlijke processen aan de kust. We behouden en herstellen waar mogelijk de verbinding strand-duinen-polders. Dit gebeurt in nauw overleg met de kustgemeenten.
  - In het kader van de klimaatadaptatie en de kustverdediging maken we maximaal ruimte voor natuurlijke processen aan de kust. We behouden en herstellen waar mogelijk de verbinding strandduinen-polders. Dit gebeurt in nauw overleg met de kustgemeenten.
  - De klimaatverandering doet risico's op wateroverlast en watertekort toenemen, en zal zich nog versterkt doorzetten. Klimaatadaptatie en het beheersen van die risico's worden daarom een leidend principe binnen het integraal waterbeheer. Ik zet in op een waterrobuust systeem, zuinig watergebruik en duurzaam waterbeheer. Hiervoor zetten we binnen een planmatig kader gebiedsgericht projectgebonden middelen in.
- De beleidsnota mobiliteit en openbare werken
    - Ik zal investeren in de uitbouw van veilige, samenhangende, comfortabele en aantrekkelijke fietsnetwerken, die woonkernen, scholen en tewerkstellingspolen verbinden en zo optimaal inspelen op het hoog potentieel aan fietsgebruik voor woonwerk- en woon-schoolverplaatsingen.
    - We engageren ons om verder intensief bij te dragen aan de strategische investeringen in de havens. Er wordt gestart met de bouw van een nieuwe zeesluis in Zeebrugge.
    - Stormen, in combinatie met de getijdenwerking, vormen één van de belangrijkste natuurlijke bedreigingen in de Noordzeeregio. We beschermen daarom de kust en het getijdengevoelig Schelde-estuarium tegen stormvloed. Ter uitvoering van het Masterplan Kustveiligheid zorgen we voor zandsuppletie, herstellen en beheren we zeeverende duinen, renoveren en verhogen we de zeedijken en passen we de kusthavens aan.
  - Beleidsnota energie:
    - Ventilus zorgt voor een robuust en toekomstgericht West-Vlaams elektriciteitsnet en transporteert hernieuwbare energie vanop de zee en op het land naar energiegebruikers. We faciliteren het netversterkende Ventilus-project door de opmaak van een Ruimtelijk

Uitvoeringsplan volgens de geëigende werkwijze (met o.m. een onderzoek naar de verschillende redelijke alternatieven en een maatschappelijke kosten batenanalyse). Omdat de onthaalcapaciteit van het hoogspanningsnet moet klaar zijn voordat de windmolens op zee kunnen aangesloten worden, zullen de planning en vergunning van dit project prioritair behandeld worden.

- Beleidsnota toerisme:
  - We verbreden ook de verhaallijn rond het thema 'fietsen'. Naast 'cycling', waar we tot nu toe op hebben gefocust, gaan we ook inzetten op recreatief fietsen. Recreatief fietsen daarentegen promoten we hierbij als een gezonde manier om Vlaanderen te bezoeken. In dat opzicht is de uitbouw van fietsen als vervoersmodus een hefboom

- Beleidsnota erfgoed
  - We willen vertrouwen, flexibiliteit en autonomie bieden aan onze partners. De onroerenderfgoedregelgeving voorziet verschillende vormen van overeenkomsten die de relatie tussen de Vlaamse overheid en partners regelen: erkenningen, beheersplannen, onroerenderfgoedrichtplannen, samenwerkingsovereenkomsten, beheersovereenkomsten. We onderzoeken de mogelijkheid om deze te hervormen tot een uniform systeem van contracten met afspraken over taakverdeling en financiering. In deze contracten kan de afstemming met andere (financierende) partners worden geregeld. De ontwikkeling van onroerend erfgoed heeft vaak andere belangen dan alleen onroerenderfgoedzorg. Contracten moeten de mogelijkheid bieden om krachten te bundelen om gemengde doelstellingen te bereiken. De nadruk ligt op het globale resultaat en niet zozeer op het afbakenen van subsidiedomeinen. We zoeken inspiratie bij andere organisaties (dienstvergoedingen, beheersovereenkomsten ...) en bekijken de mogelijkheden tot transversale samenwerking.
  - We maken van landschapszorg en beleidsveldoverschrijdende ambitie (transversaal landschapsbeleid)
  - Onroerend erfgoed draagt bij tot een kwaliteitsvolle leefomgeving

- Beleidsnota Landbouw:
  - Water is een onmisbare productiefactor in de land- en tuinbouwsector. De landbouwsector speelt als grote landgebruiker een actieve rol in het duurzaam waterbeheer. Een integrale gebiedsgerichte aanpak waarbij zowel gefocust wordt op waterkwantiteit als op waterkwaliteit en waarbij rekening wordt gehouden met de landbouwpraktijk en de ruimtelijke omgeving, is nodig.
  - We dragen ook bij tot de uitvoering van het Actieplan Droogte en Wateroverlast 2019-2021 dat op 5 april 2019 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Dit laatste actieplan is een tussentijdse opstap naar de opmaak van de meer structurele waterschaarste-/droogte- en wateroverlaststrisicobeheerplannen die zullen geïntegreerd worden in de 3de generatie Stroomgebiedbeheersplannen Water 2022-2027 in uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water
  - We ondersteunen en stimuleren landbouwers om de bodemkwaliteit in al haar aspecten te verbeteren en te onderhouden. We focussen op het organische stofgehalte (bv. via het gebruik van hoogwaardige compost en stalmest), op het terugschroeven van te hoge nitraat- en fosfaatconcentraties in de bodem en in het oppervlaktewater en op het verhogen van het waterbergend vermogen van de bodem

Het voorgesteld landinrichtingsproject geeft daarnaast ook uitvoering aan het beleid van de provincie West-Vlaanderen, zoals verwoord in het beleidsprogramma 2019-2025 van de provincie West-Vlaanderen:

- er wordt gewerkt aan de voorbereiding van een kustfiets snelweg F34 tussen Zeebrugge en Oostende.
- Een volwaardig dorpenbeleid moet van onze West-Vlaamse dorpen levendige, veerkrachtige entiteiten maken in het plattelandsgebied
- De provincie focust de komende legislatuur op de inrichting en het onderhouden van een klimaatrobuust watersysteem. Het centrale thema voor het waterbeleid is de aanpak van wateroverlast en –tekort.

3.4 VOORSTEL LANDINRICHTINGSPROJECT OUDLANDPOLDER

3.4.1 Doelstellingen

De belangrijkste doelstelling van het landinrichtingsproject Oudlandpolder is het realiseren van het raamakkoord Oudlandpolder. Het raamakkoord gaat uit van een tijdshorizont van realisatie tot 2045, die voornamelijk gerelateerd is aan de tijdshorizont voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen. De maatregelen die een aangepast waterbeheer mogelijk maken worden best zo spoedig mogelijk gerealiseerd.

Een voorstel van landinrichtingsplan moet ook een indicatie van de wijze van financiering omvatten en een aanduiding van de nodige subsidies landinrichting omvatten.

Dergelijke tijdshorizont van ongeveer 25 jaar houdt evenwel een aantal onzekerheden in:

- het is niet realistisch om nu te kunnen inschatten welke middelen in 2045 zullen nodig zijn om het investeringen te doen;
- het is beleidsmatig niet verantwoord noch mogelijk om nu reeds middelen te alloceren voor 2045;
- aangezien veel investeringen gericht zijn op het omgaan met veranderende klimaatomstandigheden moet rekening gehouden worden dat binnen die 25 jaar er andere inzichten op mogelijke consequenties en mogelijke oplossingen kunnen zijn.

Daarom wordt voorgesteld om nu slechts een eerste fase van het landinrichtingsproject Oudlandpolder te onderbouwen. Dit omvat dan alle doelstellingen en deelprojecten waarvan nu redelijkerwijs kan ingeschat worden dat het realistisch is om deze te realiseren binnen de eerste 15 jaar. Voorstel is om deze eerste fase van het landinrichtingsproject de titel “Oudlandpolder Fase 1” te geven.

Dit impliceert dat tegen 2035 opnieuw dient onderzocht en onderbouwd te worden :

- of bijkomende acties nodig zijn
- of verdere inzet van landinrichting nodig is
- wat dan de beleidsprioriteiten zijn
- welke budgetten nodig zijn voor de uitvoering.

Het landinrichtingsproject “Oudlandpolder Fase 1” heeft volgende doelstellingen (cfr. Hoofdstuk 3.2):

- Het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder gericht op:
  - o het maximaal opslaan en bufferen van water in het watersysteem en de bodem;
  - o het garanderen van (nood)afvoermogelijkheden van oppervlaktewater richting zee;
  - o het efficiënt inzetten van het beschikbaar wateraanbod voor de polder.
- Het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door het faciliteren van de transitie naar een duurzame en klimaatrobuuste landbouw.
- Het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen voor de kustpolders
- Het realiseren van een mobiliteitsshift door in te zetten op faciliteren van fietsmobiliteit en het verminderen het gebruik van lokale wegen door niet gebiedseigen gemotoriseerd verkeer
- Het realiseren van de fietssnelwegen het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk in het gebied.
- Het realiseren van een energietransitie door flankerend te werken aan infrastructuurwerken nodig voor de energietransitie.
- Het valoriseren en beschermen van het erfgoed.
- Het verbeteren van de leefkwaliteit van de polderdorpen.
- Het verbeteren van de omgevingskwaliteit van de Polderrand Kust.

Het doel van landinrichting is decretaal vastgelegd in artikel 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting als:

“...de afstemming en de toepassing op geïntegreerde wijze van instrumenten en de uitvoering van maatregelen die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de ruimte.”

De hierboven geformuleerde doelen voldoen aan deze voorwaarden: om deze doelen te kunnen realiseren zullen verschillende inrichtingsinstrumenten moeten ingezet worden en dat op een gecoördineerde en geïntegreerde wijze. Hierbij zal gebruik moeten gemaakt worden van de mogelijkheden van verschillende sectorale wetgevingen (bv. decreet integraal waterbeheer, decreet erfgoed, decreet ruimtelijke ordening) en zal ook gebruik moeten gemaakt worden van specifieke landinrichtingsmogelijkheden (uitvoering van werken, uitvoering werken uit kracht van wet, uitvoering van grondverwerving, vestigen van erfdienstbaarheden, beheerovereenkomsten, ...)

Er kan geconcludeerd worden dat het voorgesteld landinrichtingsproject “Oudlandpolder Fase 1” voldoet aan de doelstellingen van landinrichting, vermeld in artikel 1.1.3. van het decreet van 28 maart 2014.

3.4.2 Gebiedsafbakening

De voorgestelde perimeter van het landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1 is weergegeven op kaart 1. Dit gebied heeft een totale oppervlakte van 17.340 ha.

Deze perimeter is gebaseerd op volgende criteria:

- het gebied is gelegen binnen de kustpolders,
- waterbeheer is een basisdoelstelling van het project waardoor de perimeter samenvalt met de grote structurerende infrastructuur voor waterbeheer; het kanaal Brugge-Oostende, het Boudewijnkanaal en de kust.
- een basisdoelstelling van het project is de relatie tussen de stedelijke kernen en het open poldergebied te versterken evenals de impact van stedelijke kernen op de open ruimte te beperken. Hierdoor is geopteerd om zowel een deel van het stedelijk netwerk kust als een deel van het stedelijk gebied Brugge deel te laten uitmaken van het projectgebied.

3.4.3 Niet-limitatief overzicht van de bij de uitvoering betrokken partners

Om het landinrichtingsproject Oudlandpolder te kunnen uitvoeren zullen in ieder geval volgende partners betrokken moeten worden bij de opmaak en uitvoering, aangezien deze partners sowieso betrokken zijn bij één of meerdere doelstellingen van het landinrichtingsproject:

- Het Departement Omgeving
- Het Departement Landbouw en Visserij
- Het Departement Mobiliteit en Openbare Werken
- Het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust
- Het Agentschap Wegen en Verkeer
- Het Agentschap voor Natuur en Bos
- Het Agentschap Onroerend Erfgoed
- De Vlaamse Milieumaatschappij
- De Vlaamse Waterweg NV
- Toerisme Vlaanderen
- Sport Vlaanderen
- De provincie West-Vlaanderen
- De stad Blankenberge
- De stad Brugge
- De stad Oudenburg
- De gemeente Bredene
- De gemeente De Haan
- De gemeente Jabbeke
- De gemeente Zuienkerke

Daarnaast lijkt het best om, gezien de eigenheid van het gebied en de doelstellingen van het project, minstens volgende partners eveneens te betrekken bij het landinrichtingsproject:

- het autonoom provinciebedrijf Westtoer;
- de Nieuwe Polder van Blankenberge;
- de Maatschappij van de Brugse Zeehaven (MBZ).

De te betrekken doelgroepen worden aangeduid door zowel MINA-raad als SALV. Hierbij wordt voorgesteld om geen vertegenwoordigers van de doelgroep “Bos” aan te duiden, omdat er in de context van dit projectgebied, gelegen in de polders, er geen relevante bosdoelstellingen zijn.

3.5 FINANCIERING

Volgens art. 3.1.1.2, 3°, d) van het besluit betreffende de landinrichting, omvat een voorstel van landinrichtingsproject:

- een raming van de kosten van het landinrichtingsproject;
- een indicatie van de wijze van financiering van het landinrichtingsproject;
- een raming van de subsidies landinrichting die vermoedelijk zullen uitgekeerd worden voor het landinrichtingsproject.

Deze bepaling heeft dus als doel te kunnen bepalen hoeveel subsidies landinrichting nodig zullen zijn om het landinrichtingsproject te realiseren.

Vanzelfsprekend wordt ook zonder landinrichting overal in Vlaanderen een sectoraal beleid uitgevoerd, al dan niet geïntegreerd met andere dan de eigen sectorale doelstellingen. Ook zonder landinrichtingsproject zal er door de verschillende beleidsniveaus geïnvesteerd worden in waterbeheer, in natuurbeheer, in mobiliteit, in waterzuivering, in erfgoedherstel, in recreatie, ...

Inzet van landinrichting is nuttig en nodig als coördinatie tussen verschillende beleidsniveaus of beleidsdomeinen nodig is, wat hier zeker het geval is. Door inzet van landinrichting kunnen dan in essentie:

- een aantal instrumenten beschikbaar komen om inrichting en beheer van de open ruimte mogelijk te maken die anders niet beschikbaar zouden zijn;
- subsidies landinrichting aanvullend aan sectorale investeringsmogelijkheden kunnen ingezet worden.

Bij de opmaak van de raming van de totale kosten is de veronderstelling gemaakt dat een aantal van de voorziene maatregelen als regulier sectoraal beleid kunnen beschouwd worden. Hiervan wordt indicatief een inschatting van de te verwachten kosten gemaakt maar uiteindelijk blijft deze investeringskeuze zowel naar te verwachten kostprijs als naar timing een sectoraal te onderbouwen en te verantwoorden keuze.

Waar de inzet van landinrichting wel nodig geacht wordt, ofwel om specifieke instrumenten te kunnen inzetten ofwel omdat ingeschat wordt dat sectorale middelen niet aanwezig zijn of niet zullen volstaan, zal steeds gewerkt moeten worden met landinrichtingsplannen, waarin de instrumenteninzet

verantwoord wordt en de subsidies landinrichting verantwoord worden. Het kan daarbij perfect mogelijk zijn dat in het landinrichtingsplan voor bepaalde maatregelen enkel de inzet van instrumenten van het decreet landinrichting nodig is, zonder dat daarbij ook subsidies landinrichting nodig zijn. Het kan ook zijn dat bij een grondige instrumentenafweging blijkt dat het voor bepaalde doelstellingen of deelgebieden meer opportuun zou zijn om instrumenten zoals ruilverkaveling of natuurinrichting in te zetten.

In deze ramingen wordt enkel vermelding gemaakt van projecten waarvoor inzet van het decreet landinrichting nodig geacht wordt (ofwel voor inzet instrumenten, ofwel voor beschikbaar stellen subsidies, ofwel voor beide). Deze projecten zullen gerealiseerd worden via landinrichtingsplannen. Voor de volgende hoofdstukken is een veronderstelling gemaakt van eventueel op te maken landinrichtingsplannen op basis van geografische samenhang, een inschatting van de uit te voeren werken en de te verwerven gronden. Hier zullen projectonderdelen ofwel enkel nood hebben aan de inzet van instrumenten maar verder wel volledig sectoraal gefinancierd worden en anderzijds zullen er projectonderdelen ook nood hebben aan de inzet van subsidies landinrichting. Per landinrichtingsplan kunnen er dus maatregelen zijn die via sectorale middelen gefinancierd zullen worden (zonder subsidies landinrichting) en maatregelen waarvoor subsidies landinrichting ingezet worden.

Voor die deelprojecten waarvoor op dit moment reeds ontwerp onderzoek gebeurd is, is het maken van een schatting van de totale kostprijs mogelijk. Voor die projecten waar dat nog niet gebeurd is, is het ramen van de totale kosten moeilijker te doen.

Er wordt uitgegaan van de veronderstelling dat volgende inrichtingsplannen zullen opgemaakt worden.

- De Haan-Bredene: De polderrand tussen De Haan en Bredene
- Klemskerke-Vlissegem: De natuurkern van het weidegebied Klemskerke-Vlissegem en de daarbij aansluitende polderdorpen
- Stalhille-Vlissegem: het gebied gelegen op de kreekrug tussen Stalhille en Vlissegem en de daarbij aansluitende dorpen
- Oudemaarspolder: De polderrand tussen Blankenberge en Zeebrugge
- Uitkerkse Polder: De natuurkern Uitkerkse Polder, waarbij verondersteld wordt dat in twee fases zal gewerkt worden, conform de afspraken gemaakt in het 1ste 5-jarenprogramma van de Oudlandpolder en dat inclusief de polderrand van Blankenberge-Harendijke
- Wenduine-De Haan: De polderrand tussen Wenduine en De Haan
- Ventilus: Het flankerend beleid Ventilus, verder te specificeren en ook qua modaliteiten te beslissen innen de beleidskeuzes gemaakt voor de realisatie van dit project
- Algemeen waterbeheer: Gebiedsdekkend inrichtingsplan met investeringen specifiek gericht op waterbeheer

Dit zijn veronderstellingen op basis van de huidige inschatting naar haalbaarheid en timing.

Daarnaast wordt ook ingeschat dat er een tweetal oproepen voor uitvoeringsinitiatieven kunnen gelanceerd worden en dat ook een aantal ondersteunende studies zullen nodig zijn. Deze worden meegenomen in de kostenraming (tabel 1) als "landinrichtingsplannen" hoewel het op zich geen landinrichtingsplannen zijn.

3.5.1 Raming van de totale kosten van het landinrichtingsproject Oudlandpolder fase 1

Tabel 1: Raming totale kostprijs

Landinrichtingsplannen	Totale kostprijs
Inzet instrumenten LI, subsidies LI	17.073.000 €
Algemeen waterbeheer	341.000 €
De Haan-Bredene	1.384.000 €
Klemskerke-Vlissegem	2.475.000 €
Ondersteunende studies	292.000 €
Oudemaarspolder	3.443.000 €
Stalhille-Vlissegem	929.000 €
Uitkerkse Polder, Fase 1	4.521.000 €
Uitkerkse Polder, Fase 2	612.000 €
Uitvoeringsinitiatieven Oudlandpolder, 1ste oproep	1.017.000 €
Uitvoeringsinitiatieven Oudlandpolder, 2de oproep	1.452.000 €
Wenduine-De Haan	607.000 €
Sectoraal beleid	35.910.000 €
Eindtotaal	52.983.000 €

Een belangrijk deel van de geraamde totale kosten van het landinrichtingsproject is dus gerelateerd aan sectoraal beleid en dat voornamelijk voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Dit zou in essentie lopend en gebudgetteerd beleid moeten zijn dat via het landinrichtingsproject enkel versneld gerealiseerd wordt. Hierbij is uitgegaan van de inschatting dat om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen realiseren er in fase 1 van het project ongeveer 370 ha zou moeten kunnen aangekocht en ingericht worden. Dit betreft zowel de rechtstreekse aankoop als de aankoop van ruilgronden. Het zou kunnen dat bij een instrumentenafweging ingeschat wordt dat het voor bepaalde gebieden interessanter is om te werken met een combinatie van werken uit kracht van wet en dienstenvergoedingen. Deze afweging kan echter nu onmogelijk gemaakt worden, vandaar dat nu de mogelijk duurste realisatiewijze (zijnde verwerving en inrichting) integraal meegenomen is.

3.5.2 Indicatie van de wijze van financiering van het landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1

Voor de uitvoering van een landinrichtingsproject kan van alle mogelijke financieringsbronnen gebruik gemaakt worden. Er kunnen ook specifiek subsidies landinrichting voorzien worden voor de uitvoering van landinrichtingsplannen maar:

- deze subsidies moeten onderbouwd en gemotiveerd worden: in het landinrichtingsplan wordt bepaald waarvoor subsidies landinrichting verleend worden;
- deze dekken nooit de volledige kostprijs, er is altijd een aandeel van de betrokken begunstigde.

In dit hoofdstuk wordt aangegeven :

- waarvoor al dan niet subsidies landinrichting voorzien zullen worden in uitvoering van het landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1;
- welke criteria er gebruikt zullen worden om te bepalen of er al dan subsidies landinrichting zullen voorzien worden;
- welke basisprincipes gehanteerd zullen worden bij de bepaling van het aandeel van subsidies landinrichting bij de uitvoering van landinrichtingsplannen in uitvoering van het landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1.

3.5.2.1 Waarvoor worden subsidies landinrichting voorzien ?

In het decreet landinrichting wordt bepaald:

- Art. 3.4.1.:
“Binnen de grenzen van de begroting kan het Vlaams Gewest een subsidie toekennen voor de kosten die het gevolg zijn van de voorbereiding van landinrichtingsplannen ...”
- Art. 3.4.2.:
“Binnen de grenzen van de begroting kan het Vlaams Gewest een subsidie toekennen voor uitvoeringsinitiatieven ...”
- Art. 3.4.3.:
*“...Een subsidie kan worden toegekend voor de volgende instrumenten, ..., als ze zijn opgenomen in het landinrichtingsplan:
1° inrichtingswerken;
2° beheerovereenkomsten
3° dienstenvergoeding
4° vrijwillige bedrijfsverplaatsing, bedrijfstopzetting, bedrijfsreconversie
5° vergoedingen voor lokale grondenbanken
6° vergoedingen voor waardeverlies van gronden*

Een subsidie kan worden toegekend voor grondverwerving als de grondverwerving nodig is om het landinrichtingsproject te realiseren”

Een subsidie kan worden toegekend voor de opmaak van een onderhoudsplan.”

Er kunnen dus subsidies landinrichting toegekend worden voor:

- de voorbereiding van de opmaak van landinrichtingsplannen;
- uitvoeringinitiatieven;
- de inzet van instrumenten van het decreet landinrichting;
- grondverwerving
- de opmaak van een onderhoudsplan.

Er wordt voorgesteld om in uitvoering van het landinrichtingsproject Oudlandpolder fase 1:

- a) Subsidies landinrichting te voorzien voor:
  - a. uitvoeringsinitiatieven;
  - b. inzet van instrumenten van het decreet landinrichting;
  - c. grondverwerving.
  - d. studies in functie van de voorbereiding en de opmaak van landinrichtingsplannen
- b) Geen subsidies landinrichting te voorzien voor:
  - a. de opmaak van onderhoudsplannen.

3.5.2.2 Criteria om te bepalen of er al dan niet subsidies landinrichting voorzien worden.

Volgende basisprincipes zullen gehanteerd worden om te bepalen of er al dan niet subsidies landinrichting voorzien worden:

- a) er worden geen subsidies landinrichting voorzien als er voor de voorgestelde maatregelen sectorale Vlaamse subsidiemogelijkheden zijn;
- b) er worden geen subsidies landinrichting voorzien die als begunstigde een Vlaamse partner hebben, voor die maatregelen die tot de kerntaak van de betrokken Vlaamse partner behoren;
- c) er worden geen subsidies landinrichting voorzien voor maatregelen die remediërend zijn voor negatieve effecten van sectorale investeringsprojecten.

Voor een inschatting van de sectorale beschikbare subsidiemogelijkheden is volgende veronderstelling gemaakt:

- voor werken in functie van waterbeheer op waterlopen behorende tot de beheerbevoegdheid van de Nieuwe Polder van Blankenberge, kan gebruik gemaakt worden van subsidies komende van het "Subsidiereglement Polders en Wateringen" (VMM);
- voor de werken aan functionele fietsverbindingen behorende tot het Bovenlokaal Functioneel Fietsnetwerk of behorende tot het netwerk Fietssnelwegen kan gebruik gemaakt worden van het fietsfonds;
- voor werken in functie van herstel of consolidatie van bouwkundig erfgoed is niet gerekend met subsidies van het Agentschap onroerend Erfgoed, omdat moeilijk kan ingeschat worden of deze subsidies effectief kunnen verkregen worden voor het desbetreffend erfgoedelement en zijn beheerder;
- voor werken in functie van recreatie of toerisme is niet gerekend met sectorale subsidies omdat die niet generiek beschikbaar zijn en enkel via een projectoproep kunnen verkregen worden, waarbij bovendien niet alle partners potentieel begunstigden zijn.

3.5.2.3 Basisprincipes te hanteren bij de bepaling van het aandeel van subsidies landinrichting

In het uitvoeringsbesluit landinrichting wordt bepaald welke subsidies landinrichting mogelijk zijn voor elk type maatregel (art. 3.4.2.1. tot 3.4.2.51.).

Basisprincipes zijn:

- De subsidies zijn uitgedrukt in maximale percentages van de totale kostprijs.
- Het subsidiepercentage of het subsidiebedrag wordt vastgelegd in het landinrichtingsplan.
- De maximale subsidiepercentages kunnen anders zijn naargelang het type partner dat begunstigde is van de subsidies:
  - o Vlaamse Landmaatschappij (art. 3.3.7);
  - o provincies, gemeenten en publiekrechtelijke rechtspersonen (art. 3.3.8.);
  - o natuurlijke personen of privaatrechtelijke rechtspersonen (art. 3.3.9.).

Tabel 2: Subsidiepercentages Landinrichting, zoals vastgelegd in het uitvoeringsbesluit

Type maatregel	Type partner	Subsidiepercentage (maximaal)
Uitvoeringsinitiatieven	3.3.7.	0 %
	3.3.8.	50 %
	3.3.9.	50 %
Inrichtingswerken	3.3.7.	100 %
	3.3.8.	70 %
	3.3.9.	70 %
Vergoedingen bij lokale grondenbanken	3.3.7	0 %
	3.3.8	50 %
	3.3.9.	NVT
Grondverwerving	3.3.7	100 %
	3.3.8	50 %
	3.3.9.	NVT
Vergoedingen voor waardeverlies van gronden	3.3.7	100 %
	3.3.8	50 %
	3.3.9.	NVT
Beheerovereenkomsten en Dienstenvergoedingen	3.3.7	100 %
	3.3.8	50 %
	3.3.9.	NVT
Vrijwillige bedrijfsverplaatsing, bedrijfsreconversie of bedrijfsstopzetting	3.3.7	100 %
	3.3.8	50 %
	3.3.9.	NVT

Voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder fase 1 wordt voorgesteld om volgende criteria te gebruiken voor het bepalen van de subsidies landinrichting in de op te maken landinrichtingsplannen, opgemaakt in het kader van het landinrichtingsproject Oudlandpolder fase 1:

- voor uitvoeringsinitiatieven: 40 %
- voor grondaankopen:
  - o voor “Vlaamse” partners : 0 %
  - o voor lokale partners.: 50 %
- algemeen voor inrichtingswerken:
  - o voor Vlaamse partners:
    - kerntaken partner: 0 %
    - niet kerntaken partner: 50 %
  - o voor lokale overheden:
    - wegenwerken/fietspaden: 50 %
    - ontharding: 70 %
    - alle andere: 70 %
  - o voor private partners:
    - alle types werken: 70 %

Voor wat betreft grondaankopen in functie van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen zal gewerkt worden met volgende instrumenten:

- de inzet van de bestaande grondenbank “Natuurdoelen”, voor de aankoop van gronden gelegen binnen natuurgebied;
- de inzet van de bestaande grondenbank “Flankerend beleid instandhoudingsdoelstellingen”, voor de aankoop van ruilgronden gelegen buiten natuurgebied;

Voor wat de financiering en uitvoering van werken in kader van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen zal:

- voor die zones waarbij het eindbeheer door Agentschap voor Natuur en Bos zal waargenomen worden, zal via landinrichtingsplannen gewerkt worden, waarbij de financiering van de inrichting in functie van realisatie van natuurdoelstellingen gefinancierd wordt door het Agentschap voor Natuur en Bos;
- voor die zones waarbij het eindbeheer door terreinbeherende organisaties zoals Natuurpunt zal waargenomen worden, zal via landinrichtingsplannen gewerkt worden waarbij de financiering van de inrichting van de realisatie van natuurdoelstellingen gefinancierd wordt door Agentschap voor Natuur en Bos oor Agentschap voor Natuur en Bos (en dat in dit geval eventueel door middelen voor Natuurinrichting, indien beschikbaar).

Voor de financiering van maatregelen in functie van waterbeheer, in uitvoering van het raamakkoord Oudlandpolder, die als doel hebben instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, zal via landinrichtingsplannen gewerkt worden, waarbij de financiering van de inrichting van de maatregelen voor waterbeheer gefinancierd wordt door het Agentschap voor Natuur en Bos (25 %), de provincie West-Vlaanderen (25 %) en subsidies landinrichting (50 %). Hierbij kan eventueel bij uitvoering geoordeeld worden dat ook inzet van natuurinrichtingsmiddelen kan overwogen worden.

Voor de financiering van maatregelen in functie van waterbeheer, in uitvoering van het raamakkoord Oudlandpolder, die niet als doel hebben instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, zal gewerkt worden met volgende financieringscriteria:

- voor werken aan waterlopen behorende tot de beheerbevoegdheid van NV De Waterweg worden de investeringskosten gedragen door NV De Waterweg;
- voor werken aan waterlopen behorende tot de beheerbevoegdheid van de Vlaamse Milieumaatschappij worden de investeringskosten gedragen door de Vlaamse Milieumaatschappij
- voor werken aan waterlopen behorende tot de beheerbevoegdheid van de Nieuwe Polder van Blankenberge, wordt gewerkt met:
  - o subsidiëring vanuit het subsidiereglement "Polders en Wateringen" (VMM) van maximaal 75 %
  - o bijdrage vanuit de provincie West-Vlaanderen van maximaal 25 %

Voor werken aan de uitwateringsconstructies op zee wordt voorgesteld om de kosten die gerelateerd zijn aan het verbeteren van de kustverdediging te laten dragen door Agentschap Maritieme Dienstverlening Kust en de kosten die gerelateerd zijn aan het oppervlaktewaterbeheer te laten dragen door de Vlaamse Milieumaatschappij, hierbij inbegrepen de eventuele kosten voor bijkomende bedijking ter hoogte van de uitwateringsconstructies om schade aan naastliggende bebouwing te voorkomen.

3.5.3 Raming van de nodige subsidies landinrichting voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1

Op basis van de in 3.5.1. geschatte totale kostprijs en op basis van de 3.5.2. omschreven indicatie van de wijze van financiering kan een raming van de nodige subsidies voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder fase 1 gemaakt worden.

Alle opmerkingen en bedenkingen bij 3.5.1 en 3.5.2. gelden natuurlijk eveneens voor deze raming.

In de hierna volgende tabellen is ook naast de inschatting van de nodige subsidies landinrichting eveneens een inschatting gemaakt van de nodige bijdragen van:

- Vlaamse partners (3.3.7)
- Gemeentebesturen, provinciebesturen en publiekrechtelijke rechtspersonen (3.3.8)
- Private personen en privaatrechtelijke rechtspersonen (3.3.9).

De bijdragen van de Vlaamse partners zijn daarbij grotendeels regulier, sectoraal beleid.

3.5.3.1 Raming van de nodige subsidies landinrichting voor de ingeschatte op te maken landinrichtingsplannen

In tabel 3 wordt de raming van de nodige subsidies landinrichting gemaakt, voor alle ingeschatte op te maken landinrichtingsplannen, de uitvoeringsinitiatieven en de studies. Voor elk van deze wordt ook ingeschat wanneer het desbetreffend plan of initiatief beleidsmatig zal kunnen goedgekeurd worden.

Tabel 3: Raming nodige subsidies landinrichting, per inrichtingsplan

Timing	Totale geraamde kostprijs	Subsidies Landinrichting	Aandeel 3.3.7. (Vlaams)	Aandeel 3.3.8. (lokaal)	Aandeel 3.3.9. (privaat)
2022	292.000 €	292.000 €	0 €	0 €	0 €
Ondersteunende studies	292.000 €	292.000 €	0 €	0 €	0 €
2024	24.675.000 €	5.111.000 €	16.360.000 €	2.844.300 €	359.700 €
Oudemaarspolder	4.966.000 €	2.151.100 €	1.298.700 €	1.516.200 €	0 €
Uitkerkse Polder, Fase 1	18.692.000 €	2.553.100 €	14.930.500 €	1.153.800 €	54.600 €
Uitvoeringsinitiatieven, 1ste oproep	1.017.000 €	406.800 €	130.800 €	174.300 €	305.100 €
2026	10.149.000 €	170.500 €	7.161.750 €	243.250 €	2.573.500 €
Algemeen waterbeheer	7.721.000 €	170.500 €	7.161.750 €	243.250 €	145.500 €
Ventilus	2.428.000 €	0 €	0 €	0 €	2.428.000 €
2028	8.850.000 €	886.800 €	7.092.000 €	435.600 €	435.600 €
Uitkerkse Polder, Fase 2	7.398.000 €	306.000 €	7.092.000 €	0 €	0 €
Uitvoeringsinitiatieven , 2de oproep	1.452.000 €	580.800 €	0 €	435.600 €	435.600 €
2030	5.451.000 €	1.416.700 €	3.180.500 €	853.800 €	0 €
Klemskerke-Vlissegem	5.451.000 €	1.416.700 €	3.180.500 €	853.800 €	0 €
2032	607.000 €	424.900 €	0 €	182.100 €	0 €
Wenduine-De Haan	607.000 €	424.900 €	0 €	182.100 €	0 €
2034	2.959.000 €	1.498.900 €	646.000 €	814.100 €	0 €
De Haan-Bredene	2.030.000 €	896.000 €	646.000 €	488.000 €	0 €
Stalhille-Vlissegem	929.000 €	602.900 €	0 €	326.100 €	0 €
Eindtotaal	52.983.000 €	9.800.800 €	34.440.250 €	5.373.150 €	3.368.800 €

3.5.3.2 Raming van de nodige subsidies landinrichting per doelstelling van het landinrichtingsproject

In dit voorstel van landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1 worden aan aantal doelstellingen voor het landinrichtingsproject voorgesteld. In tabel 4 wordt weergegeven wat de raming van de nodige subsidies landinrichting voor elk van deze doelen is en de ingeschatte bijdrage van de betrokken partners.

Tabel 4: Raming subsidies landinrichting per doelstelling van het landinrichtingsproject

Doel van de maatregelen	Totale kostprijs	Subsidies Landinrichting	Aandeel 3.3.7. (Vlaams)	Aandeel 3.3.8. (lokaal)	Aandeel 3.3.9. (privaat)
(Waterbouwkundig) Erfgoed	277.000 €	175.000 €	102.000 €	0 €	0 €
Energietransitie	2.428.000 €	0 €	0 €	0 €	2.428.000 €
Instandhoudingsdoelstellingen	25.983.000 €	436.000 €	25.547.000 €	0 €	0 €
Klimaatrobuust Waterbeheer	14.802.000 €	3.718.400 €	8.386.050 €	1.811.350 €	886.200 €
Leefbare Polderdorpen	805.000 €	471.100 €	0 €	333.900 €	0 €
Mobiliteitsshift	3.692.000 €	1.863.900 €	387.500 €	1.440.600 €	0 €
Polderrand Kust	3.517.000 €	2.101.100 €	17.700 €	1.343.600 €	54.600 €
Verzanding Koninklijke Baan	1.479.000 €	1.035.300 €	0 €	443.700 €	0 €
Eindtotaal	52.983.000 €	9.800.800 €	34.440.250 €	5.373.150 €	3.368.800 €

3.5.3.3 Raming van de nodige subsidies landinrichting, per type maatregel

In tabel 5 wordt weergegeven voor welk maatregeltype en maatregelsoort de schatting van de kostprijs en de schatting van de subsidies landinrichting bedoeld zijn. Volgende soorten van maatregelen worden onderscheiden:

- Beeldkwaliteit open ruimte: alle maatregelen die een visuele buffering als doel hebben, die het herstel van erfgoed tot doel hebben
- Leefkwaliteit: alle maatregelen in de onmiddellijke leefomgeving van inwoners van de polderrand kust en de polderdorpen
- Natuurinrichting: alle maatregelen in functie van het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen
- Ontharding: alle maatregelen die specifiek vermindering van verharde oppervlakte als doel hebben
- Toegankelijke open ruimte: alle maatregelen voor wandelen, fietsen, ruiteren en het ontraden van gemotoriseerd verkeer op lokale wegen evenals parkeerinfrastructuur
- Waterbuffering: alle maatregelen voor klimaatrobuust waterbeheer, ongeacht of deze maatregelen gericht zijn op doelgroep landbouw of doelgroep natuur.

Tabel 5: Schatting kostprijs en subsidies landinrichting per maatregeltipe en maatregelsoort

	Totale kostprijs	Subsidies Landinrichting	Aandeel 3.3.7. (Vlaams)	Aandeel 3.3.8. (lokaal)	Aandeel 3.3.9. (privaat)
Grondverwerving	22.375.000 €	1.162.500 €	19.887.500 €	1.075.000 €	250.000 €
Beeldkwaliteit open ruimte	250.000 €	0 €	0 €	0 €	250.000 €
Leefkwaliteit	1.685.000 €	842.500 €	0 €	842.500 €	0 €
Natuurinrichting	19.605.000 €	0 €	19.605.000 €	0 €	0 €
Toegankelijke open ruimte	275.000 €	137.500 €	0 €	137.500 €	0 €
Waterbuffering	560.000 €	182.500 €	282.500 €	95.000 €	0 €
Studies	292.000 €	292.000 €	0 €	0 €	0 €
Beeldkwaliteit open ruimte	73.000 €	73.000 €	0 €	0 €	0 €
Toegankelijke open ruimte	73.000 €	73.000 €	0 €	0 €	0 €
Waterbuffering	146.000 €	146.000 €	0 €	0 €	0 €
Uitvoeringsinitiatieven	2.469.000 €	987.600 €	130.800 €	609.900 €	740.700 €
Waterbuffering	2.469.000 €	987.600 €	130.800 €	609.900 €	740.700 €
Werken	27.847.000 €	7.358.700 €	14.421.950 €	3.688.250 €	2.378.100 €
Beeldkwaliteit open ruimte	3.179.000 €	587.300 €	283.500 €	75.600 €	2.232.600 €
Leefkwaliteit	3.129.000 €	2.132.100 €	163.200 €	833.700 €	0 €
Natuurinrichting	5.506.000 €	0 €	5.506.000 €	0 €	0 €
Ontharding	812.000 €	568.400 €	0 €	243.600 €	0 €
Toegankelijke open ruimte	3.594.000 €	1.668.600 €	496.500 €	1.428.900 €	0 €
Waterbuffering	11.627.000 €	2.402.300 €	7.972.750 €	1.106.450 €	145.500 €
Eindtotaal	52.983.000 €	9.800.800 €	34.440.250 €	5.373.150 €	3.368.800 €

4 BIJLAGEN

4.1 RAAMAKKOORD OUDLANDPOLDER

Raamakkoord inzake het waterbeheer in een deel van de Nieuwe Polder van Blankenberge in functie van het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder en de realisatie van de lange termijn doelstellingen van het gebied voor zowel landbouw als natuur.

Tussen:

- Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;
- Carl Decaluwé, gouverneur Provincie West-Vlaanderen;
- Bart Naeyaert, gedeputeerde, namens de provincie West-Vlaanderen;
- Daphné Dumery, burgemeester, namens de stad Blankenberge;
- Anthony Dumarey, burgemeester, namens de stad Oudenburg;
- Steve Vandenberghe, burgemeester, namens de gemeente Bredene;
- Wilfried Vandaele, burgemeester, namens de gemeente De Haan;
- Daniël Vanhessche, burgemeester, namens de gemeente Jabbeke;
- Alain De Vlieghe, burgemeester, namens de gemeente Zuienkerke;
- Peter Cabus, secretaris-generaal, namens het departement Omgeving;
- Patricia De Clercq, secretaris-generaal, namens het departement Landbouw en Visserij;
- Nathalie Balcaen, administrateur-generaal, namens het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust;
- Marleen Evenepoel, administrateur-generaal, namens het Agentschap voor Natuur en Bos;
- Sonja Vanblaere, administrateur-generaal, namens het Agentschap Onroerend Erfgoed;
- Toon Denys, gedelegeerd bestuurder, namens de Vlaamse Landmaatschappij;
- Bernard De Potter, administrateur-generaal, namens de Vlaamse Milieumaatschappij;
- Geert Demeyere, dijkgraaf, namens de Nieuwe Polder van Blankenberge;
- Hendrik Vandamme, voorzitter, namens Algemeen Boerensyndicaat;
- Hans Mommerency, namens Boerenbond;
- John Van Gompel, namens Natuurpunt Beheer.

Definities

Voor de bepalingen van het raamakkoord wordt:

1. Onder “Oudlandpolder” begrepen: het deel van het werkingsgebied van de Nieuwe Polder van Blankenberge dat het afwateringsgebied is van:
  - a. de Blankenbergse Vaart;
  - b. de Noordede;
  - c. het Lisseweegs Vaartje;
  - d. De bemalingsgebieden die bemaald worden richting kanaal Brugge-Oostende.
2. Onder “goede ecologische toestand” van oppervlaktewater begrepen: de toestand van een oppervlaktewaterlichaam, die voldoet aan de biologische kwaliteitselementen die de Vlaamse Regering heeft vastgesteld voor de goede ecologische toestand en de hydromorfologische, chemische en fysisch-chemische kwaliteitselementen die de biologische elementen mee bepalen.
3. Onder “meerlaagse waterveiligheid” begrepen: inzetten op protectieve (bergen, vasthouden, afvoeren), preventieve (vrijwaren, voorkomen, verminderen) en paraatheidsverhogende (voorspellen, sensibiliseren, reageren) maatregelen die de overstromingsrisico's en waterschaarsterisico's duurzaam verminderen. De overstromings- en waterschaarsterisico's worden bepaald door de kans op overstromingen of waterschaarste, en de schade die deze gebeurtenissen met zich meebrengen.
4. Onder “hoofdwaterlopen” begrepen: alle waterlopen nodig voor de afwatering van de bovenstroomse compartimenten.

Uitgangspunten:

Uitgaande van:

1. het feit dat de klimaatverandering tot gevolg heeft dat de aanvoer van zoet water zal wijzigen zowel in termen van totaal aanbod, als in termen van piekaanbod;
2. het feit dat de klimaatverandering tot gevolg heeft dat langere periodes van droogte zullen voorkomen;
3. het feit dat klimaatverandering tot gevolg heeft dat periodes van intensere regenbuien kunnen optreden;
4. het feit dat de klimaatverandering tot gevolg heeft dat de mogelijkheden om water gravitair richting zee te lozen beperkter zullen worden;
5. de vaststelling dat de sectoren landbouw en natuur zowel periodiek als absoluut andere waterpeilen en waterbehoeftes hebben;
6. de vaststelling dat doelstellingen op middellange en lange termijn enkel kunnen gerealiseerd worden als voldoende rechtszekerheid aan alle actoren actief in de Oudlandpolder geboden wordt;
7. het feit dat binnen poldergebieden het technisch mogelijk is om het waterbeheer te sturen in functie van diverse beoogde doelstellingen;
8. het feit dat het streven naar meerlaagse waterveiligheid tot gevolg heeft dat gebiedsdekkend maatregelen genomen worden m.b.t. protectie, preventie en paraatheid om de overstromingsrisico's en de waterschaarsterisico's duurzaam te verminderen;
9. de vaststelling dat beleidsmatig in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen afgesproken is om bijkomende natuurgebieden in Vlaanderen af te bakenen, dat hiervoor een proces gelopen heeft van herbevestiging van de gewestplanbestemmingen in een aantal deelzones van Oudlandpolder en dat er nog een proces voor afbakening van agrarische structuur en natuurlijke structuur dient te gebeuren voor een aantal andere deelzones van Oudlandpolder;
10. de vaststelling dat beleidsmatig binnen vastgestelde landschapsatlasrelicten de zorgplicht voor erfgoed geldig is;
11. de vaststelling dat Vlaanderen zich Europees geëngageerd heeft om voor de binnen de perimeter relevante habitats tegen 2040 de nodige maatregelen te nemen om tegen 2050 de goede staat van instandhouding van de aanwezige habitats te hebben bereikt (EU Richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn 92/43/EEG));

12. de vaststelling dat Vlaanderen zich Europees geëngageerd heeft om voor de binnen de perimeter relevante vogelsoorten speciale beschermingszones aan te duiden en binnen die zones de nodige maatregelen te nemen opdat de in het wild levende vogelsoorten behouden blijven (EU Richtlijn inzake het behoud van de vogelstand (Vogelrichtlijn 2009/147/EG));
13. de vaststelling dat Vlaanderen zich Europees geëngageerd heeft om tegen 2027 de goede ecologische toestand voor de grond- en oppervlaktewatersystemen te realiseren (EU Richtlijn tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende waterbeleid (Kaderrichtlijn Water 2000/60/EEG));
14. de vaststelling dat Vlaanderen zich Europees geëngageerd heeft om maatregelen te nemen om de bescherming, het beheer en de inrichting van de Europese landschappen te bevorderen (Europese Landschapsconventie bekrachtigd op 28/10/2004);
15. de vaststelling dat Vlaanderen zich geëngageerd heeft maatregelen te nemen om vismigratie te bevorderen (Beneluxbeschikking vismigratie (M(2009)) en de Europese Palingverordening (EG/1100/2007)).

Wordt overeengekomen wat volgt:

A. BASISPRINCIPES

1. Alle partijen gaan akkoord dat een meer gebiedsgericht waterbeheer in de Oudlandpolder dient gerealiseerd te worden en dat dit kan door het gebied onder te verdelen in compartimenten die hydrologisch onafhankelijk van elkaar kunnen functioneren. Het peilbeheer in elk compartiment moet apart kunnen gestuurd worden en mag niet afhankelijk zijn van het peilbeheer in de hoofdwaterlopen. Hiervoor dienen de nodige maatregelen (zoals nieuwe regelbare stuwen en aanpassingen van bestaande constructies, grondwallen, ...) gerealiseerd te worden om de hydrologische isolatie mogelijk te maken en de beoogde peilinstellingen te realiseren.
2. Alle partijen gaan akkoord dat het de voorkeur geniet om elk compartiment een hoofdfunctie (bv. landbouw of natuur) te geven zodanig dat het waterbeheer op die functie kan afgestemd worden.
3. Alle partijen gaan akkoord dat afspraken over het peilbeheer moeten gemaakt worden voor:
  - a. de hoofdwaterlopen;
  - b. elk compartiment.
4. Alle partijen gaan akkoord dat het gewenst waterbeheer dient gebaseerd te zijn op:
  - a. realiseren van meerlaagse waterveiligheid;
  - b. bereiken van goede ecologische toestand van de waterlopen;
  - c. sectorale waterbehoeftes van de hoofdgebruiker van elk compartiment.
5. Alle partijen gaan akkoord dat bij ontwerpkeuzes en faseringskeuzes steeds validatie dient te gebeuren via onderbouwende instrumenten zoals de bestaande oppervlaktewater- en grondwatermodellen én dat deze modellen indien nodig uitgebreid of aangepast dienen te worden in functie van bestaande of verworven kennis.
6. Alle partijen gaan akkoord dat permanente evaluatie en bijsturing van het waterbeheer noodzakelijk is en dat in functie van:
  - a. verwachte wateraanbod;
  - b. verwachte waterbehoeftes;
  - c. verzekeren meerlaagse waterveiligheid;
  - d. realisatie van het beoogde peilbeheer in functie van hoofdgebruiker van elk compartiment;
  - e. realisatie van de goede ecologische toestand van de oppervlaktewaterlichamen tegen 2027.

7. Alle partijen gaan akkoord dat om evaluatie en bijsturing mogelijk te maken:
  - a. een monitoring van waterkwaliteit en waterkwantiteit noodzakelijk is, en dat deze monitoringgegevens voor alle gebruikers maximaal realtime raadpleegbaar moeten zijn;
  - b. een monitoring van de gewenste sectorale omgevingsdoelstellingen per compartiment noodzakelijk is;
  - c. de investeringen in waterbeheerinfrastructuur een flexibel peilbeheer moeten ondersteunen.

8. Alle partijen gaan akkoord dat de hydrologische compartimentering gefaseerd in de tijd dient uitgevoerd te worden zodanig dat:
  - a. de nodige investeringen voor het realiseren van de compartimentering gerealiseerd kunnen worden en de peilafspraken ook kunnen gerealiseerd worden op het terrein;
  - b. een evenwichtige verdeling van de investeringsinspanningen over de verschillende doelgroepen mogelijk wordt;
  - c. rekening kan gehouden worden met realistische overgangsfases indien gebieden van bestemming dienen te veranderen;
  - d. de inzet van vrijwillige instrumenten en flankerend beleid in functie van de realisatie mogelijk wordt.

9. Alle partijen gaan akkoord dat fasering in de tijd niet tot gevolg mag hebben dat keuzes eindeloos uitgesteld worden en dat dus nadat inzet van vrijwillige instrumenten niet het beoogd resultaat bereikt heeft, ook de inzet van dwingende instrumenten mogelijk is.

10. Alle partijen gaan akkoord dat zowel investeringen in functie van het realiseren van de compartimentering nodig zijn, als investeringen in functie van de realisatie van de bestemming en dat beide gezamenlijk dienen uitgevoerd te worden.

11. Alle partijen gaan akkoord dat om rechtszekerheid te waarborgen de indeling in compartimenten en de daarmee samengaande functiekeuzes dient verankerd te worden in één of meerdere ruimtelijke uitvoeringsplannen, waar deze functiekeuzes vertaald worden naar bestemmingen en mogelijk meer gebiedsgerichte bestemmingsvoorschriften en faseringen.

12. Alle partijen gaan akkoord dat de totale buffercapaciteit van het watersysteem dient aangepast te worden zodanig dat meer buffercapaciteit in het systeem aanwezig is. Dit kan gerealiseerd worden door onder meer:
  - a. de bergingscapaciteit van het poldergebied te optimaliseren;
  - b. waterlopen te verbreden en terrein in te richten;
  - c. flexibele peilen in het systeem toe te laten.

13. Alle partijen gaan akkoord dat de mogelijkheden voor het opslaan van water in de bodem moeten gevrijwaard en bevorderd worden. Hiervoor kunnen gebieden afgebakend worden, zowel binnen de hoofdbestemmingen landbouw als natuur, waar inrichting en waterbeheer gericht is op het opslaan van water in de bodem.

14. Alle partijen gaan akkoord dat de nodige maatregelen genomen moeten worden om, rekening houdende met de klimaatverandering, het risico op overstromings- en verdrogingschade te beperken. Hiertoe worden volgende maatregelen voorzien:
  - a. de realisatie van lokale beschermingsmaatregelen in het mondingsgebied van Blankenbergse Vaart, Noordede en Lisseweegse Vaartje;
  - b. het verder optimaliseren van de gravitaire afvoermogelijkheden van Blankenbergse Vaart, Noordede en Lisseweegse Vaartje;
  - c. de realisatie van pompcapaciteit, indien uit de metingen en modellen blijkt dat dit noodzakelijk is voor de realisatie van de meerlaagse waterveiligheid en dit zowel:
    - op de uitwateringspunten van Noordede, Blankenbergse Vaart en Lisseweegse Vaartje, in functie van het ondersteunen van de gravitaire lozingsmogelijkheden op zee, en dit in afstemming met maatregelen voor de werking van de kustveiligheid;
    - op de verbindingen tussen compartimenten en hoofdwaterlopen, in functie van het kunnen realiseren van de waterbeheerdoelstellingen van elk compartiment;
  - d. bij investeringswerken in functie van de kustveiligheid wordt aan de mondingsgebieden van Blankenbergse Vaart, Noordede en Lisseweegse Vaartje de mogelijkheid voor realisatie van een pompgemaal behouden, en indien mogelijk gefaciliteerd.

15. Alle partijen gaan akkoord dat de nodige maatregelen moeten genomen worden om de goede ecologische toestand van de oppervlaktewaterlichamen te realiseren. Hiertoe worden onder meer volgende maatregelen voorzien:
  - a. de realisatie van oeverzones;
  - b. de sanering van vismigratieknelpunten.

B. OPERATIONELE PRINCIPES

- 1) De ondertekenende partners richten een stuurgroep raamakkoord Oudlandpolder op die als taakstelling heeft:
  - a) Het uitwerken, voor eind 2019, van een concreet voorstel voor:
    - i) compartimentering;
    - ii) bestemmingskeuzes;
    - iii) fasering van de uitvoering per compartiment;
    - iv) een actieprogramma voor de eerste 5 jaar.
  - b) Het opmaken van vijfjaarlijkse actieprogramma's voor de verdere uitvoering.
  - c) Het vijfjaarlijks evalueren van de basisprincipes in functie van voortschrijdend inzicht, bijkomende kennis of veranderende omstandigheden.
  - d) Het bewaken van de basisprincipes van het raamakkoord.
- 2) Voor de uitvoering wordt uitgegaan van volgende fasering per compartiment:
  - a) korte termijn, te realiseren in het eerste actieprogramma;
  - b) middellange termijn, te realiseren op het terrein tegen 2030;
  - c) lange termijn, te realiseren op het terrein tegen 2040.
- 3) Om rechtszekerheid te bieden over de gekozen compartimentering, functies en fasering worden deze keuzes juridisch verankerd in één of meerdere ruimtelijke uitvoeringsplannen.
- 4) Om de waterbeheerafspraken te verankeren en de investeringsafspraken m.b.t. waterbeheer te verankeren worden deze opgenomen in het stroomgebiedbeheerplan.
- 5) Voor de uitvoering van het raamakkoord kan gebruik gemaakt worden van de inzet van zowel de vrijwillige, de flankerende als de dwingende instrumenten van het decreet landinrichting, via de instelling van een landinrichtingsproject Oudlandpolder, dat minstens als doel heeft de doelstellingen van het raamakkoord te realiseren.
- 6) Voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder wordt bij het onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid ook nagegaan of het landinrichtingsproject Oudlandpolder kan bijdragen tot het beleid dat respectievelijk het Vlaams Gewest, de provincie West-Vlaanderen of de betrokken gemeenten voeren op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van de functies en kwaliteiten van de open ruimte, ook voor die gebieden of sectoren die niet betrokken zijn bij de bepalingen van het raamakkoord.
- 7) Alle partijen engageren zich om bij hun autonome werking geen initiatieven te nemen die in tegenspraak zijn met de basisprincipes van dit raamakkoord en de binnen de stuurgroep afgesproken compartimentering en actieprogramma's.

4.2 1STE VIJFJARENPROGRAMMA UITVOERING RAAMAKKOORD OUDLANDPOLDER

4.2.1 Situering

Het raamakkoord Oudlandpolder, ondertekend op 4 april 2019, omvat een aantal afspraken die een meer klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder moeten mogelijk maken. Het raamakkoord omvat:

- de omschrijving van de doelstellingen en de werkwijze om tot dit meer klimaatrobuust waterbeheer te komen (welke maatregelen worden er best uitgevoerd):
  - o maatregelen om overstromings- en droogterisico's te beperken;
  - o maatregelen om gebiedsgericht peilbeheer mogelijk te maken;
  - o maatregelen om meer informatie m.b.t. waterbeheer beschikbaar te hebben;
  - o maatregelen om natuurdoelstellingen te bereiken;
- afspraken met betrekking tot timing;
- afspraken met betrekking tot wijze van uitvoeren.

In het raamakkoord worden dus ook een aantal operationele principes uitgewerkt. Eén daarvan is het oprichten van een stuurgroep raamakkoord Oudlandpolder met volgende taakstelling:

De ondertekenende partners richten een stuurgroep raamakkoord Oudlandpolder op die als taakstelling heeft:

- 1) *Het uitwerken, voor eind 2019, van een concreet voorstel voor:*
  - a) *compartimentering;*
  - b) *bestemmingskeuzes;*
  - c) *fasering van de uitvoering per compartiment;*
  - d) *een actieprogramma voor de eerste 5 jaar.*
- 2) *Het opmaken van vijfjaarlijkse actieprogramma's voor de verdere uitvoering.*
- 3) *Het vijfjaarlijks evalueren van de basisprincipes in functie van voortschrijdend inzicht, bijkomende kennis of veranderende omstandigheden.*
- 4) *Het bewaken van de basisprincipes van het raamakkoord.*

Dit document formuleert de conclusie van drie vergaderingen van de stuurgroep Oudlandpolder (05/11/2019, 29/11/2019 en 17/01/2020) m.b.t. de 1ste taakstelling voor deze stuurgroep. Het omvat:

- a) acties voor het optimaliseren van de meet- en monitoringsmogelijkheden in de Oudlandpolder;
- b) acties voor het verzekeren van de zoetwateraanvoer in de Oudlandpolder;
- c) acties voor het verhogen van de wateropslagcapaciteit in de Oudlandpolder;
- d) acties voor het verzekeren van de waterafvoer in de Oudlandpolder.

4.2.2 Meten en monitoren

Het is noodzakelijk om meer gegevens te hebben over de wateraanvoer, de waterafvoer en de verdeling van het water binnen de Oudlandpolder. Pas als geweten is hoe het systeem effectief functioneert, is bijsturing mogelijk en kan het vertrouwen tussen watergebruikers en waterleveranciers groeien.

Er is op initiatief van de provincie West-Vlaanderen al een eerste waterbalans opgemaakt voor de volledige kustpolders. Deze waterbalans is evenwel niet geijkt op basis van werkelijke aanvoer- en afvoergegevens. Tevens is geen rekening gehouden met de verzilting (en dus de bruikbaarheid) van het

oppervlaktewater tijdens droge periodes. Dit maakt deze waterbalans niet geschikt om waterbeheerstrategieën i.f.v. droogterisicobestrijding door te rekenen.

Indien de voorgestelde realisatie van debietmetingen op de in- en uitlaten van de Oudlandpolder gerealiseerd zijn, komen voor de Oudlandpolder de nodige gegevens ter beschikking om een geïjkt, bruikbaar waterbalansmodel voor de Oudlandpolder te kunnen opbouwen, voortbouwend op het onderzoek gedaan in opdracht van de provincie.

Via deze meer gedetailleerde waterbalans zou de effectiviteit van de verschillende hierboven voorgestelde maatregelen verder kunnen uitgerekend worden en een reeks vragen beantwoord zoals:

- Wat valt er te winnen met een meer gedifferentieerd peilbeheer, het vroeger optrekken van de waterpeilen (in deelgebieden van) de Oudlandpolder i.f.v. droogterisicobestrijding ?
- Wat is het minimale zoetwateraanvoerdebiet dat nodig is voor droogterisicobestrijding ?

Er is reeds een uitgebreid waterkwaliteitsmeetnet aanwezig in de Oudlandpolder. Er moet onderzocht worden of:

- eventueel extra meetpunten nodig zijn op waterkwaliteit om de waterkwaliteit binnen de bestaande en nieuwe compartimenten beter te kunnen opvolgen;
- eventueel extra meetpunten nodig zijn om de waterkwaliteit in functie van kreekruginfiltratie beter te kunnen opvolgen;
- eventueel extra parameters moeten onderzocht worden dan nu het geval is.

Acties
<ul style="list-style-type: none">
- uitwerken van een voorstel van aanpassing van het waterkwaliteitsmeetnet in de Oudlandpolder en dat zowel naar eventuele bijkomende meetlocaties als eventuele bijkomende parameters.
- uitwerken van een waterbalansmodel Oudlandpolder en doorrekenen van verschillende waterbeheerstrategieën i.f.v. droogterisicobestrijding.

4.2.3 Zoetwateraanbod verzekeren

4.2.3.1 Waterinlaten op Kanaal Brugge-Oostende

De Oudlandpolder, heeft zoals alle polders, geen eigen “zoetwaterbronnen”, wat inhoudt dat het zoete water dat in de Oudlandpolder terecht komt afkomstig is van:

- Neerslag in de polder zelf
- Bovenstroomse aanvoer van oppervlaktewater van buiten het gebied.

Specifiek voor de Oudlandpolder is dat de volledige wateraanvoer van bovenstrooms water georganiseerd is via het kanaal Brugge-Oostende, dat op een artificiële manier het bovenstrooms water doorheen de Oudlandpolder afvoert richting Oostende (het waterpeil in het kanaal is hoger dan het omliggend maaiveld).

Op het kanaal Brugge-Oostende zijn twee waterinlaten aanwezig (zie kaart waterbeheerinfrastructuur), die mogelijk maken dat water van het kanaal Brugge-Oostende in de Oudlandpolder binnen kan komen:

- De waterinlaat van het Lisseweegs Vaartje, t.h.v. Brugge Sint-Pieters.
- De waterinlaat Speyen, op de Blankenbergse Vaart, t.h.v. de Meetkerkse Moeren.

Beide waterinlaten zijn cruciaal voor de watervoorziening van de polder. Zonder deze waterinlaten zou het regenwater dat in de Polder zelf neervalt het enige zoetwateraanbod van de Oudlandpolder zijn.

Voor de waterinlaat van het Lisseweegs Vaartje:

- is de inlaatcapaciteit niet gekend;
- is niet geweten hoe de aanvoer gegarandeerd moet worden;
- ontbreken gegevens van de reële debieten.

Voor de waterinlaat Speyen:

- is de inlaatcapaciteit niet gekend;
- is niet geweten hoe de aanvoer gegarandeerd moet worden;
- ontbreken gegevens van de reële debieten;
- kan de waterinlaat niet meer gestuurd worden want de bestaande schuif is waterdoorlatend;
- is de waterinlaat deel van een historische sluisconstructie waarvoor ook consolidatie en herstelwerken nodig zijn;
- maakt de locatie op een hoofdas van het recreatief netwerk dat hier ook potenties zijn voor educatieve info over. erfgoed en waterhuishouding binnen een poldercontext.

Acties
<ul style="list-style-type: none">
- de modernisering (en eventuele automatisatie) van beide waterinlaten;
- het installeren van een permanente registratie van het debiet op beide waterinlaten;
- restauratie en consolidatie van de sluis Speyen;
- het maken van formele afspraken over de toegelaten debietafnames op beide waterinlaten en dat op basis van de waterbalansstudie.

4.2.3.2 Effluent waterzuiveringsinstallaties

Naast beide waterinlaten op het kanaal Brugge-Oostende is er de potentie om zoet water aan te voeren via het effluent van de aanwezige waterzuiveringsinstallaties:

- het waterzuiveringsstation van Brugge;
- de kleinschalige waterzuiveringsinstallatie van Vlissegem;
- het waterzuiveringsstation van Oostende

Het waterzuiveringsstation van Brugge loost zijn effluentwater op het Boudewijnkanaal. Op effluentafvoer van het waterzuiveringsstation is een wateraftappunt aangelegd dat een kleiner gedeelte van het effluentwater via een polderwaterloop aanvoert richting Oudlandpolder.

Specifiek voor deze waterinlaat is dat:

- de inlaatcapaciteit niet gekend is;
- ontbreken gegevens van de reële debieten;
- de waterinlaat handmatig bediend wordt en de toegankelijkheid van het aftappunt beperkt is in de tijd;
- er geen noodscenario is wanneer er een waterkwaliteitsprobleem zou zijn van het effluentwater

Het verhogen van de wateraanvoercapaciteit van deze aftap van het effluentwater van het waterzuiveringsstation biedt mogelijkheden om de Oudlandpolder minder afhankelijk te maken van de waterinlaten op het kanaal Brugge-Oostende. Anderzijds is het zo dat het Boudewijnkanaal een verziltingsrisico heeft en dat aanvoer van zoet water via het effluent van het waterzuiveringsstation waarschijnlijk noodzakelijk is om verdere verzilting van het Boudewijnkanaal te voorkomen.

De kleinschalige waterzuiveringsinstallatie van Vlissegem loost momenteel zijn effluent reeds in het polderwaterlopend systeem en is dus een bron van zoet water voor de polder. Naast eventueel bijhouden van debietgegevens, zijn er zijn geen bijkomende investeringen hiervoor nodig,

Potentieel kan ook het effluent van het waterzuiveringsstation van Oostende gebruikt worden voor het bevoeien van zowel de Oudlandpolder als de Middenkustpolder. Dit waterzuiveringsstation loost momenteel zijn effluent in het kanaal Brugge-Oostende. Een eventuele aanvoer van het effluent van dit waterzuiveringsstation richting Oudlandpolder veronderstelt het sifonneren van de effluent afvoer onder het kanaal Brugge-Oostende. Verder onderzoek naar mogelijke inzet van dit effluentwater zal nodig zijn.

Acties
<p>Waterzuiveringsstation Vlissegem:</p> <ul style="list-style-type: none">
- de permanente registratie van het debiet van het effluentwater van het waterzuiveringsstation van Vlissegem; <p>Waterzuiveringsstation Brugge:</p> <ul style="list-style-type: none">
- onderzoek naar de nodige debietsverdeling van het effluent van het waterzuiveringsstation van Brugge over het Boudewijnkanaal en de Oudlandpolder;
- de automatisatie van het aftappunt van het waterzuiveringsstation van Brugge
- de aanpassing van de afvoergrachten van het effluentwater van het waterzuiveringsstation van Brugge richting Oudlandpolder zodanig dat deze de maximale gewenste doorvoercapaciteit optimaal kunnen verdelen over de Oudlandpolder;

- de permanente registratie van het debiet op het aftappunt van het waterzuiveringsstation van Brugge;
- formele afspraken maken m.b.t. de toegelaten debietafname van het waterzuiveringsstation van Brugge en dat o.a. ook op basis van de waterbalansstudie;

Waterzuiveringsstation Oostende:

- onderzoek naar de technische haalbaarheid van het gebruik van het effluent van het waterzuiveringsstation van Oostende en de nodige debietverdeling van het effluent van het waterzuiveringsstation van Oostende over het kanaal Brugge-Oostende en de polders;
- het formuleren van een beleidsaanbeveling voor het optimaal benutten van het effluentwater van het waterzuiveringsstation van Oostende;

4.2.3.3 Wateropslagcapaciteit verhogen

Waterpeilbeheer

Momenteel zijn er reeds verschillende deelcompartimenten in de Oudlandpolder die elk een apart aangestuurd peilbeheer kunnen hebben (zie verder in hoofdstuk 5.1.). Deze bestaande compartimentering kan in het kader van het raamakkoord nog verder uitgebreid en geoptimaliseerd worden.

Het huidig peilbeheer zal in het kader van het raamakkoord in ieder geval moeten aangepast worden zodanig dat meer natuurgerichte compartimenten een ander peilregime kunnen hebben dan meer landbouwgerichte compartimenten. Dit peilbeheer kan echter ook ingezet worden om maximale opslagcapaciteit van water voor alle doelgroepen te voorzien. Daarnaast is er ook theoretisch de mogelijkheid om de hogere waterpeilen die in natuurgebieden gewenst zijn ook als opslag van water te beschouwen om eventueel aan te wenden voor andere gebieden dan natuurgebieden.

Afspraken voor een gebiedsgericht en meer gedifferentieerd peilbeheer vergen echter eerst de nodige gebiedskeuzes én de nodige investeringen

Een studie die hiervoor kan opgemaakt worden, en dat tegelijkertijd met het onderzoek naar de gewenste compartimentering en de waterbalansstudie, is een studie m.b.t. het Gewenste Grond- en Oppervlakteregime (GGOR) in de Oudlandpolder. Dergelijke studie onderbouwt modelmatig de keuzes voor het peilbeheer en dat zowel in functie van de nodige waterbehoeftes van de verschillende gebruikers van het oppervlaktewater als in functie van het voorzien van de nodige buffer- of opslagcapaciteit en het verzekeren van de waterafvoer bij piekdebieten.

Peilgestuurde drainage

Een peilgestuurde drainage laat toe de grondwaterstand op perceelniveau beter te regelen voor zowel het verhogen als het verlagen van de grondwatertafel. Dergelijke investeringen moeten in eerste instantie op individuele basis gedaan worden door landbouwers als een aanpassing van bestaande drainagesystemen.

Aanvullen grondwatertafel

Binnen zowel het deelgebied Vlissegem-Stalhille als het deelgebied Lissewege-Zuikerkerke zijn relatief grote kreekkruggen gelegen die volgens het TOPSOIL -onderzoek potenties hebben voor de opslag van (zoet)water in de bodem. Opslag van water in de bodem biedt enkel een oplossing om meer water in tijden van droogte beschikbaar te hebben voor benutting. Opslag in de bodem vormt geen oplossing voor waterbuffering om pieken in het aanbod tijdelijk te kunnen opslaan, en zo wateroverlast te voorkomen.

Verder onderzoek is nodig om te bepalen welke investeringen nodig zouden zijn om dergelijke kreekruuginfiltratie op een grotere schaal te kunnen toepassen:

- welke opslagcapaciteit is mogelijk ?
- wat betekent dit voor het waterbeheer in de infiltratiezone ?
- hoe kan de collectieve waterafname vanuit de bodem georganiseerd worden ?
- welke waterkwaliteit is nodig om infiltratie mogelijk te maken ?
- is deze investering kostenefficiënt: eerdere onderzoeken wijzen uit dat de kosten dermate zijn dat dit enkel te verantwoorden is voor hoogwaardige toepassingen (drinkwater voor intensieve veehouderij, bevoeiing van intensieve teelten).

Acties
<ul style="list-style-type: none">
- opmaak van studie m.b.t. het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime voor de Oudlandpolder;
- onderzoek naar de technisch en juridische randvoorwaarden en de wijze van financieren van de realisatie van peilgestuurde drainage in de Oudlandpolder;
- onderzoek naar de technische en juridische randvoorwaarden en de kostenefficiëntie voor de realisatie van een op collectieve basis te realiseren grootschalige kreekruuginfiltratie in de Oudlandpolder.

4.2.4 Waterafvoer verzekeren

4.2.4.1 Buffercapaciteit verzekeren

Waterbuffering is het tijdelijk verzekeren van een wateropslagmogelijkheid wanneer een groot wateraanbod te verwachten is of tijdelijke problemen met de waterafvoer te verwachten zijn.

Dit kan op verschillende manieren gerealiseerd worden:

- het proactief instellen van een laag peilregime, waardoor tijdelijk een weliswaar beperkte opslagcapaciteit in het waterlopensysteem voorhanden is;
- het tijdelijk opslaan van water in gebieden waar minder schade te verwachten is (traditioneel zijn dat lager gelegen weilandgebieden).

Het realiseren van hydraulisch gescheiden compartimenten met andere peilregimes maakt dat het instellen van een laag peilregime enkel zijn impact zal hebben op de hoofdwaterlopen waardoor minder buffercapaciteit in het waterlopensysteem voorhanden zou kunnen zijn.

Om hieraan te verhelpen zijn volgende mogelijkheden:

- het verhogen van de mogelijke opslagcapaciteit/buffercapaciteit van de hoofdwaterlopen, door een verbreding van deze waterlopen;
- het verhogen van de opslagcapaciteit voor piekberging door voorzien van bufferbekkens op strategische locaties grenzend aan de hoofdwaterlopen.

De waterbalansstudie en de studie over gewenst grond- en oppervlakterwaterregime onderbouwen de eventueel nodige investeringen om extra buffercapaciteit te voorzien en de optimale in te stellen peilregimes.

Daarnaast is er ook de specifiek aan bebouwing gekoppelde nood voor tijdelijke buffering van water afkomstig van verharde oppervlaktes die versneld naar het polderwaterlopensysteem afgevoerd worden. Zeker aan de rand van stedelijke kustzones kan inzetten op tijdelijke buffering van regenwaterafvoer van verharde oppervlaktes zinvol zijn, maar dient natuurlijk ookingezet te worden op maximale infiltratie in de bebouwde gebieden.

4.2.4.2 Wateruitlaten optimaliseren

Momenteel heeft de Oudlandpolder 5 uitwateringspunten (zie kaart 1-waterbeheerinfrastructuur):

- Afvoer via zee, gravitair
  - o Noordeede (Bredene)
  - o Blankenbergse Vaart (Blankenberge)
  - o Lisseweegse Vaart (Zeebrugge)
- Afvoer via pompen naar het kanaal Brugge-Oostende dat op zijn beurt eveneens gravitair afwatert op zee:
  - o De Katte;
  - o De Steegere

De uitlaat van de Blankenbergse Vaart en de uitlaat van de Noordeede zullen in de nabije toekomst aangepast worden in het kader van de aanpassing van de kustverdediging aan de gevolgen van de klimaatverandering en de daaraan gerelateerde zeespiegelstijging. De uitwateringsconstructie van het Lisseweegse Vaartje zal aangepast worden n.a.v. de realisatie van het complex project nieuwe zeeluis Zeebrugge.

Momenteel is niet exact geweten hoeveel water er effectief afgevoerd wordt richting zee of richting kanaal Brugge-Oostende. Om de waterbalans van de Oudlandpolder te kunnen opvolgen dient op elke uitwatering een permanente debietsregistratie gerealiseerd te worden.

Voor wat de afvoer via de zee betreft verdient het steeds de voorkeur om maximaal in te zetten op het gravitair lozen op zee. De klimaatverandering heeft evenwel impact op deze lozingsmogelijkheid:

- beperking van de lozingsmogelijkheid in de tijd, door de zeespiegelstijging: een stijging van de zeespiegel maakt dat het "tijdsvenster" waarin geloosd kan worden op zee kleiner wordt en er dus minder tijd beschikbaar is waarop kan geloosd worden op zee;
- verhoging van het te lozen volume, door de meer intensere buien: er moet een hoger piekvolume kunnen geloosd worden.

Vanaf een bepaald niveau van zeespiegelstijging, kan de nodige lozingscapaciteit niet meer gegarandeerd worden door enkel gravitair te lozen en zal ondersteuning door pompcapaciteit nodig zijn. Deze ondersteuning zal bovendien extra nodig zijn indien ook de mogelijkheden voor het tijdelijk voorzien van buffercapaciteit beperkt zouden worden.

Naast het voorzien van eventuele bijkomende afvoercapaciteit op de wateruitlaten op zee kan ook nagegaan worden in hoeverre bijkomende afwateringsmogelijkheden op het kanaal Brugge-Oostende kunnen voorzien worden.

Het blijft daarbij overigens een maatschappelijke afweging in hoeverre beperkte en tijdelijke overstromingen kunnen getolereerd worden.

Uitgaande van deze vaststellingen wordt voorgesteld, zoals ook opgenomen in het raamakkoord, om:

- de gravitaire lozingsmogelijkheden op zee verder te optimaliseren (en te monitoren);
- tijdens de sowieso geplande werken in functie van de verbetering van de kustverdediging (Noordede en Blankenbergse Vaart) of de bouw van de nieuwe zeeluis van Zeebrugge (Lisseweegse Vaart) reeds alle voorbereidende bouwkundige investeringen te doen om minstens in de toekomst zonder bijkomende ingrepen in de kustverdediging een pompcapaciteit te kunnen realiseren;
- de verschillende scenario's van zeespiegelstijging, hoger piekvolume en veranderingen in de buffercapaciteit modelmatig door te rekenen zodanig dat tijdig kan beslist worden:
  - o waar best bijkomende pompcapaciteit dient voorzien te worden (zowel voor de lozingsmogelijkheden rechtstreeks op zee als op de lozingsmogelijkheden op het kanaal Brugge-Oostende);
  - o wanneer (= vanaf welke zeespiegelstijging) bijkomende pompcapaciteit dient voorzien te worden;
  - o hoeveel bijkomende pompcapaciteit dient voorzien te worden;
  - o welke aanpassing eventueel nodig zijn aan de waterdoorvoercapaciteit van de waterlopen indien zou geopteerd worden voor het voorzien van bijkomende pompcapaciteit.

Acties

- **verzekeren van optimale gravitaire afwateringsmogelijkheden op de drie ontwateringspunten van de Oudlandpolder op zee en dit in het kader van de nodige aanpassingswerken voor de kustverdediging en de realisatie van het complex project zeeluis Zeebrugge;**
- **permanente registratie van het debiet op de drie uitwateringsconstructies op zee;**
- **verzekeren van de eventuele toekomstige realisatie van pompcapaciteit op de drie ontwateringspunten van de Oudlandpolder op zee en dit in het kader van de nodige aanpassingswerken voor de kustverdediging en de realisatie van het complex project zeeluis Zeebrugge;**
- **permanente registratie van het debiet op de beide bemalingen (De Katte en De Steegere) richting kanaal Brugge-Oostende;**
- **doorrekenen van het bestaande oppervlaktewatermodel met verschillende scenario's van zeespiegelstijging, af te voeren debieten, en de verandering in de Oudlandpolder omwille van de aanpassingen in het waterbeheersysteem en het formuleren van een beleidsaanbeveling m.b.t.:**
  - **waar best bijkomende afwateringscapaciteit voorzien wordt;**
  - **wanneer best bijkomende afwateringscapaciteit voorzien wordt;**
  - **hoeveel bijkomende afwateringscapaciteit best voorzien wordt;**
  - **nodige aanpassingen aan het watersysteem om deze bijkomende afwateringscapaciteit te kunnen uitvoeren.**

4.2.5 Compartimentering

Een compartiment wordt in deze context als volgt gedefinieerd: "Een zone binnen de Oudlandpolder waar het waterpeilbeheer apart georganiseerd kan worden t.o.v. de aangrenzende gebieden."

4.2.5.1 Huidige, bestaande compartimentering in de Oudlandpolder

Momenteel zijn er reeds een aantal **grotere compartimenten** (met een landbouwgericht peilbeheer) met daarbinnen enkele kleinere **subcompartimenten** met een meer natuurgericht peilbeheer) aanwezig in de Oudlandpolder. De grotere compartimenten zijn (zie kaart 2):

Naam	Opp	Peilregime
Blankenbergse Vaart en Noordede	11.796 ha	
Blankenbergse Vaart en Noordede deel 1	9.613 ha	<u>Gravitaire afwatering via sluizen:</u> streefpeil winter: 1,3 à 1,4 m TAW streefpeil zomer: 1,7 à 1,8 m TAW
Blankenbergse Vaart en Noordede deel 2 (= Kruisilader en Smalle Watergang)	1.637 ha	<u>Opgestuwd t.o.v. Blankenbergse Vaart:</u> stuwpeil niet gekend (ca. 2,4 m TAW *)
Blankenbergse Vaart en Noordede deel 3 (= Blauw Torengede)	258 ha	<u>Opgestuwd t.o.v. Blankenbergse Vaart:</u> stuwpeil niet gekend (ca. 1,8 m TAW *)
Blankenbergse Vaart en Noordede deel 4 (= Groot Molengede)	288 ha	<u>Opgestuwd t.o.v. Blankenbergse Vaart:</u> stuwpeil niet gekend (ca. 1,8 m TAW *)
Lisseweegse Vaart	2.417 ha	
Lisseweegse Vaart, deel 1 (Sint-Pieters)	266 ha	<u>Opgestuwd i.f.v. bevoeiing BV&N:</u> stuwpeil zomer: 3,4 m TAW stuwpeil winter: 2,95 m TAW
Lisseweegse Vaart, deel 2 (Blauwe Toren)	165 ha	<u>Opgestuwd i.f.v. bevoeiing BV&N:</u> stuwpeil zomer: 3,25 m TAW stuwpeil winter: 2,8 m TAW
Lisseweegse Vaart, deel 3 (Lissewege-Zwankendamme)	649 ha	<u>Opgestuwd:</u> stuwpeil: <u>ca. 2,6 à 2,7 m TAW *</u>
Lisseweegse Vaart, deel 4 (Oudemaarspolder)	1.229 ha	<u>Opgestuwd:</u> stuwpeil: <u>ca. 2,6 m TAW *</u>
Lisseweegse Vaart, deel 5 (Havenrand)	108 ha	<u>Gravitaire afwatering via sluizen:</u> streefpeil winter: <u>ca. 1,5 m TAW *</u>
Bemalingsgebieden	3.214 ha	
De Stegere (subcompartimenten 't Pompje' en Schorreweide)	1.837 ha	<u>Afwatering via pompgemaal:</u> aanslagpeil winter: 0,95 m TAW aanslagpeil tussenseizoen: 1,1 m TAW aanslagpeil zomer: 1,3 m TAW
De Katte (subcompartiment 'Meetkerkse Moeren')	1.377 ha	<u>Afwatering via pompgemaal:</u> aanslagpeil jaarrond: 0 m TAW grotendeels opgestuwd > 0,5 m TAW

* Voor deze compartimenten zijn geen peilmetingen voorhanden, peil is ingeschat op basis van DTM

Het compartiment "Blankenbergse Vaart en Noordede" wordt gravitair afgewaterd op twee punten: via het sluiscomplex in de jachthaven te Blankenberge (Blankenbergse Vaart) en via het Maartensas te Bredene (Noordede). Het compartiment kent een winterstreefpeil van ca. 1,3 à 1,4 m TAW en een zomerstreefpeil van ca. 1,7 à 1,8 m TAW. Het compartiment wordt bevoeid via het watercaptatiepunt op het kanaal Brugge-Oostende te Speyen en vanuit het stroomgebied van de Lisseweegse Vaart. De bevoeiing vanuit de Lisseweegse Vaart gebeurt voornamelijk via de waterlopen het Blauwe Torengede, de Smalle Watergang en de Kruisilader. Op deze waterlopen zijn een aantal stuwen geplaatst om deze bevoeiing te kunnen sturen. Het exacte peilregime voor deze gestuwde waterlopen is op heden niet gekend.

Het stroomgebied van de Lisseweegse Vaart is (vnl. in functie van de bevoeiing) in 5 compartimenten of peilvakken verdeeld met een afnemend waterpeil gaande van het waterinlaatpunt te Sint-Pieters naar de

monding van de Lisseweegse Vaart ter hoogte van de haven van Zeebrugge (zomerpeilen variërend van ca. 3,4 m TAW naar ca. 2,6 m TAW). Er zijn 2 belangrijke waterinlaten, nl. het watercaptatiepunt op het kanaal Brugge-Oostende te Sint-Pieters en een aftappunt op het effluent van het waterzuiveringsstation van Brugge. De 2 meest stroomopwaarts gelegen compartimenten van het stroomgebied van de Lisseweegse Vaart (= deel 1 en deel 2) staan in voor de verdeling van het bevoeiingswater over de Lisseweegse Vaart enerzijds en het compartiment Blankenbergse Vaart en Noordede anderzijds (dit via de waterlopen het Blauwe Torengedeel, de Smalle Watergang en de Kruisilader, zie hierboven).

Het compartiment van de Katte wordt afgewaterd via het pompstation van de Katte. De aanvoersloot naar de Katte en een gedeelte van het Sint-Andrieszwin zijn de enige waterlopen in dit compartiment die vrij afwateren op het pompstation (met een aanslagpeil jaarrond van 0 m TAW). Alle overige waterlopen worden opgestuwd tot op een peil van minimaal 0,5 m TAW. Zo wordt het natuurgebied 'De Meetkerkse Moeren' opgestuwd tot 0,65 m TAW in de winter (met een zomerpeil uitzakkende tot 0,5 m TAW) en vormt dit natuurgebied in feite een **subcompartiment** binnen het compartiment van de Katte. Tijdens het zomerhalfjaar wordt het bemalingsgebied De Katte bevoeid vanuit de Blankenbergse Vaart (via 3 aanvoerroutes) en Noordede (via 1 aanvoerroute).

Het compartiment van de Stegere wordt afgewaterd via het pompstation De Stegere (aanslagpeil 1,3 m TAW tijdens zomer en 0,95 m TAW tijdens winter). Tijdens het zomerhalfjaar wordt het compartiment van de Stegere bevoeid vanuit de Noordede (via 3 aanvoerroutes). Centraal binnen het compartiment van de Stegere liggen de **subcompartimenten** van de natuurgebieden 't Pompje (stuwpeil van 1,9 m TAW) en de Schorreweide (stuwpeil van 1,65 m TAW).

Voor het uitwerken van een voorstel tot verdere of aangepaste compartimentering zou in eerste instantie vanuit het watersysteem geredeneerd kunnen worden: welke waterlopen en hun "afstromingsgebied" vormen één geheel. Uit de omschrijving van de bestaande compartimentering kan in feite al afgeleid worden dat de indeling in compartimenten een "keuze" is: afhankelijk van inrichtingsmaatregelen kunnen "afstromingsgebieden" al dan niet geclusterd worden tot één of meerdere compartimenten. Als daarnaast ook geopteerd wordt om nieuwe waterlopen aan te leggen kan er nog verder ingegrepen worden op de compartimentering. Vanuit het watersysteem beschouwd is bijna elke constellatie van compartimenten mogelijk.

4.2.5.2 Visie m.b.t. gewenste bestemmingen

In het raamakkoord is ook de visie opgenomen om het peilbeheer (en dus de compartimentering) afhankelijk te laten zijn van het bodemgebruik, de bestemming van het gebied.

In essentie is dat, zeker in het buitengebied, een waterbeheer gericht op ofwel landbouwgebruik ofwel natuurbeheer. Hoe meer verstedelijkt de omgeving is, hoe meer het waterpeilbeheer ook rekening dient te houden met de protectie van infrastructuur tegen wateroverlast. Dat is in het gebied voornamelijk aan de orde in de randstedelijke zones te Brugge en aan de kust en dat dan voornamelijk ter hoogte van de uitwateringen van de Blankenbergse Vaart en Noordede.

Als we ons in eerste instantie beperken tot mogelijke nieuwe compartimentering in het buitengebied en niet gericht op protectie dan is de gewenste agrarische en natuurlijk structuur een belangrijk gegeven.

In eerste instantie is al duidelijk wat de kerngebieden landbouw zijn, waar geen discussie is dat de hoofdbestemming landbouw is en waar ook geen initiatief tot bijkomende natuurbestemming verwacht mag worden. Dit zijn de zgn. herbevestigde gebieden zoals weergegeven op kaart 3:

- het deelgebied Zuienkerke-Lissewege, dat verspreid ligt over een drietal van de huidige compartimenten;
- het deelgebied Vlissegem-Stalhille, dat verspreid ligt over drie van de huidige compartimenten;
- het deelgebied Klemskerke-Oudenburg, dat verspreid ligt over twee van de huidige compartimenten

Verder is er een planningsproces lopende in de ruime omgeving van Kwetshage (openbaar onderzoek is afgelopen voor het GRUP Kustpolders tussen Oudenburg, Jabbeke en Stalhille). Binnen dit GRUP zijn er 1.282 ha aangeduid als agrarisch gebied en 387 ha als reservaat- en natuurgebied.

Voor deze gebieden zijn de ruimtelijke bestemmingen gekend en kunnen investeringen in functie van waterbeheer gericht op landbouw of natuur gemaakt worden. Op dit moment is niet duidelijk of binnen landbouwgebied er vraag is naar mogelijkheden om een meer gedifferentieerd peilbeheer mogelijk te maken en dus verder te compartimenteren. We zijn wel van oordeel dat dit ook opportunistisch kan zijn voor de landbouw: de mogelijkheid tot meer gebiedsgericht peilbeheer in landbouwgebied kan in tijden van grotere fluctuaties in wateraanbod zeker zijn nut hebben. Wel is er een vraag om de peilregulering binnen deze gebieden verder te moderniseren en/of te optimaliseren.

De resterende zones zijn dan zones waar nog een afbakening natuurlijke en agrarische structuur dient te gebeuren en waar volgende grotere kerngebieden natuur binnen de open ruimte zijn:

- het deelgebied Uitkerkse Polder;
- het deelgebied Meetkerkse Moeren;
- het deelgebied weidcomplex Klemskerke-Vlissegem.

Naast deze grotere "open-ruimte" gebieden zijn er nog verschillende zones waar eveneens kleinere kernen van natuurgebieden zijn, maar waarbij de keuze van inrichting en beheer van het gebied niet grotendeels gestuurd zal worden vanuit een waterpeilbeheer en waar ook veel meer randstedelijke, recreatieve of protectieve randvoorwaarden zijn (de verschillende duingebieden en duin-polderovergangen, Lissewege-Ter Doest, groene gordel Brugge, ...).

In de volgende hoofdstukken wordt voor elk van deze grotere deelgebieden in de open ruimte een voorstel tot compartimentering en fasering uitgewerkt.

4.2.6 Deelgebieden met hoofdfunctie Landbouw

4.2.6.1 Deelgebied Zuienkerke-Lissewege

Het deelgebied Zuienkerke-Lissewege is gelegen binnen de compartimenten Lissewegse Vaart deel 4, Blankenbergse Vaart en Noordede deel 2 (= Kruisilader en Smalle Watergang) en Lissewegse Vaart deel 2. Dit deelgebied is quasi volledig gelegen op de hoger gelegen kreekruggronden van de vroegere Gentelekreek. Dit reflecteert zich in de hogere stuwpeilen in deze deelgebieden.

Op heden is het niet duidelijk in hoeverre er vraag is naar een verdere compartimentering in functie van landbouw. De reeds voorgestelde studie m.b.t. het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime zal ook duidelijker kunnen onderbouwen of hiervoor aanleiding zou kunnen zijn.

Wel is er een vraag tot verdere modernisering en optimalisering van de peilbeheersingsinfrastructuur. Op heden zijn de opwaartse stuwen op de Lisseweegse Vaart reeds gemoderniseerd en vanop afstand bestuurbaar gemaakt. Dit vergroot de mogelijkheden om het droogtebeheer (het tijdig optrekken van de stuwen i.f.v. wateropslag voor aankomende droge periodes) beter te gaan combineren met het hoogwaterbeheer (het wegstroomen van water tijdens momenten van wateroverlast). De vraag is om dit verder uit te breiden naar de meer stroomafwaarts gelegen stuwen.

Verder is deze zone (omwille van de aanwezigheid van deze grote kreekruig) mogelijks potentieel als zoekzone voor ondergrondse wateropslag van zoet water.

Er wordt voorgesteld om in het eerste vijfjarenprogramma de peilbeheerinfrastructuur in de compartimenten Lisseweegse Vaart deel 4, Blankenbergse Vaart en Noordede deel 2 te moderniseren/optimaliseren zodat een meer gedifferentieerd peilbeheer in functie van landbouwdoelstellingen mogelijk wordt gemaakt.

Actie
<ul style="list-style-type: none">
- optimaliseren van de bestaande peilbeheerinfrastructuur in het deelgebied Zuienkerke - Lissewege. Optimaliseren omvat:<ul style="list-style-type: none">
- het vernieuwen en automatiseren van stuwen;
- een meer gedifferentieerd peilbeheer faciliteren.

4.2.6.2 Deelgebied Vlissegem-Stalhille

Het deelgebied Vlissegem-Stalhille is grotendeels gelegen binnen het compartiment Blankenbergse Vaart en Noordede deel 1 en delen van de bemalingsgebieden de Katte en De Steegere. Het grootste deel van het gebied kent dus één peilregime, dat van de Blankenbergse Vaart en de Noordede.

Op heden is het niet duidelijk in hoeverre er vraag is naar een verdere compartimentering in functie van landbouw. De reeds voorgestelde studie m.b.t. het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime zal ook duidelijker kunnen onderbouwen of hiervoor aanleiding zou kunnen zijn.

In dit deelgebied is wel reeds voorgesteld om onderzoek te doen naar grootschalige kreekruiginfiltratie. Dit zou eventueel kunnen leiden tot verdere compartimentering van dit deelgebied om kreekruiginfiltratie te ondersteunen.

Daarnaast zijn er ook verschillende deelzones van landbouwgebruik in het gebied waarvoor een meer gedifferentieerd peilbeheer nuttig zou kunnen zijn. Ook hiervoor is evenwel verder onderzoek naar nut en haalbaarheid nodig.

Acties:
<ul style="list-style-type: none">
- onderzoek naar de onderbouwing van verdere compartimenteringskeuzes in functie van gedifferentieerd landbouwgebruik en kreekruiginfiltratie voor het deelgebied Stalhille-Vlissegem.
- optimaliseren van de bestaande peilbeheerinfrastructuur in de bemalingsgebieden De Katte en De Steegere. Optimaliseren omvat:<ul style="list-style-type: none">
- vernieuwen en automatiseren van stuwen;
- een meer gedifferentieerd peilbeheer faciliteren.

4.2.6.3 Deelgebied Klemskerke-Oudenburg

Het deelgebied Klemskerke-Oudenburg is volledig gelegen binnen het compartiment Blankenbergse Vaart en Noordede deel 1. Dit deelgebied kent dus één peilregime, dat van de Blankenbergse Vaart en de Noordede.

Op heden is het niet duidelijk in hoeverre er vraag is naar een verdere compartimentering in functie van landbouw. De reeds voorgestelde studie m.b.t. het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime zal ook duidelijker kunnen onderbouwen of hiervoor aanleiding zou kunnen zijn.

Er zijn deelzones van landbouwgebruik in het gebied waarvoor een meer gedifferentieerd peilbeheer nuttig zou kunnen zijn. Hiervoor is evenwel verder onderzoek naar nut en haalbaarheid nodig.

Actie
- onderzoek naar onderbouwing van verdere compartimenteringskeuzes in functie van gedifferentieerd landbouwgebruik voor deelgebied Klemskerke-Oudenburg.

4.2.7 Deelgebieden met aangepast peilbeheer in functie van realisatie van natuurdoelen.

4.2.7.1 Algemeen

Het raamakkoord heeft onder meer als doel een aantal compartimenten te realiseren die een peilbeheer kunnen hebben dat onafhankelijk is van het peilbeheer van de hoofdwaterlopen, die instaan voor een efficiënte afwatering van ofwel gebieden met een hoofdfunctie landbouw ofwel een hoofdfunctie infrastructuur (wonen, recreatie, ondernemen, ...).

Na effectieve realisatie van de infrastructuur nodig voor het instellen van een ander peilbeheer kan in functie van natuurdoelstellingen een hoger en in de tijd minder variabel peil ingesteld worden in deze gebieden.

In het raamakkoord is ook gesteld dat het de voorkeur geniet om deze compartimenten dan ook effectief te bestemmen als natuurgebied en hiervoor dus een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) op te maken.

Deze keuze houdt in dat de discussie m.b.t. de nodige inrichting, de timing van deze inrichting, de timing van het instellen van het peilregime én de bestemmingskeuze tegelijkertijd dient gevoerd (en beslist) te worden.

In het raamakkoord wordt voorgesteld om de inrichting van deze gebieden te coördineren via een landinrichtingsproject. De inrichtingskeuzes worden m.a.w. beslist via de opmaak door de Vlaamse Landmaatschappij en de goedkeuring door de Vlaamse regering van één of meerdere landinrichtingsplannen waarin beslist wordt over:

- de nodige infrastructuurwerken;
- de timing van deze werken;
- de manier van grondverwerking;
- de inzet van flankerende instrumenten;
- de uitvoeringspartners;
- de financiering;
- het beheer.

Bestemmingskeuzes worden beslist via de opmaak van één of meerdere ruimtelijke uitvoeringsplannen, in dit geval opgemaakt door het Vlaams gewest en goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Voor de uitvoering van het raamakkoord stellen we voor om:

- de inrichtingskeuzes en uitvoeringswijze te bepalen via de opmaak van landinrichtingsplannen en de bestemmingskeuzes te maken via de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen;
- de opmaak van landinrichtingsplan(en) en RUP(s) worden parallel opgestart en leiden tot openbare onderzoeken die tegelijkertijd gevoerd worden;
- gebieden die een aanpassing van het peilbeheer nodig hebben in functie van het realiseren van natuurdoelstellingen worden herbestemd als natuurgebied, in het RUP wordt vastgelegd wanneer deze nieuwe bestemming natuurgebied in gaat. In de periode daarvoor blijft het gebied bouwvrij agrarisch gebied. Deze ingangsdatum hangt samen met een realistische inschatting van de tijd nodig om flankerend beleid te realiseren en infrastructuurwerken te realiseren;
- bij de opmaak van RUP's worden ook coherente gebieden die grotendeels in hun huidige bestemmingen herbevestigd kunnen worden, zullen meegenomen worden in de op te maken RUP's;
- het nieuwe peilregime wordt ten laatste operationeel als de infrastructuur gerealiseerd is en de bestemming natuurgebied ingaat, tenzij daarvoor vroeger een akkoord kan bereikt worden.

4.2.7.2 Deelgebied Uitkerkse Polder

Het deelgebied Uitkerkse Polder is volledig gelegen in het compartiment van Blankenbergse Vaart-Noordede. Het gebied is reeds gedeeltelijk als natuurgebied bestemd, maar uit het digitaal hoogtemodel blijkt duidelijk dat de potenties tot gelijkwaardige natuur, als diegene momenteel bestemd als natuurgebied, voor een groter gebied aanwezig zijn. Uit de analyse blijkt ook dat grote delen van het gebied nog extra beschermingsstatuten hebben:

- bescherming via de vogelrichtlijn;
- bescherming via habitatrichtlijn;
- bescherming als permanent grasland, ofwel via de landbouwwetgeving, ofwel via de natuurwetgeving.

Het huidig bodemgebruik is sterk op graslandgebruik gericht, het akkerlandgebruik beperkt zich grotendeels tot een tweetal hoger gelegen kreekruggen, met een meer zandige bodemopbouw.

Het gebied wordt doorkruist door de Blankenbergse Vaart die instaat voor de ontwatering/bevloeiing van een veel groter gebied dan de Uitkerkse Polder. In het raamakkoord is opgenomen dat de compartimentering geen impact mag hebben op het te voeren peilbeheer op de Blankenbergse Vaart zelf.

Het basisvoorstel gaat uit van 8 deelzones waarin een apart peilregime zou kunnen gerealiseerd worden:

- deze zones zijn begrensd door waterlopen die als hoofdwaterloop kunnen gedefinieerd worden omdat zij instaan voor de afwatering van een groter gebied dan het compartiment zelf;
- waar het hydrologisch noodzakelijk is omwille van de afwatering van bovenstroomse gebieden om een nieuwe waterloop als scheiding tussen compartimenten te realiseren wordt deze voorzien. De ligging van deze nieuwe waterlopen is momenteel bepaald op basis van bestaande perceelsgrenzen en de hoogteligging van het maaiveld (die een indicatie is van de potenties voor natuurontwikkeling). De exacte ligging en de noodzakelijke grondinname moet verder verfijnd worden in de op te maken landinrichtingsplannen;
- Waar het realiseren van een apart peilregime minder nuttig is voor het realiseren van natuurdoelstellingen, omwille van de hoogteligging van het maaiveld, of technisch moeilijk te realiseren valt wordt geen compartimentering voorgesteld.

Er was in de stuurgroep een akkoord om:

- in een eerste fase de inrichting en herbestemming van de deelzones 1, 2, 4, 5, 6 en het noordelijk deel van deelzone 7 uit te voeren. Voor deelzone 1 wordt bovendien gevraagd, voor het gedeelte dat gelegen is op de kreekkrug, te onderzoeken of inrichting en bestemming als landbouwgebied mogelijk is (zie kaart).
- In een tweede fase de inrichting en herbestemming van deelzones 3, 8 en het zuidelijk deel van deelzone 7 uit te voeren.

Het onderzoek zal impact van een peilverhoging zal voor alle gebieden tegelijkertijd opgestart worden.

In het RUP en het landinrichtingsplan worden ook de inrichtings- en bestemmingskeuzes die niet onder de bepalingen van het raamakkoord vallen, meegenomen (randstedelijke functies, bewoning, recreatie, erfgoed, ...).

De bestemming natuurgebied van gebieden die herbestemd worden naar natuurgebied en waarvoor infrastructuurwerken in functie van peilaanpassingen nodig zijn, wordt van kracht op het moment dat de aanpassing van het peilregime op het terrein kan gerealiseerd worden.

Het op te maken RUP kan een grotere perimeter hebben dan enkel de gebieden die ingericht moeten worden in functie van een aangepast peilbeheer voor het realiseren van natuurdoelen en bestemmingen. Coherente gebieden waarbij geen peilaanpassingen nodig zijn en waar bestemming grotendeels agrarisch kan blijven of waar consensus is naar herbestemming kunnen meegenomen worden in het RUP eerste fase.

Acties

- **opmaak van een landinrichtingsplan Uitkerkse Polder, fase 1, dat minimaal de inrichting van de deelzones 1, 2, 4, 5, 6, 7a als doel heeft. Dit landinrichtingsplan omvat acties voor:**
  - **verwerven van gronden nodig voor de realisatie van nieuwe stuwen en/of locaties voor het plaatsen van wateraanvoerpompen. Indien nodig inzet van dwingende maatregelen tot verwerving;**
  - **verwerven van gronden nodig voor de realisatie van nieuwe waterlopen die hydraulische compartimentering mogelijk maken en doorvoer van water van bovenstroomse gebieden garanderen. Indien nodig inzet van dwingende maatregelen tot verwerving;**
  - **realiseren van nieuwe stuwen en pompinfrastructuur;**
  - **realiseren van nieuwe waterlopen;**
  - **realiseren van natuurinrichtingswerken;**
  - **realiseren van andere werken van landinrichting nuttig in het gebied;**
- **opmaak van een RUP Oudlandpolder, deel 1; dat de bestemmingskeuzes formaliseert voor het landinrichtingsplan Uitkerkse Polder, fase 1. Dit RUP omvat minstens:**
  - **de deelzones 1, 2, 4, 5, 6, 7a van Uitkerkse Polder;**
  - **de zone die nog niet in een AGNAS-RUP behandeld is gelegen tussen Uitkerkse Polder en de N9;**
  - **alle andere deelzones van Oudlandpolder waarvoor nog een AGNAS-RUP moet opgemaakt worden en waarvoor voldoende draagvlak zou zijn voor de opmaak van een RUP.**
- **onderzoek naar de onderbouwing van de compartimentering en de fasering van de uitvoering van het deelzones 3, 8 en het zuidelijk deel van deelzone 7 van Uitkerkse Polder. Dit moet**

leiden tot een voorstel van uitvoering mee te nemen bij de onderbouwing van het tweede vijfjarenprogramma.

4.2.7.3 Meetkerkse Moeren

Meetkerkse Moeren kan waarschijnlijk in twee compartimenten onderverdeeld worden die een waterbeheer in functie van natuurontwikkeling zouden kunnen krijgen:

- Meetkerkse Moeren West (inrichting en beheer gericht op natte dotterbloemhooilanden)
- Meetkerkse Moeren Oost (inrichting en beheer gericht op zilverschoon grasland)

Er is hier evenwel verdere onderbouwing en onderzoek nodig om de gebiedskeuzes verder te onderbouwen, de nodige waterbeheerinfrastructuurwerken te kunnen inschatten, de impact op landbouw en bewoning te kunnen inschatten. In kaart 6 wordt weergegeven wat de voorgestelde zoekzone is voor dit onderzoek.

Naar uitvoering en herbestemming wordt zelfde manier van werken als voor Uitkerkse Polder voorgesteld: op het moment dat voldoende consensus is over de gebiedsinrichting en gebiedsbestemming worden tegelijkertijd een landinrichtingsplan en een RUP opgemaakt.

Actie

- **Onderzoek naar de onderbouwing van de compartimentering en de fasering van de uitvoering van het deelgebied Meetkerkse Moeren. Dit moet leiden tot een voorstel van uitvoering mee te nemen bij de onderbouwing van het tweede vijfjarenprogramma en eventueel andere daarop volgende vijfjarenprogramma's.**

4.2.7.4 Pompje

Voor de omgeving van 't Pompje is er een RUP in procedure met daarin een afbakening landbouw en natuur. Het is de doelstelling om dit RUP in de loop van 2020 definitief vastgesteld te hebben. De afbakening werkt grotendeels verder en is een vervolg op de ontwikkelingen en de inrichting van de afgelopen 10 jaar in deze zone in het kader van de natuurcompensaties Achterhaven Zeebrugge. In die zin komt de nieuwe bestemming goed overeen met het terreinbeheer en de compartimentering op het terrein.

Gezien de aanzienlijke investeringen in deze zone vanuit de natuurcompensaties Achterhaven Zeebrugge is er (ten noorden van het kanaal) enkel voor het natuurgebied de Schobbejak nog een duidelijke vraag naar bijkomende investeringen om vlakdekkend een meer natuurgericht waterpeil-beheer mogelijk te maken. Het gaat hierbij om gronden in eigendom bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

Actie

- **uitvoeren van de nodige investeringen om het beoogde peilbeheer in het compartiment Schobbejak te kunnen realiseren.**

4.2.7.5 Weidegebied Klemskerke-Vlissegem

Voor het weidegebied van Klemskerke Vlissegem valt uit DTM af te leiden dat de laagst gelegen zones verspreid over dit deelgebied liggen, zodat vlakvormige opstuwing hier een stuk minder evident is. Bovendien is niet zeker of waterbeheer hier sturend zal zijn voor de gebiedskeuzes. Hier is zeker verder onderzoek nodig om een onderbouwd voorstel van eventuele compartimentering en bestemmingskeuzes te kunnen maken. In kaart 7 wordt weergegeven wat de voorgestelde zoekzone is voor dit onderzoek.

Er wordt voorgesteld om in het eerste vijfjarenprogramma dit verder onderzoek te voeren en pas na een grondige analyse en onderbouwing een voorstel van eventuele compartimentering en/of bestemmingskeuzes uit te werken.

Naar uitvoering en herbestemming wordt zelfde manier van werken als voor Uitkerkse Polder voorgesteld: op het moment dat voldoende consensus is over de gebiedsinrichting en gebiedsbestemming worden tegelijkertijd een landinrichtingsplan en een RUP opgemaakt.

Actie
- onderzoek naar de onderbouwing van de eventuele compartimentering en de fasering van de uitvoering van het deelgebied Weidegebied Klemskerke-Vlissegem. Dit moet leiden tot een voorstel van uitvoering mee te nemen bij de onderbouwing van het tweede vijfjarenprogramma en eventueel andere daarop volgende vijfjarenprogramma's;

4.2.7.6 Andere deelgebieden met potentiële uitbreidingen van de huidige bestemmingen natuur

Over de Oudlandpolder verspreid resteren er dan nog verschillende zones die eveneens voorlopig nog niet herbevestigd zijn in hun bestemmingen en waar potentieel ook bijkomend natuurgebied kan afgebakend worden. In deze zones zal evenwel niet noodzakelijkerwijze het peilbeheer sturend zijn voor de keuzes en inrichting in functies van natuurgebied en spelen ook andere discussies mee in de ruimtelijke keuzes die nog moeten gemaakt worden (nabijheid van havenontwikkelingen en de leefbaarheid van woonkernen, recreatieve ontwikkelingen gerelateerd aan de kust(duinen), randstedelijke ontwikkelingen in het stedelijk netwerk kust, ...).

Het betreft grosso-modo volgende deelgebieden:

- Open ruimte rand Bredene – D'Heye
- Open ruimte corridor Vosseslag – De Haan
- Open ruimte corridor Blankenberge – Zeebrugge (Oudemaarspolder)
- Zwankendamme – Lissewege – Ter Doest
- Vagevuurwijk - Polderwind

De bestemmingskeuzes in inrichtingskeuzes voor deze gebieden is geen taakstelling voor de stuurgroep raamakkoord Oudlandpolder, maar kan wel een taak zijn voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder. De inrichtings- en bestemmingskeuzes zullen indien mogelijk:

- Op een gelijkaardige manier aangepakt worden als de andere deelgebieden: landinrichtingsplan gecombineerd met RUP;
- Om een veelheid aan RUP-procedures te vermijden zullen deze RUP's meegenomen worden met de 2 of 3 RUP's nodig om het raamakkoord Oudlandpolder te kunnen uitvoeren. te beschouwen.

Het verdient wel de voorkeur om ook voor deze gebieden te proberen eveneens een RUP op te maken zodanig dat meer rechtszekerheid geboden wordt.

4.2.8 Overzicht alle voorgestelde acties

4.2.8.1 Generieke Acties

- Uitwerken van een voorstel van aanpassing van het waterkwaliteitsmeetnet in de Oudlandpolder en dat zowel naar eventuele bijkomende meetlocaties als eventuele bijkomende parameters.
- Uitwerken van een waterbalansmodel Oudlandpolder en doorrekenen van verschillende waterbeheerstrategieën i.f.v. droogterisicobestrijding.
- Opmaak van studie m.b.t. het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime voor de Oudlandpolder.
- Onderzoek naar de technisch en juridische randvoorwaarden en de wijze van financieren van de realisatie van peilgestuurde drainage in de Oudlandpolder.
- Onderzoek naar de technische en juridische randvoorwaarden en de kostenefficiëntie voor de realisatie van een op collectieve basis te realiseren grootschalige kreekruuginfiltratie in de Oudlandpolder.
- Doorrekenen van het bestaande oppervlaktewatermodel met verschillende scenario's van zeespiegelstijging, af te voeren debieten, en de verandering in de Oudlandpolder omwille van de aanpassingen in het waterbeheersysteem en het formuleren van een beleidsaanbeveling m.b.t.:
  - waar best bijkomende afwateringscapaciteit voorzien wordt;
  - wanneer best bijkomende afwateringscapaciteit voorzien wordt;
  - hoeveel bijkomende afwateringscapaciteit best voorzien wordt;
  - nodige aanpassingen aan het watersysteem om deze bijkomende afwateringscapaciteit te kunnen uitvoeren.

4.2.8.2 Puntgewijze acties

Waterinlaat Lisseweegse Vaart

- Modernisering (en eventuele automatisatie) van de waterinlaatinfrastructuur.
- Installeren van een permanente registratie van het debiet.
- Maken van formele afspraken over de toegelaten debietafnames en dat op basis van de waterbalansstudie.

Waterinlaat Speyen

- Modernisering (en eventuele automatisatie) van de waterinlaatinfrastructuur.
- Restauratie en consolidatie van de sluis Speyen.
- Installeren van een permanente registratie van het debiet.
- Maken van formele afspraken over de toegelaten debietafnames en dat op basis van de waterbalansstudie.

Waterzuiveringsstation Brugge:

- Onderzoek naar de nodige debietsverdeling van het effluent van het waterzuiveringsstation van Brugge over het Boudewijnkanaal en de Oudlandpolder.
- De automatisatie van het aftappunt van het waterzuiveringsstation van Brugge.
- De aanpassing van de afvoergrachten van het effluentwater van het waterzuiveringsstation van Brugge richting Oudlandpolder zodanig dat deze de maximale gewenste doorvoercapaciteit optimaal kunnen verdelen over de Oudlandpolder.
- Permanente registratie van het debiet op het aftappunt van het waterzuiveringsstation van Brugge.
- Maken van formele afspraken maken m.b.t. de toegelaten debietafname van het waterzuiveringsstation van Brugge en dat o.a. ook op basis van de waterbalansstudie;

Waterzuiveringsstation Oostende:

- Onderzoek naar de technische haalbaarheid van het gebruik van het effluent van het waterzuiveringsstation van Oostende en de nodige debietverdeling van het effluent van het waterzuiveringsstation van Oostende over het kanaal Brugge-Oostende en de polders.
- Het formuleren van een beleidsaanbeveling voor het optimaal benutten van het effluentwater van het waterzuiveringsstation van Oostende;

Waterzuiveringsstation Vlissegem:

- De permanente registratie van het debiet van het effluentwater van het waterzuiveringsstation van Vlissegem.

Wateruitlaat Lisseweegs Vaartje

- Verzekeren van optimale gravitaire afwateringsmogelijkheden op zee en dit in het kader van de realisatie van het complex project zeesluis Zeebrugge.
- Permanente registratie van het debiet op de uitwateringsconstructie.

- Verzekeren van de eventuele toekomstige realisatie van pompcapaciteit en dit in het kader van de realisatie van het complex project zeesluis Zeebrugge.

Wateruitlaat Blankenbergse Vaart

- Verzekeren van optimale gravitaire afwateringsmogelijkheden op zee en dit in het kader van de nodige aanpassingswerken voor de kustverdediging.
- Permanente registratie van het debiet op de uitwateringsconstructie.
- Verzekeren van de eventuele toekomstige realisatie van pompcapaciteit en dit in het kader van de nodige aanpassingswerken voor de kustverdediging.

Wateruitlaat Noordeede

- Verzekeren van optimale gravitaire afwateringsmogelijkheden op zee en dit in het kader van de nodige aanpassingswerken voor de kustverdediging.
- Permanente registratie van het debiet op de uitwateringsconstructie.
- Verzekeren van de eventuele toekomstige realisatie van pompcapaciteit en dit in het kader van de nodige aanpassingswerken voor de kustverdediging.

Pompen De Katte en De Steegere

- Permanente registratie van het debiet op de beide bemalingen (De Katte en De Steegere) richting kanaal Brugge-Oostende;

4.2.8.3 Gebiedsgerichte acties

Deelgebied Zuienkerke-Lissewege

- Optimaliseren van de bestaande peilbeheerinfrastructuur in het deelgebied Zuienkerke - Lissewege. Optimaliseren omvat:
  - het vernieuwen en automatiseren van stuwen;
  - een meer gedifferentieerd peilbeheer faciliteren.

Deelgebied Stalhille-Vlissegem

- Onderzoek naar de onderbouwing van verdere compartimenteringskeuzes in functie van gedifferentieerd landbouwgebruik en kreekruuginfiltratie voor het deelgebied Stalhille-Vlissegem.
- Optimaliseren van de bestaande peilbeheerinfrastructuur in de bemalingsgebieden De Katte en De Steegere. Optimaliseren omvat:
  - het vernieuwen en automatiseren van stuwen;
  - een meer gedifferentieerd peilbeheer faciliteren.

Deelgebied Klemskerke-Oudenburg

- Onderzoek naar onderbouwing van verdere compartimenteringskeuzes in functie van gedifferentieerd landbouwgebruik voor deelgebied Klemskerke-Oudenburg.

Deelgebied Uitkerkse Polder

- Opmaak van een landinrichtingsplan Uitkerkse Polder, fase 1, dat minimaal de inrichting van de deelzones 1, 2, 4, 5, 6, 7a als doel heeft. Dit landinrichtingsplan omvat acties voor:
  - verwerven van gronden nodig voor de realisatie van nieuwe stuwen en/of locaties voor het plaatsen van wateraanvoerpompen. Indien nodig inzet van dwingende maatregelen tot verwerving;
  - verwerven van gronden nodig voor de realisatie van nieuwe waterlopen die hydraulische compartimentering mogelijk maken en doorvoer van water van bovenstroomse gebieden garanderen. Indien nodig inzet van dwingende maatregelen tot verwerving;
  - realiseren van nieuwe stuwen en pompinfrastructuur;
  - realiseren van nieuwe waterlopen;
  - realiseren van natuurinrichtingswerken;
  - realiseren van andere werken van landinrichting nuttig in het gebied.
- Opmaak van een RUP Oudlandpolder, deel 1; dat de bestemmingskeuzes formaliseert voor het landinrichtingsplan Uitkerkse Polder, fase 1. Dit RUP omvat minstens:
  - de deelzones 1, 2, 4, 5, 6, 7a van Uitkerkse Polder;
  - de zone die nog niet in een AGNAS-RUP behandeld is gelegen tussen Uitkerkse Polder en de N9;
  - alle andere deelzones van Oudlandpolder waarvoor nog een AGNAS-RUP moet opgemaakt worden en waarvoor voldoende draagvlak zou zijn voor de opmaak van een RUP.
- Onderzoek naar de onderbouwing van de compartimentering en de fasering van de uitvoering van het deelzones 3, 8 en het zuidelijk deel van deelzone 7 van Uitkerkse Polder. Dit moet leiden tot een voorstel van uitvoering mee te nemen bij de onderbouwing van het tweede vijfjarenprogramma en eventueel andere daarop volgende vijfjarenprogramma's.

Deelgebied Meetkerkse Moeren

- Onderzoek naar de onderbouwing van de compartimentering en de fasering van de uitvoering van het deelgebied Meetkerkse Moeren. Dit moet leiden tot een voorstel van uitvoering mee te nemen bij de onderbouwing van het tweede vijfjarenprogramma en eventueel andere daarop volgende vijfjarenprogramma's.

Deelgebied Pompje

- Uitvoeren van de nodige investeringen om het beoogde peilbeheer in het compartiment Schobbejak te kunnen realiseren.

Weidegebied Klemkerke-Vlissegem

- Onderzoek naar de onderbouwing van de eventuele compartimentering en de fasering van de uitvoering van het deelgebied Weidegebied Klemkerke-Vlissegem. Dit moet leiden tot een voorstel van uitvoering mee te nemen bij de onderbouwing van het tweede vijfjarenprogramma en eventueel andere daarop volgende vijfjarenprogramma's;

4.3 VOORSTEL TOT SAMENSTELLING VAN DE PLANBEGELEIDINGSGROEP VOOR HET LANDINRICHTINGSPROJECT OUDLANDPOLDER

In art. 3.3.2.1. §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting wordt de samenstelling van de planbegeleidingsgroepen nader gespecificeerd:

Art. 3.3.2.1. §1. *De planbegeleidingsgroep is samengesteld uit de volgende leden:*

- 1° *de voorzitter, aangewezen door de minister;*
- 2° *een vertegenwoordiger van het agentschap die het secretariaat verzekert, aangewezen door de leidend ambtenaar van het agentschap;*
- 3° *een vertegenwoordiger van elk departement van de Vlaamse administratie waarvan de bevoegdheid bij het landinrichtingsproject is betrokken, aangewezen door de leidend ambtenaar van het departement in kwestie;*
- 4° *een vertegenwoordiger van elk agentschap van de Vlaamse administratie waarvan de bevoegdheid bij het landinrichtingsproject is betrokken, aangewezen door de leidend ambtenaar van het agentschap in kwestie;*
- 5° *een vertegenwoordiger van elke provincie waarvan de bevoegdheid bij het landinrichtingsproject is betrokken, aangewezen door de deputatie in kwestie;*
- 6° *een vertegenwoordiger van elke gemeente waarvan de bevoegdheid bij het landinrichtingsproject is betrokken, aangewezen door het college van burgemeester en schepenen in kwestie;*
- 7° *een vertegenwoordiger van de doelgroep natuur, aangewezen door de Mina-raad;*
- 8° *een vertegenwoordiger van de doelgroep bos, aangewezen door de Mina-raad, als die doelgroep betrokken is bij het landinrichtingsproject;*
- 9° *een vertegenwoordiger van de doelgroep landbouw, aangewezen door de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, als die doelgroep betrokken is bij het landinrichtingsproject;*
- 10° *een vertegenwoordiger van de doelgroep recreatie, aangewezen door de minister, als die doelgroep betrokken is bij het landinrichtingsproject;*
- 11° *vertegenwoordigers van andere doelgroepen die betrokken zijn bij het landinrichtingsproject, aangewezen door de minister;*

Voor elk lid, vermeld in het eerste lid, wordt een plaatsvervangend lid aangewezen op de wijze, vermeld in het eerste lid.

De minister bepaalt welke departementen, agentschappen, provincies, gemeenten en doelgroepen bij het landinrichtingsproject betrokken zijn.

Het agentschap vraagt aan de instanties, vermeld in het eerste lid, om een lid en een plaatsvervangend lid aan te wijzen. Twee maanden nadat het agentschap die vraag heeft gesteld, kan de planbegeleidingsgroep geldig samenkomen.

De planbegeleidingsgroep kan op elk moment derden raadplegen.

Rekening houdende met de te betrekken partners wordt volgende samenstelling van de planbegeleidingsgroep voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder, fase 1, voorgesteld:

- 1° Voorzitter, aan te duiden door de Minister;
- 2° Secretaris, voor te dragen door de Vlaamse Landmaatschappij;
- 3° Een vertegenwoordiger van het departement Landbouw en Visserij, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het departement;

Een vertegenwoordiger van het departement Omgeving, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het departement;

Een vertegenwoordiger van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het departement;
- 4° Een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Natuur en Bos, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;

Een vertegenwoordiger van de Vlaamse Milieumaatschappij, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;

Een vertegenwoordiger van het Agentschap Wegen en Verkeer, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;

Een vertegenwoordiger van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;

Een vertegenwoordiger van het Agentschap Onroerend Erfgoed, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;

Een vertegenwoordiger van Toerisme Vlaanderen, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;

Een vertegenwoordiger van Sport Vlaanderen, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het Agentschap;

Een vertegenwoordiger van De Vlaamse Waterweg NV, voor te dragen door de gedelegeerd bestuurder van De Vlaamse Waterweg NV;
- 5° Een vertegenwoordiger van de provincie West-Vlaanderen, voor te dragen door de deputatie van de provincie West-Vlaanderen;

- 6° Een vertegenwoordiger van de stad Blankenberge, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de stad Blankenberge;
- Een vertegenwoordiger van de stad Brugge, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de stad Brugge;
- Een vertegenwoordiger van de stad Oudenburg, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de stad Oudenburg;
- Een vertegenwoordiger van de gemeente Bredene, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Bredene;
- Een vertegenwoordiger van de gemeente De Haan, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de gemeente De Haan;
- Een vertegenwoordiger van de gemeente Jabbeke, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Jabbeke;
- Een vertegenwoordiger van de gemeente Zuienkerke, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Zuienkerke;
- 7° Een vertegenwoordiger van de doelgroep Natuur, aangewezen door de Mina-Raad;
- 8° Een vertegenwoordiger van de doelgroep Landbouw, aangewezen door de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij;
- 10° Een vertegenwoordiger van de doelgroep recreatie. Hierbij wordt gesuggereerd om een vertegenwoordiger te laten voordragen door het autonoom provinciebedrijf Westtoer;
- 11° Een vertegenwoordiger van de doelgroep waterbeheer. Hierbij wordt gesuggereerd om een vertegenwoordiger te laten voordragen door de Nieuwe Polder van Blankenberge.
- 12° Een vertegenwoordiger voor de logistieke en economische sector van de Zeehaven Brugge. Hierbij wordt gesuggereerd om een vertegenwoordiger te laten voordragen door de Maatschappij van de Brugse Zeehaven (MBZ).

Vlaanderen
is open ruimte

LANDINRICHTING

Landinrichtingsproject Oudlandpolder Fase 1

Onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid

Kaartenbundel

LANDINRICHTING Oudlandpolder

COLOFON

Uitvoerder:

Vlaamse Landmaatschappij
Regio West
Vestiging Brugge
Velodroomstraat 28
8200 Brugge
Tel.: 050 45 81 00
www.vlm.be

Opdrachtgever:

Departement Omgeving
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning
en Projecten
Koning Albert II-laan 19 bus 12
1210 Brussel
Tel.: 02 553 91 92
www.omgevingvlaanderen.be

Redactie:

Het rapport "Onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject Oudlandpolder, Fase 1"

is opgemaakt door volgend projectteam:

Edgard Daemen, projectmedewerker ecologie
Jan De Bie, projectmedewerker water
Els Goethals, projectmedewerker landbouw
Elisabeth Van Besien, projectmedewerker erfgoed
Wim Van Isacker, projectleider
Rein Vergauwen, projectmedewerker landschap en recreatie

edgard.daemen@vlm.be
jan.debie@vlm.be
els.goethals@vlm.be
elisabeth.vanbesien@vlm.be
wim.vanisacker@vlm.be
rein.vergauwen@vlm.be

Coverfoto: Blankenbergse Vaart, VLM Fotoarchief, 2011

Datum Rapport: 14 juli 2020

Status/Revisie: Kaartenbundel horende bij het rapport, ter beslissing voorgelegd, na advies programmacommissie landinrichting van 3 juli 2020.

5 KAARTENBIJLAGE

De kaartenbijlage is een aparte bijlage bij dit rapport en omvat volgende kaarten:

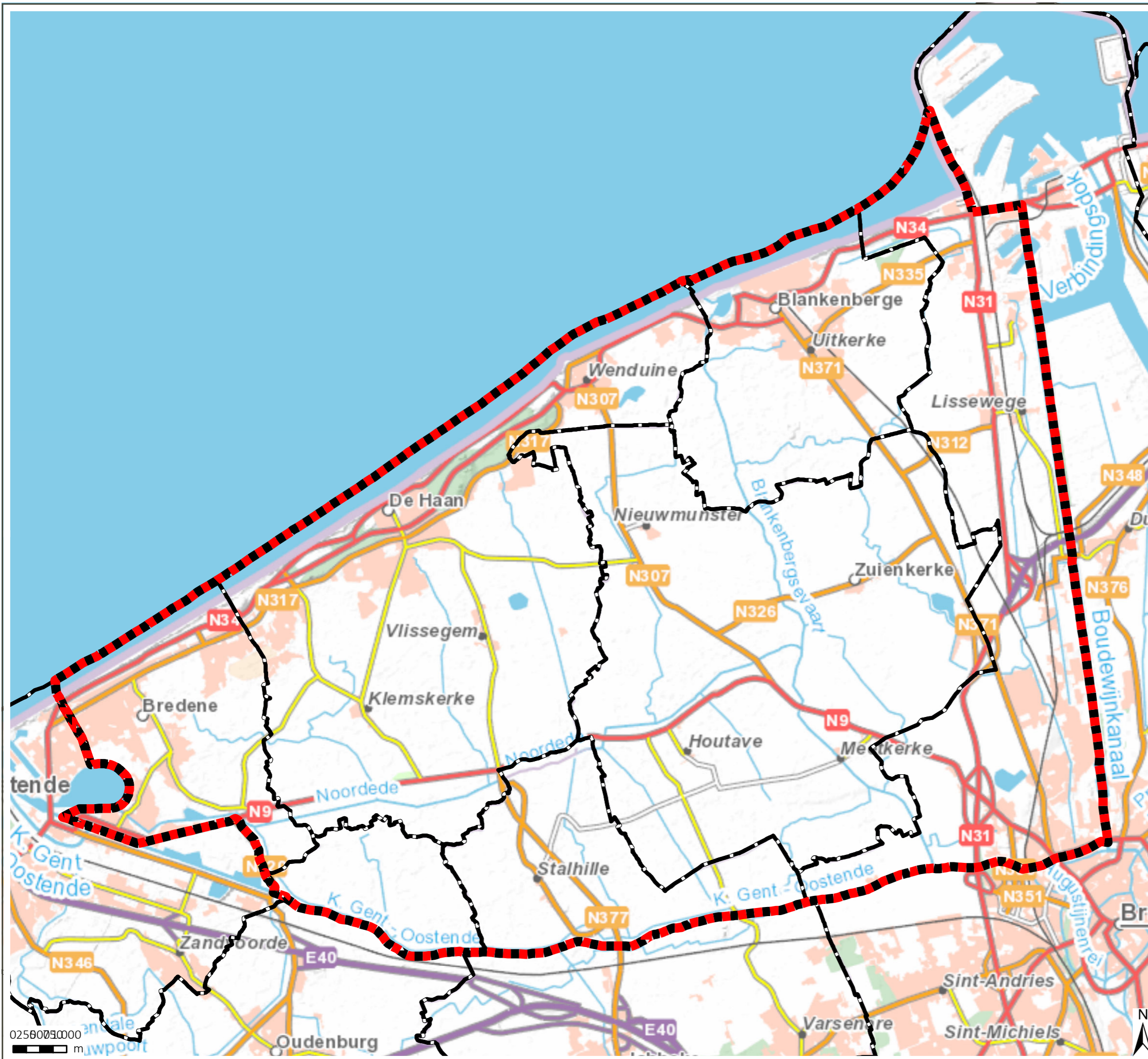
Kaart 1:	Situering
Kaart 2:	Gewestplan
Kaart 3:	Reeds opgemaakte ruimtelijke uitvoeringsplannen
Kaart 4:	Huidig watersysteem
Kaart 5:	Verziltingskaart
Kaart 6:	Landbouw – Bedrijfstypes
Kaart 7:	Landbouw – Bodemgebruik
Kaart 8:	Kader natuur
Kaart 9:	Kader erfgoed
Kaart 10:	Fasering opmaak GRUP's
Kaart 11:	Open ruimte en ruimtebeslag
Kaart 12:	Mogelijke op te maken landinrichtingsplannen

Onderzoek naar Opportuniteit
en Haalbaarheid

Kaart 1: Situering

Legende

- perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder
- gemeentegrens

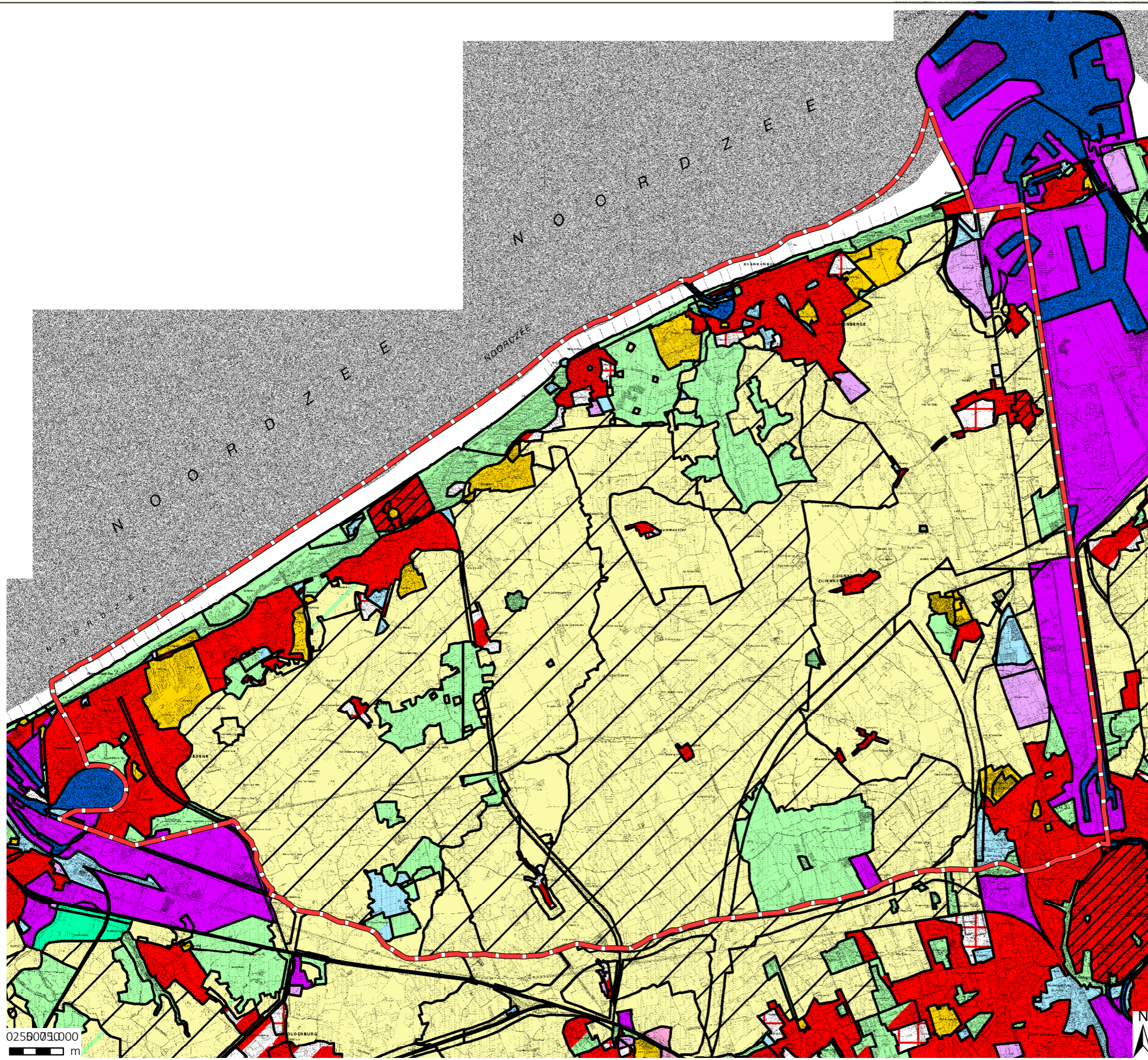

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

Onderzoek naar Opportuniteit
en Haalbaarheid

Kaart 2: Gewestplan

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

Onderzoek naar Opportuniteit en Haalbaarheid

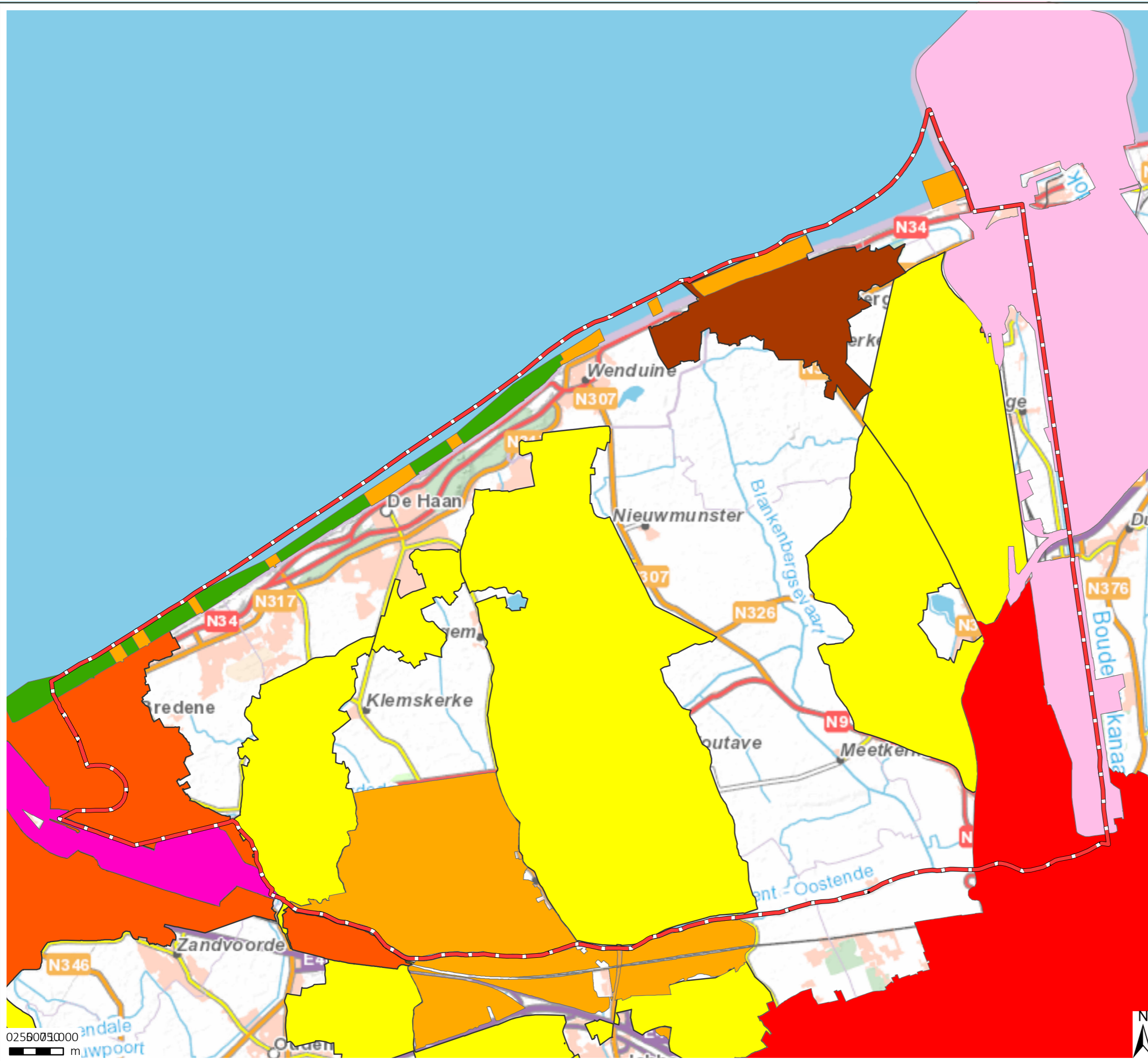
Kaart 3: Reeds opgemaakt RUP's

Legende

- Voorstel perimeter Oudlandpolder
- GRUP Strand en Duinen Middenkust Oost
- PRUP Strand en Dijk Bredene
- PRUP Strand en Dijk De Haan
- PRUP Strand en Dijk Blankenberge
- PRUP Strand en Dijk Brugge
- Afbakening Haven Oostende
- Afbakening haven Zeebrugge
- Afbakening RSG Brugge
- AGNAS Oudenburg-Stalhille
- Afbakening RSG Oostende
- Afbakening KSG Blankenberge
- Herbevestigde bestemming

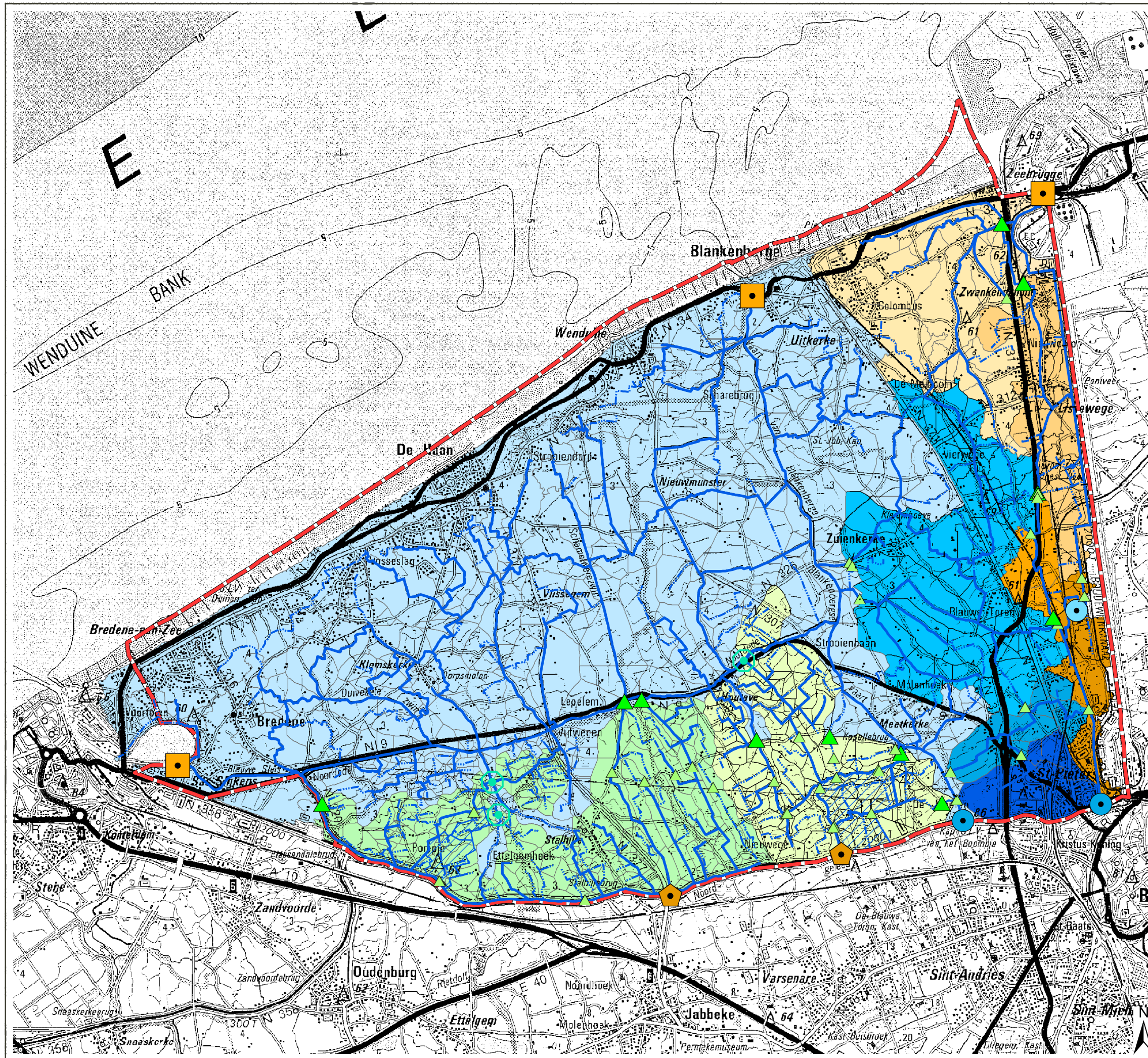
bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

Onderzoek naar opportuniteit
en haalbaarheid

Kaart 4 - Huidig watersysteem

Legende

type

uitwateringssluis

bemalingstation

watercaptatie kanaal

watercaptatie RWZI

stuw groot

stuw klein

sifon

CATC

1

2

9

Perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder

subcompart

naam_ASG

Blankenbergse Vaart & Noordede deel 1

Blankenbergse Vaart & Noordede deel 2

Blankenbergse Vaart & Noordede deel 3

Blankenbergse Vaart & Noordede deel 4

De Katte

De Stegere

Lissewegse Vaart deel 1

Lissewegse Vaart deel 2

Lissewegse Vaart deel 3

Lissewegse Vaart deel 4

Lissewegse Vaart deel 5

Vlaamse
overheid

LANDINRICHTING Oudlandpolder - Fase 1

Onderzoek naar opportuniteit
en haalbaarheid

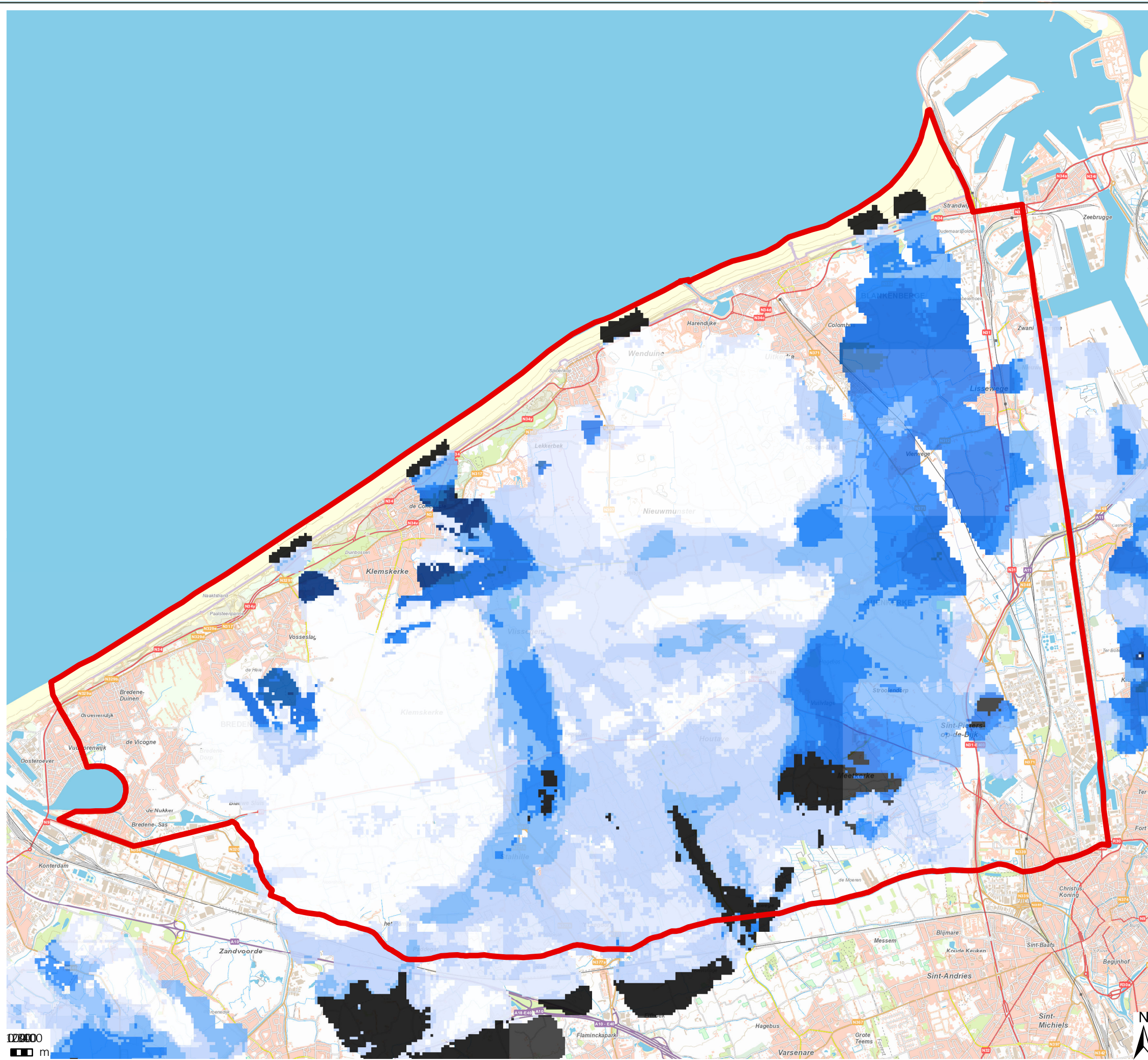
Kaart 5: Verzilting

Legende

 Perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder
verziltingskaart 2014-2017 opt. (m-mv)

<VALUE>

- volledig zoet
- < 2 m
- 2 tot 5 m
- 5 tot 10 m
- 10 tot 15 m
- 15 tot 20 m
- 20 tot 25 m
- 25 tot 30 m
- 30 tot 35 m
- > 35 m

bron:
- Verziltingskaart 2014 - 2017 (VMM - Topsoil, 2019)
- Topografische kaart 1/100.000, raster, NGI, opname 2001-2006

aangemaakt op : 28-04-2020

Onderzoek naar Opportuniteit
en Haalbaarheid

Kaart 6: Bedrijfstypes

Legende

 Perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder

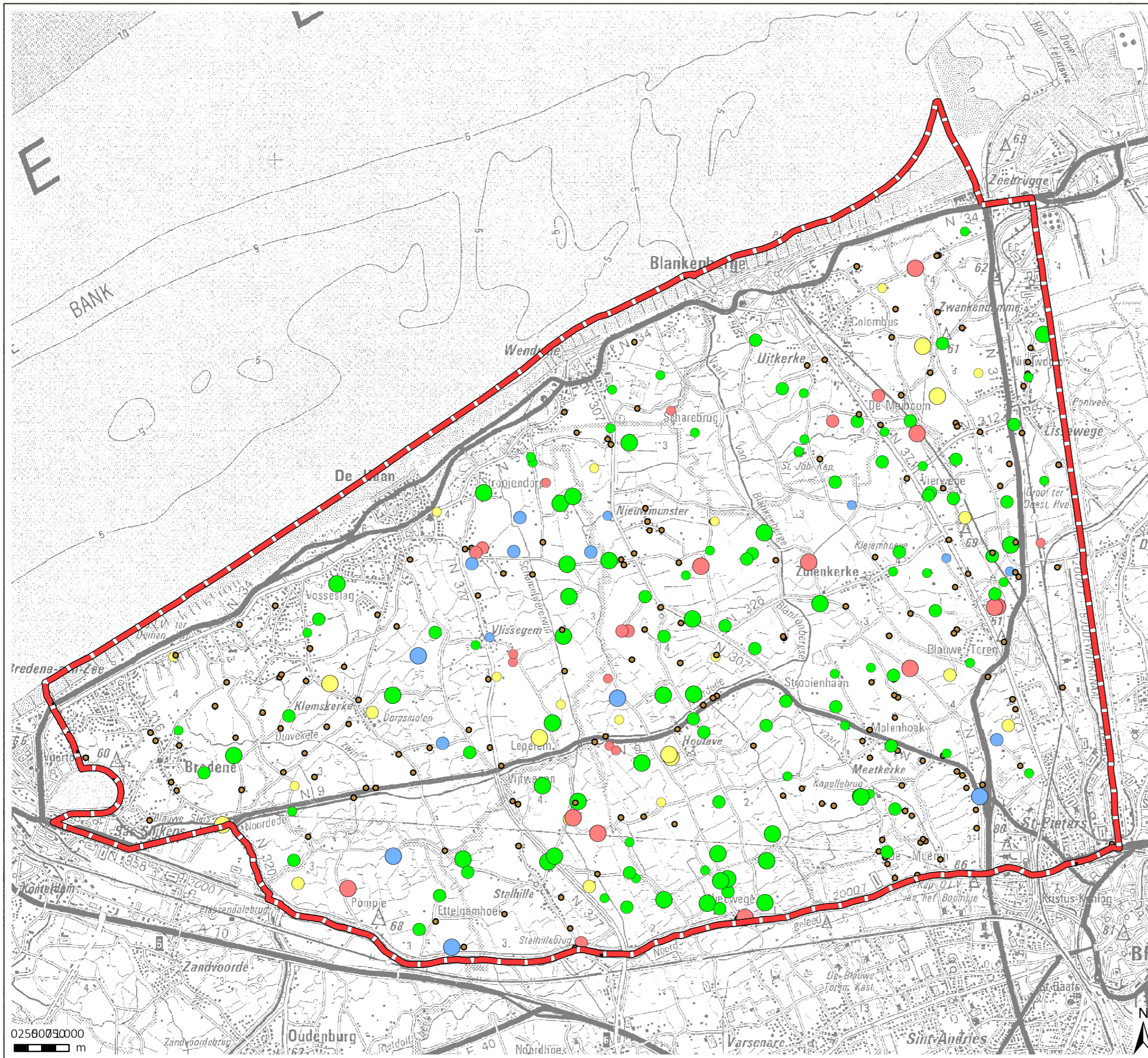
bedrijfszetels

bedrijfstype en -grootte

- kleine bedrijven
- Rundveebedrijf middelgroot
- Rundveebedrijf groot
- Rundveebedrijf heel groot
- Akkerbouwbedrijf middelgroot
- Akkerbouwbedrijf groot
- Akkerbouwbedrijf heel groot
- Varkensbedrijf middelgroot
- Varkensbedrijf groot
- Varkensbedrijf heel groot
- Gemengd bedrijf middelgroot
- Gemengd bedrijf groot
- Gemengd bedrijf heel groot

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

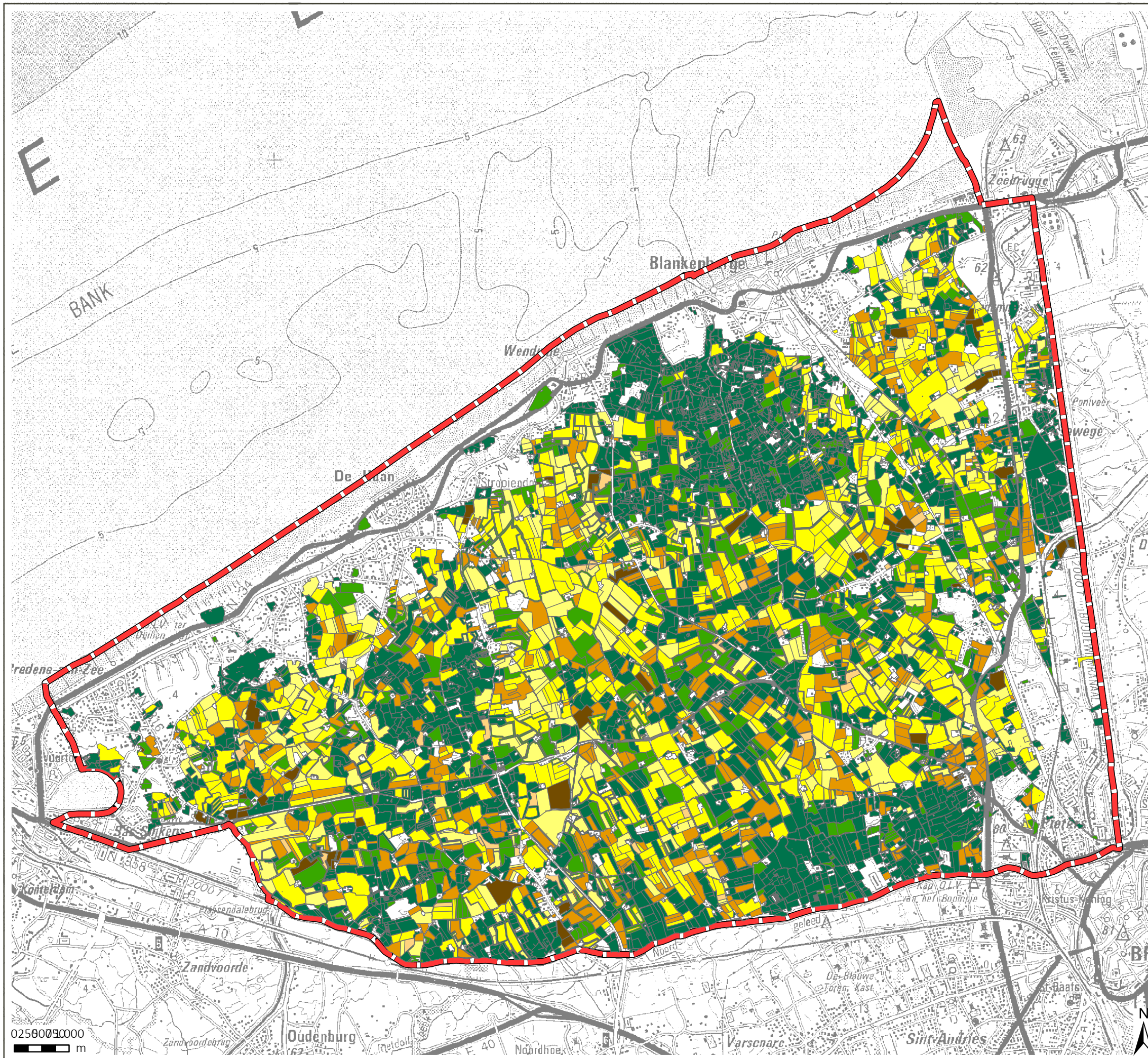

Onderzoek naar Opportuniteit
en Haalbaarheid

Kaart 7: Bodemgebruik

Legende

- Blijvend grasland
- Grasland
- Infrastructuur & objecten
- Maïs
- Voedergewassen
- Graangewassen
- Akker
- Fruit; Groenten
- Perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

Vlaamse
overheid

Onderzoek naar Opportuniteit
en Haalbaarheid

Kaart 8: Juridisch kader natuur

Legende

Vogelrichtingsgebied Poldercomplex

Habitatrichtlijngebieden

Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin

Polders

Vlaams Ecologisch Netwerk

Grote Eenheid Natuur

Natuurverwevingsgebied

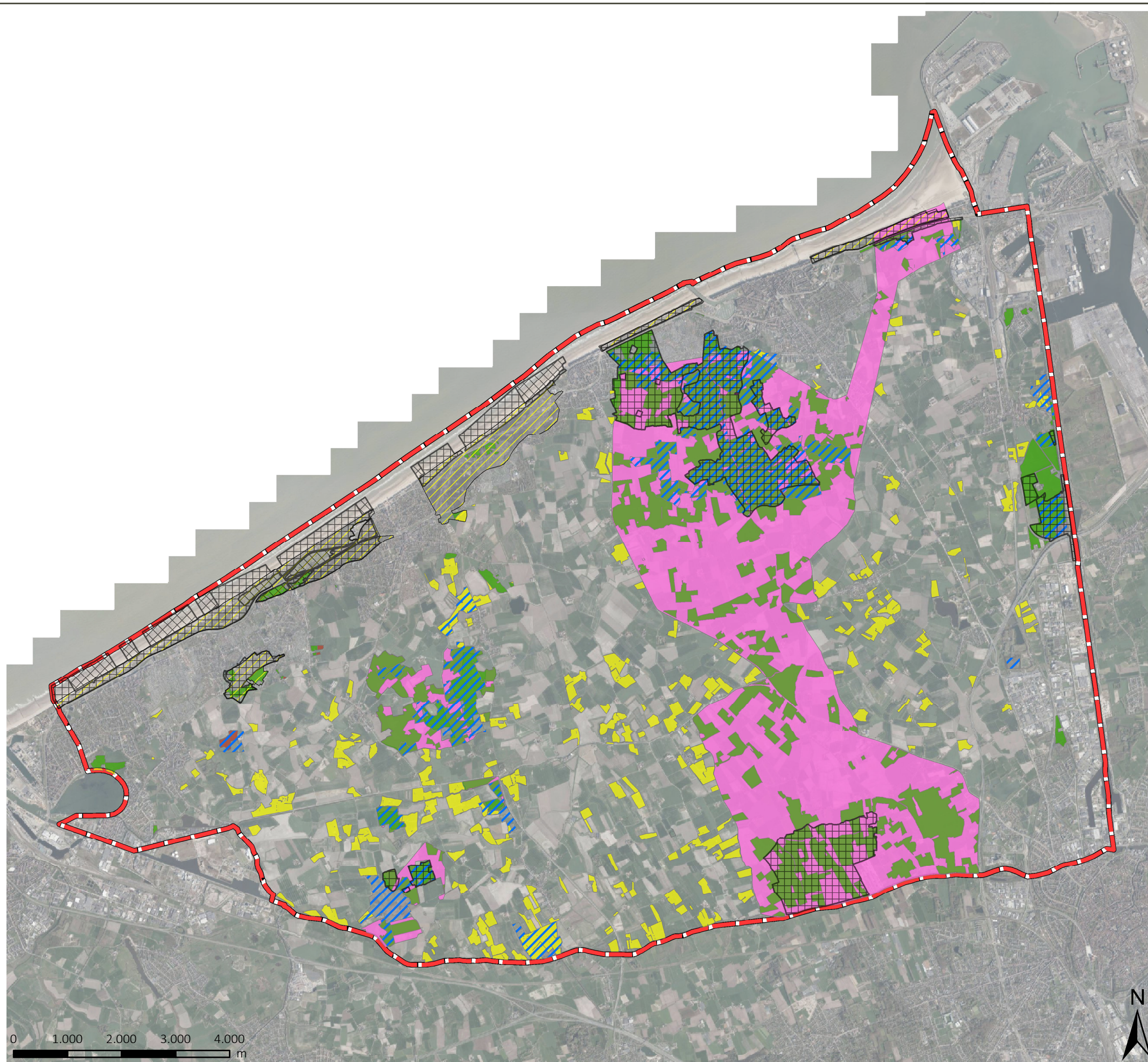
**Historisch Permanent Grasland
status**

EKBG

verbod + EKBG

vergunning + EKBG

Perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op: <datum>

Onderzoek naar opportuniteit
en haalbaarheid

Kaart 9: Kader erfgoed

Legende

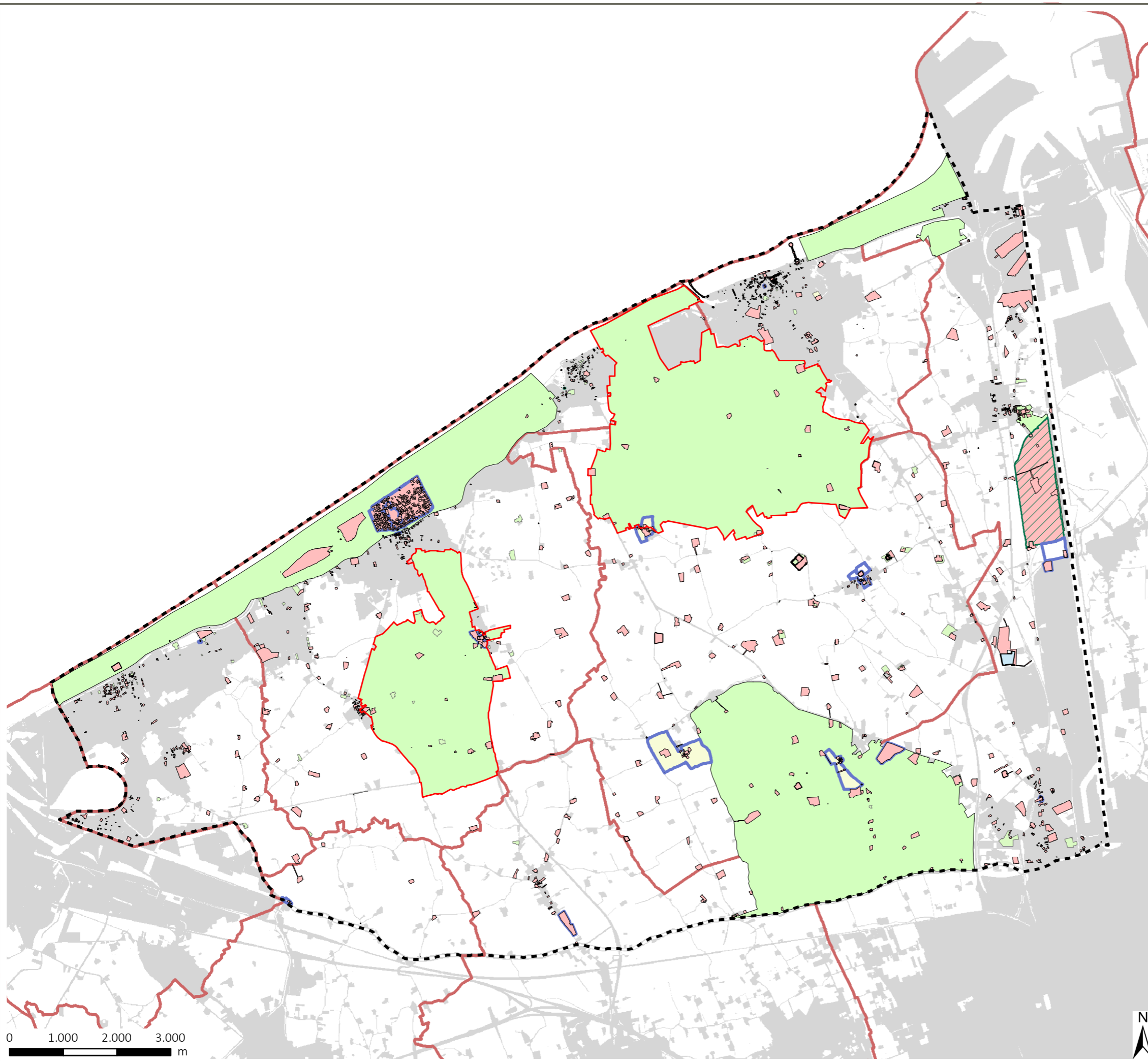
- Perimeter_OOH_Oudlandpolder
- VI - landschapsatlas
- VI - bouwkundig erfgoed
- BOE_monument
- BOE_stads en dorpsgezichten
- BOE_cultuur historische landschappen
- beheersplannen
- WI - bouwkundige elementen
- WI - bouwkundige gehelen
- WI - landschappelijke elementen
- WI - landschappelijke gehelen
- Gemeente

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

Vlaamse
overheid

Onderzoek naar Opportuniteit en Haalbaarheid

Kaart 10: Fasering opmaak GRUP's

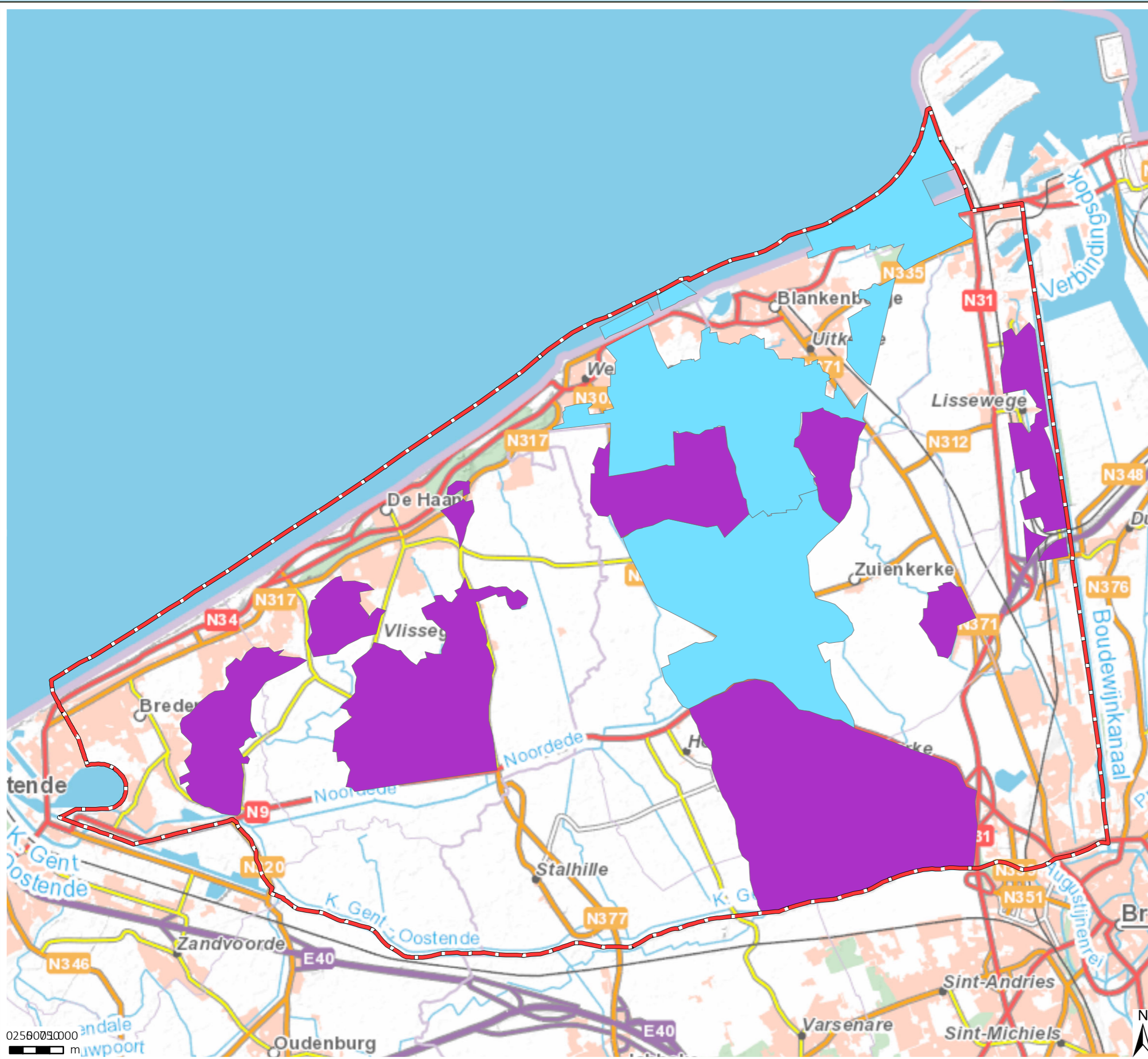
Legende

 Voorstel perimeter Oudlandpolder

Fasering

 Fase 1

 Latere Fase

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

Vlaamse
overheid

Onderzoek naar Opportuniteit
en Haalbaarheid

Kaart 11: Mogelijke
Landinrichtingsplannen

Legende

 perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder

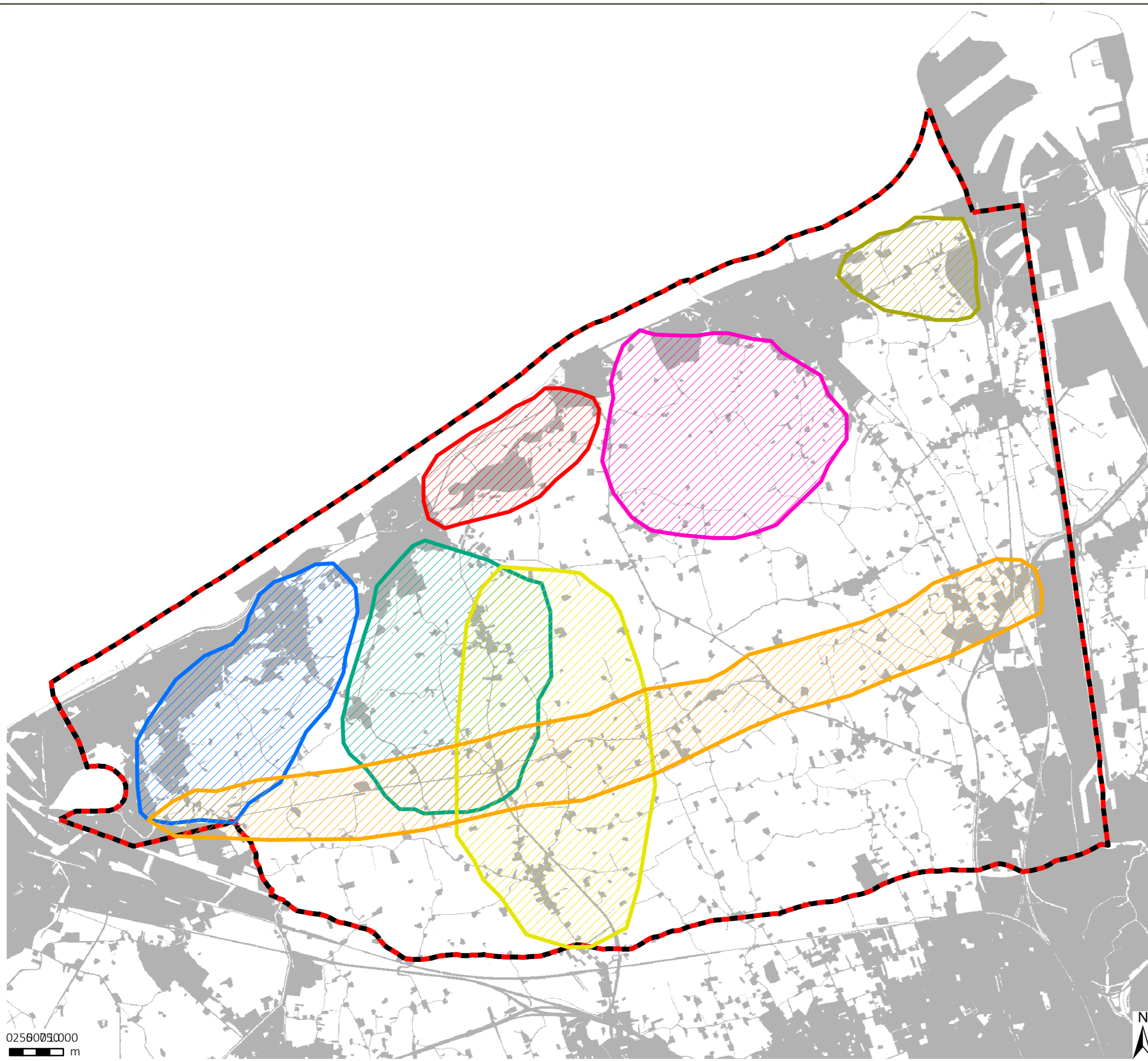
LIPS_OLP

LIP

- De Haan - Bredene
- Klemskerke - Vlissegem
- Oudemaarspolder
- Stalhille - Vlissegem
- Uitkerkse Polder
- Ventilus
- Wenduine - De Haan

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

02560090000
0 100 m

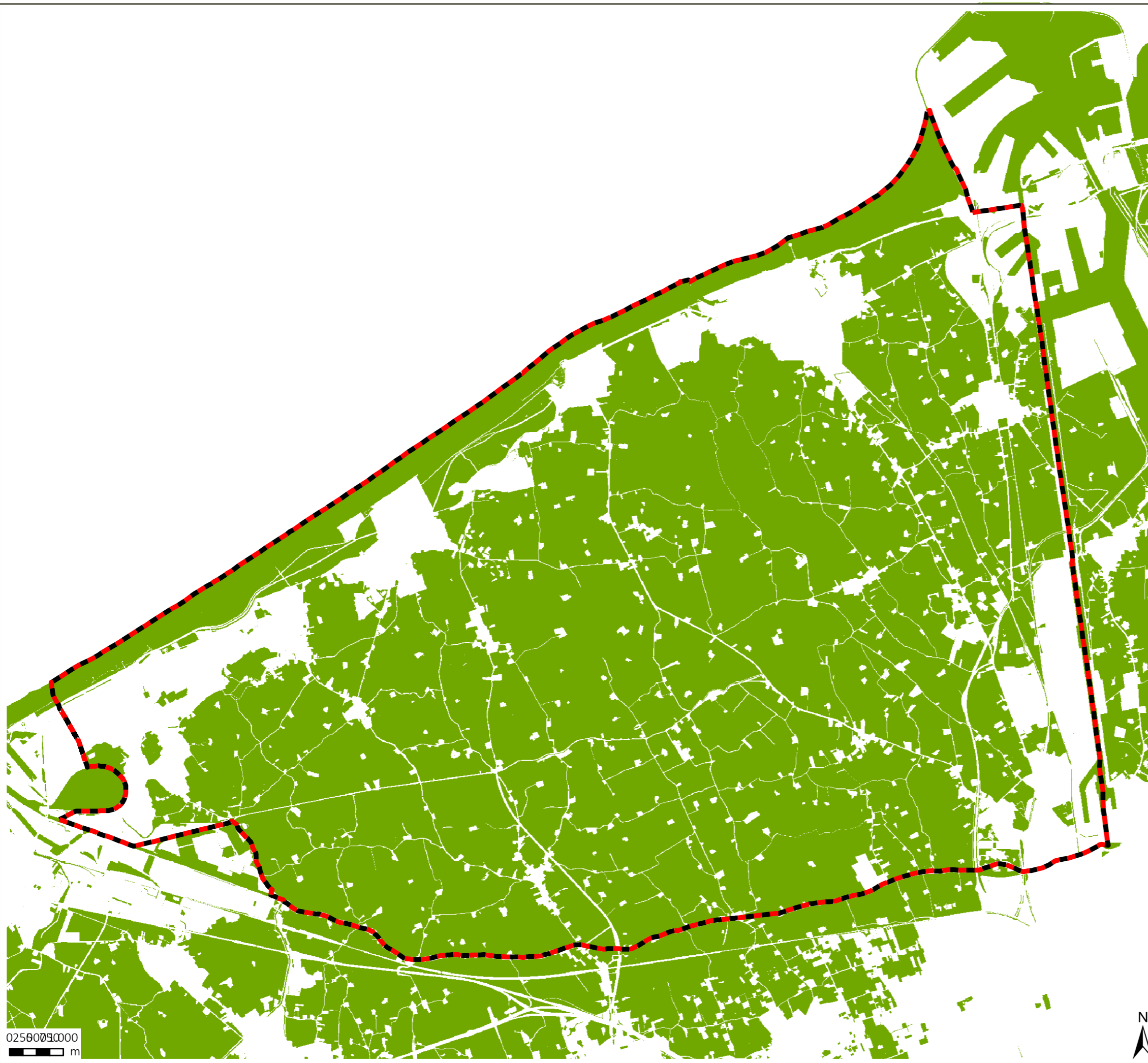
Vlaamse
overheid

Onderzoek naar Opportuniteit
en Haalbaarheid

Kaart 11: Open ruimte

Legende

- perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder
- geen open ruimte
- behorend tot de open ruimte

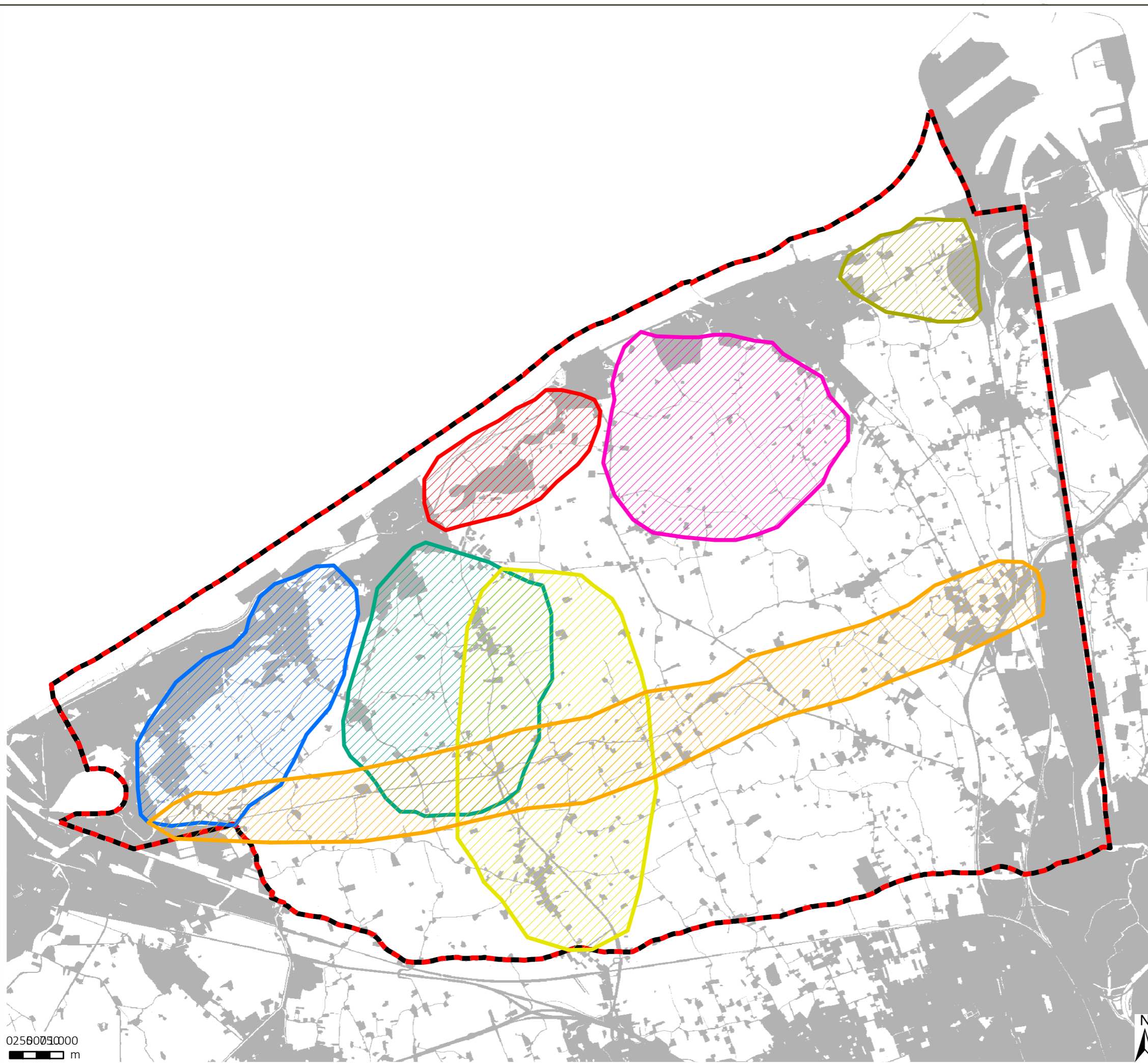

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

Onderzoek naar Opportuniteit
en Haalbaarheid

Kaart 12: Mogelijke
Landinrichtingsplannen

Legende

perimeter landinrichtingsproject Oudlandpolder

LIPS_OLP

LIP

De Haan - Bredene

Klemskerke - Vlissegem

Oudemaarspolder

Stalhille - Vlissegem

Uitkerkse Polder

Ventilus

Wenduine - De Haan

bron:
- bronvermelding GIS-laag 1
- bronvermelding GIS-laag 2

aangemaakt op : <datum>

